הלכה · משנה תורה · ספר קדושה

משנה תורה, הלכות מאכלות אסורות

רבנו משה בן מימון [הרמב"ם]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

משנה תורה, הלכות מאכלות אסורות

רבנו משה בן מימון [הרמב"ם]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/משנה-תורה-הלכות-מאכלות-אסורות/
הקובץ נוצר ב־21 בנובמבר 2026 מגרסה v39-202611200317 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
פרק ב 6
פרק ג 10
פרק ד 12
פרק ה 16
פרק ו 18
פרק ז 21
פרק ח 23
פרק ט 25
פרק י 29
פרק יא 32
פרק יב 35
פרק יג 38
פרק יד 41
פרק טו 43
פרק טז 47
פרק יז 52

פרק א

א מִצְוַת עֲשֵׂה לֵידַע הַסִּימָנִין שֶׁמַּבְדִּילִין בָּהֶן בֵּין בְּהֵמָה וְחַיָּה וְעוֹף וְדָגִים וַחֲגָבִים שֶׁמֵּתָּר לְאָכְלָן וּבֵין שֶׁאֵין מֻתָּר לְאָכְלָן שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כ כה) "וְהִבְדַּלְתֶּם בֵּין הַבְּהֵמָה הַטְּהֹרָה לַטְּמֵאָה וּבֵין הָעוֹף הַטָּמֵא לַטָּהֹר". וְנֶאֱמַר (ויקרא יא מז) "לְהַבְדִּיל בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהֹר וּבֵין הַחַיָּה הַנֶּאֱכָלֶת וּבֵין הַחַיָּה אֲשֶׁר לֹא תֵאָכֵל":

ב סִימָנֵי בְּהֵמָה וְחַיָּה נִתְפָּרְשׁוּ בַּתּוֹרָה וְהֵם שְׁנֵי סִימָנִין (ויקרא יא ג) (דברים יד ו) "מַפְרֶסֶת פַּרְסָה" וּ (ויקרא יא ג) (דברים יד ו) "מַעֲלַת גֵּרָה" עַד שֶׁיִּהְיוּ שְׁנֵיהֶם. וְכָל בְּהֵמָה וְחַיָּה שֶׁהִיא מַעֲלַת גֵּרָה אֵין לָהּ שְׁנַיִם בַּלְּחִי הָעֶלְיוֹן. וְכָל בְּהֵמָה שֶׁהִיא מַעֲלַת גֵּרָה הֲרֵי הִיא מַפְרֶסֶת פַּרְסָה. חוּץ מִן הַגָּמָל. וְכָל בְּהֵמָה שֶׁהִיא מַפְרֶסֶת פַּרְסָה הִיא מַעֲלַת גֵּרָה חוּץ מִן הַחֲזִיר:

ג לְפִיכָךְ הַמּוֹצֵא בְּהֵמָה בַּמִּדְבָּר וְאֵינוֹ מַכִּירָהּ וּמְצָאָהּ חֲתוּכַת הַפָּרָסוֹת בּוֹדֵק בְּפִיהָ אִם אֵין לָהּ שְׁנַיִם לְמַעְלָה בְּיָדוּעַ שֶׁהִיא טְהוֹרָה. וְהוּא שֶׁיַּכִּיר גָּמָל. מָצָא בְּהֵמָה שֶׁפִּיהָ חָתוּךְ בּוֹדֵק בְּפַרְסוֹתֶיהָ אִם הִיא שְׁסוּעָה טְהוֹרָה. וְהוּא שֶׁיַּכִּיר חֲזִיר. מָצָא פִּיהָ חָתוּךְ וְרַגְלֶיהָ חֲתוּכוֹת בּוֹדֵק בָּהּ אַחַר שֶׁשְּׁחָטָהּ בְּכַנְפֵּי הָעֹקֶץ אִם מָצָא בְּשָׂרָהּ שָׁם מַהֲלַךְ שְׁתֵּי וָעֵרֶב טְהוֹרָה. וְהוּא שֶׁיַּכִּיר עָרוֹד שֶׁכֵּן הוּא בְּשָׂרוֹ שְׁתֵּי וָעֵרֶב:

ד בְּהֵמָה טְהוֹרָה שֶׁיָּלְדָה כְּמִין בְּהֵמָה טְמֵאָה אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ מַפְרִיס פַּרְסָה וְלֹא מַעֲלֶה גֵּרָה אֶלָּא כְּמִין סוּס אוֹ חֲמוֹר לְכָל דָּבָר הֲרֵי זֶה מֻתָּר בַּאֲכִילָה. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּשֶׁיָּלְדָה לִפָּנָיו. אֲבָל אִם הִנִּיחַ פָּרָה מְעֻבֶּרֶת בְּעֶדְרוֹ וּבָא וּמָצָא כְּמִין חֲזִיר כָּרוּךְ אַחֲרֶיהָ אַף עַל פִּי שֶׁהוּא יוֹנֵק מִמֶּנָּה הֲרֵי זֶה סָפֵק וְאָסוּר בַּאֲכִילָה. שֶׁמָּא מִן הַטְּמֵאָה נוֹלַד וְנִכְרַךְ אַחַר הַטְּהוֹרָה:

ה בְּהֵמָה טְמֵאָה שֶׁיָּלְדָה כְּמִין בְּהֵמָה טְהוֹרָה אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מַפְרִיס פַּרְסָה וּמַעֲלֶה גֵּרָה וַהֲרֵי הוּא כְּמִין שׁוֹר לְכָל דָּבָר אוֹ כְּמִין שֶׂה הֲרֵי זֶה אָסוּר בַּאֲכִילָה. שֶׁהַגָּדֵל מִן הַטְּמֵאָה טָמֵא וּמִן הַטְּהוֹרָה טָהוֹר. (לְפִיכָךְ) דָּג טָמֵא שֶׁנִּמְצָא בִּמְעֵי דָּג טָהוֹר אָסוּר. וְדָג טָהוֹר הַנִּמְצָא בִּמְעֵי דָּג טָמֵא מֻתָּר לְפִי שֶׁאֵין גִּדּוּלָיו אֶלָּא בְּלָעוֹ:

ו בְּהֵמָה טְהוֹרָה שֶׁיָּלְדָה אוֹ שֶׁנִּמְצָא בָּהּ בְּרִיָּה שֶׁיֵּשׁ לָהּ שְׁתֵּי גַּבִּין וּשְׁתֵּי שְׁדֶרוֹת אֲסוּרָה בַּאֲכִילָה. וְזוֹ הִיא הַשְּׁסוּעָה שֶׁנֶּאֱסְרָה בַּתּוֹרָה שֶׁנֶּאֱמַר (דברים יד ז) "אֶת זֶה לֹא תֹאכְלוּ מִמַּעֲלֵי הַגֵּרָה וּמִמַּפְרִיסֵי הַפַּרְסָה הַשְּׁסוּעָה" כְּלוֹמַר בְּרִיָּה שֶׁנּוֹלְדָה שְׁסוּעָה לִשְׁתֵּי בְּהֵמוֹת:

ז וְכֵן בְּהֵמָה שֶׁנִּמְצָא בָּהּ דִּמּוּת עוֹף אַף עַל פִּי שֶׁהוּא עוֹף טָהוֹר הֲרֵי זֶה אָסוּר בַּאֲכִילָה. לֹא הֻתַּר מִן הַנִּמְצָא בַּבְּהֵמָה אֶלָּא מַה שֶּׁיֵּשׁ לוֹ פָּרְסָה:

ח אֵין לְךָ בְּכָל בְּהֵמָה וְחַיָּה שֶׁבָּעוֹלָם שֶׁמֻּתָּר בַּאֲכִילָה חוּץ מֵעֲשֶׂרֶת הַמִּינִין הַמְּנוּיִין בַּתּוֹרָה. שְׁלֹשָׁה מִינֵי בְּהֵמָה וְהֵם. שׁוֹר שֶׂה וְעֵז. וְשִׁבְעָה מִינֵי חַיָּה. אַיָּל וּצְבִי וְיַחְמוּר וְאַקּוֹ וְדִישֹׁן

וּתְאוֹ וְזָמֶר. הֵם וּמִינֵיהֶן כְּגוֹן שׁוֹר הַבָּר וְהַמְּרִיא שֶׁהֵן מִמִּין הַשּׁוֹר. וְכָל הָעֲשָׂרָה מִינִין וּמִינֵיהֶם מַעֲלֶה גֵּרָה וּמַפְרִיס פַּרְסָה. לְפִיכָךְ מִי שֶׁהוּא מַכִּירָן אֵינוֹ צָרִיךְ לִבְדֹּק לֹא בַּפֶּה וְלֹא בָּרַגְלַיִם:

ט אַף עַל פִּי שֶׁכֵּלָן מֻתָּרִין בַּאֲכִילָה צְרִיכִין אָנוּ לְהַבְדִּיל בֵּין בְּהֵמָה טְהוֹרָה וְחַיָּה טְהוֹרָה. שֶׁהַחַיָּה חֶלְבָּהּ מֻתָּר וְדָמָהּ טָעוּן כִּסּוּי וְהַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה חֶלְבָּהּ בְּכָרֵת וְאֵין דָּמָהּ טָעוּן כִּסּוּי:

י וְסִימָנֵי חַיָּה מִפִּי הַשְּׁמוּעָה הֵן. כָּל מִין שֶׁהוּא מַפְרִיס פַּרְסָה וּמַעֲלֶה גֵּרָה וְיֵשׁ לוֹ קַרְנַיִם מְפֻצָּלוֹת כְּגוֹן הָאַיָּל הֲרֵי זֶה חַיָּה טְהוֹרָה בְּוַדַּאי. וְכָל שֶׁאֵין קַרְנָיו מְפֻצָּלוֹת אִם הָיוּ קַרְנָיו כְּרוּכוֹת כְּקַרְנֵי הַשּׁוֹר וַחֲרוּכוֹת כְּקַרְנֵי הָעֵז וְיִהְיֶה הֶחָרַק מֻבְלָע בָּהֶן וְהַדּוּרוֹת כְּקַרְנֵי הַצְּבִי הֲרֵי זוֹ חַיָּה טְהוֹרָה. וּבִלְבַד שֶׁיִּהְיֶה בַּקַּרְנַיִם שְׁלֹשָׁה סִימָנִין אֵלּוּ כְּרוּכוֹת חֲרוּכוֹת וַהֲדוּרוֹת:

יא בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּמִין שֶׁאֵינוֹ מַכִּירוֹ אֲבָל שִׁבְעָה מִינֵי חַיָּה הָאֲמוּרִין בַּתּוֹרָה אִם הָיָה מַכִּיר אוֹתָן אֲפִלּוּ לֹא מָצָא לוֹ קַרְנַיִם הֲרֵי זֶה אוֹכֵל חֶלְבּוֹ וְחַיָּב לְכַסּוֹת דָּמוֹ:

יב שׁוֹר הַבָּר מִין בְּהֵמָה הוּא וְהַקֶּרֶשׁ אַף עַל פִּי שֶׁאֵין לוֹ אֶלָּא קֶרֶן אַחַת הֲרֵי הוּא חַיָּה. וְכָל שֶׁיִּסְתַּפֵּק לְךָ אִם הוּא מִין חַיָּה אוֹ מִין בְּהֵמָה חֶלְבּוֹ אָסוּר וְאֵין לוֹקִין עָלָיו וּמְכַסִּין אֶת דָּמוֹ:

יג כִּלְאַיִם הַבָּא מִבְּהֵמָה טְהוֹרָה עִם חַיָּה טְהוֹרָה הוּא הַנִּקְרָא כְּוִי. חֶלְבּוֹ אָסוּר וְאֵין לוֹקִין עָלָיו וּמְכַסִּין אֶת דָּמוֹ. וְאֵין מִין טָמֵא מִתְעַבֵּר מִמִּין טָהוֹר כְּלָל:

יד סִימָנֵי עוֹף טָהוֹר לֹא נִתְפָּרֵשׁ מִן הַתּוֹרָה. אֶלָּא מָנָה מִנְיָן טְמֵאִים בִּלְבַד וּשְׁאָר מִינֵי הָעוֹף מֻתָּרִין. וְהַמִּנְיָן הָאָסוּרִין אַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים הֵן. וְאֵלּוּ הֵן. א) נֶשֶׁר. ב) פֶּרֶס. ג) עָזְנִיָּה. ד) דָּאָה וְהִיא הָרָאָה הָאֲמוּרָה בְּמִשְׁנֵה תּוֹרָה. ה) אַיָּה וְהִיא הַדַּיָּה הָאֲמוּרָה בְּמִשְׁנֵה תּוֹרָה. ו) מִין הָאַיָּה שֶׁכֵּן כָּתוּב בָּהּ לְמִינָהּ מִכְלַל שֶׁהוּא שְׁנֵי מִינִין. ז) עוֹרֵב. ח) זַרְזִיר שֶׁכֵּן נֶאֱמַר בְּעוֹרֵב לְמִינוֹ לְהָבִיא אֶת הַזַּרְזִיר. ט) יַעֲנָה. י) תַּחְמָס. יא) שַׁחַף. יב) נֵץ. יג) וְשַׁרְנָקָא וְהוּא מִין הַנֵּץ שֶׁכֵּן כָּתוּב בּוֹ לְמִינֵהוּ. יד) כּוֹס. טו) שָׁלָךְ. טז) יַנְשׁוּף. יז) תִּנְשֶׁמֶת. יח) קָאַת. יט) רָחָמָה. כ) חֲסִידָה. כא) הָאֲנָפָה. כב) מִין הָאֲנָפָה שֶׁכֵּן נֶאֱמַר בָּהּ לְמִינָהּ. כג) הַדּוּכִיפַת. כד) הָעֲטַלֵּף:

טו כָּל מִי שֶׁהוּא בָּקִי בְּמִינִין אֵלּוּ וּבִשְׁמוֹתֵיהֶן הֲרֵי זֶה אוֹכֵל עוֹף שֶׁאֵינוֹ מֵהֶם וְאֵינוֹ צָרִיךְ בְּדִיקָה. וְעוֹף טָהוֹר נֶאֱכָל בְּמָסֹרֶת. וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה דָּבָר פָּשׁוּט בְּאוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁזֶּה עוֹף טָהוֹר. וְנֶאֱמָן צַיָּד לוֹמַר עוֹף זֶה הִתִּיר לִי רַבִּי הַצַּיָּד. וְהוּא שֶׁיְּחַזֵּק אוֹתוֹ צַיָּד שֶׁהוּא בָּקִי בְּמִינִין אֵלּוּ וּבִשְׁמוֹתֵיהֶן:

טז מִי שֶׁאֵינוֹ מַכִּירָן וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ שְׁמוֹתֵיהֶן בּוֹדֵק בְּסִימָנִין אֵלּוּ שֶׁנָּתְנוּ חֲכָמִים. כָּל עוֹף שֶׁהוּא דּוֹרֵס וְאוֹכֵל בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא מֵאֵלּוּ הַמִּינִין וְטָמֵא. וְשֶׁאֵינוֹ דּוֹרֵס וְאוֹכֵל אִם יֵשׁ בּוֹ אֶחָד

מִשְּׁלֹשָׁה סִימָנִין אֵלּוּ הֲרֵי זֶה עוֹף טָהוֹר. וְאֵלּוּ הֵן. אֶצְבַּע יְתֵרָה. אוֹ זֶפֶק וְהִיא הַמֵּרְאָה. אוֹ שֶׁהָיָה קָרְקָבָנוֹ נִקְלָף בְּיָד:

יז לְפִי שֶׁאֵין בְּכָל אֵלּוּ הַמִּינִין הָאָסוּרִין מִין שֶׁאֵינוֹ דּוֹרֵס וְיֵשׁ בּוֹ אֶחָד מִשְּׁלֹשָׁה סִימָנִין אֵלּוּ חוּץ מִפֶּרֶס וְעָזְנְיָה וּפֶרֶס וְעָזְנְיָה אֵינָן מְצוּיִין בְּיִשּׁוּב אֶלָּא בְּמִדְבָּרוֹת אֵיֵי הַיָּם הָרְחוֹקוֹת עַד מְאֹד שֶׁהֵן סוֹף הַיִּשּׁוּב:

יח הָיָה הַקָּרְקָבָן נִקְלָף בְּסַכִּין וְאֵינוֹ נִקְלָף בְּיָד וְאֵין בּוֹ סִימָן אַחֵר אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ דּוֹרֵס הֲרֵי זֶה סָפֵק. הָיָה חָזָק וְדָבֵק וְהִנִּיחוֹ בַּשֶּׁמֶשׁ וְנִתְרַפֶּה וְנִקְלָף בְּיָד הֲרֵי זֶה מֻתָּר:

יט אָמְרוּ הַגְּאוֹנִים שֶׁמָּסֹרֶת הִיא בְּיֵדֵיהֶם שֶׁאֵין מוֹרִין לְהַתִּיר עוֹף הַבָּא בְּסִימָן אֶחָד אֶלָּא אִם הָיָה אוֹתוֹ סִימָן שֶׁיְּקֻלָּף קָרְקָבָנוֹ בְּיָד. אֲבָל אִם אֵינוֹ נִקְלָף בְּיָד אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ לוֹ זֶפֶק אוֹ אֶצְבַּע יְתֵרָה מֵעוֹלָם לֹא הִתִּירוּהוּ:

כ כָּל עוֹף שֶׁחוֹלֵק אֶת רַגְלָיו כְּשֶׁמּוֹתְחִין לוֹ חוּט שְׁתַּיִם לְכָאן וּשְׁתַּיִם לְכָאן. אוֹ שֶׁקּוֹלֵט מִן הָאֲוִיר וְאוֹכֵל בָּאֲוִיר. הֲרֵי זֶה דּוֹרֵס וְטָמֵא. וְכָל הַשּׁוֹכֵן עִם הַטְּמֵאִים וְנִדְמֶה לָהֶם הֲרֵי זֶה טָמֵא:

כא וּמִינֵי חֲגָבִים שֶׁהִתִּירָה תּוֹרָה שְׁמוֹנָה. וְאֵלּוּ הֵן. א) חָגָב. ב) מִין חָגָב וְהוּא הָרַזְבָּנִית. ג) חַרְגֹּל. ד) וּמִין חַרְגֹּל וְהוּא עַרְצוּבְיָא. ה) אַרְבֶּה. ו) וּמִין אַרְבֶּה וְהִיא צִפּוֹרֶת כְּרָמִים. ז) סָלְעָם. ח) וּמִין סָלְעָם וְהִיא יוֹחָנָא יְרוּשַׁלְמִית:

כב מִי שֶׁהוּא בָּקִי בָּהֶן וּבִשְׁמוֹתֵיהֶן אוֹכֵל. וְהַצַּיָּד נֶאֱמָן עֲלֵיהֶן כְּעוֹף. וּמִי שֶׁאֵינוֹ בָּקִי בָּהֶן בּוֹדֵק בְּסִימָנִין. וּשְׁלֹשָׁה סִימָנִין יֵשׁ בָּהֶן. כָּל שֶׁיֵּשׁ לוֹ אַרְבַּע רַגְלַיִם. וְאַרְבַּע כְּנָפַיִם שֶׁחוֹפּוֹת רֹב אֹרֶךְ גּוּפּוֹ וְרֹב הֶקֵּף גּוּפּוֹ. וְיֵשׁ לוֹ שְׁנֵי כְּרָעַיִם לְנַתֵּר בָּהֶם הֲרֵי זֶה מִין טָהוֹר. וְאַף עַל פִּי שֶׁרֹּאשׁוֹ אָרֹךְ וְיֵשׁ לוֹ זָנָב אִם הָיָה שְׁמוֹ חָגָב טָהוֹר:

כג מִי שֶׁאֵין לוֹ עַכְשָׁו כְּנָפַיִם אוֹ כְּרָעַיִם אוֹ שֶׁאֵין לוֹ כְּנָפַיִם הַחוֹפִין אֶת רֻבּוֹ וְעָתִיד לְגַדֵּל אוֹתָן אַחַר זְמַן כְּשֶׁיְּגַדֵּיל הֲרֵי זֶה מֻתָּר מֵעַתָּה:

כד וּבְדָגִים שְׁנֵי סִימָנִין. סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת. וּסְנַפִּיר הוּא שֶׁפּוֹרֵחַ בּוֹ. וְקַשְׂקֶשֶׂת הִיא הַדְּבוּקָה בְּכָל גּוּפּוֹ. וְכָל שֶׁיֵּשׁ לוֹ קַשְׂקֶשֶׂת יֵשׁ לוֹ סְנַפִּיר. אֵין לוֹ עַכְשָׁו וּכְשֶׁיְּגַדֵּיל יִהְיֶה לוֹ אוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ קַשְׂקֶשֶׂת כְּשֶׁהוּא בַּיָּם וּכְשֶׁיַּעֲלֶה יַשִּׁיר קַשְׂקַשָּׂיו הֲרֵי זֶה מֻתָּר. וּמִי שֶׁאֵין לוֹ קַשְׂקַשִּׂים הַחוֹפִין אֶת כֻּלּוֹ מֻתָּר. אֲפִלּוּ אֵין בּוֹ אֶלָּא סְנַפִּיר אַחַת וְקַשְׂקֶשֶׂת אַחַת הֲרֵי זֶה מֻתָּר:

פרק ב

א מִכְּלָל שֶׁנֶּאֱמַר (דברים יד ו) "וְכָל בְּהֵמָה מַפְרֶסֶת פַּרְסָה וְשֹׁסַעַת שֶׁסַע שְׁתֵּי פְּרָסוֹת מַעֲלַת גֵּרָה" שׁוֹמֵעַ אֲנִי שֶׁכָּל שֶׁאֵינוֹ מַעֲלַת גֵּרָה וּמַפְרֶסֶת פַּרְסָה אֲסוּרָה. וְלָאוּ הַבָּא מִכְּלָל עֲשֵׂה

עֲשֵׂה הוּא. וּבְנָמֵל וּבַחֲזִיר וּבְאַרְנֶבֶת וּבְשָׁפָן נֶאֱמַר (ויקרא יא ד) (דברים יד ז) "אֶת זֶה לֹא תֹאכְלוּ מִמַּעֲלֵי הַגֵּרָה וּמִמַּפְרִיסֵי הַפַּרְסָה" וְגוֹ' הֲרֵי לָמַדְתָּ שֶׁהֵן בְּלֹא תַּעֲשֶׂה וְאַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן סִימָן אֶחָד. וְכָל שֶׁכֵּן שְׁאָר בְּהֵמָה טְמֵאָה וְחַיָּה טְמֵאָה שֶׁאֵין בָּהּ סִימָן כְּלָל שֶׁאִסּוּר אֲכִילָתָם בְּלֹא תַּעֲשֶׂה יֶתֶר עַל עֲשֵׂה הַבָּא מִכְּלַל אוֹתָהּ תֹּאכְלוּ:

ב לְפִיכָךְ כָּל הָאוֹכֵל מִבְּשַׂר בְּהֵמָה וְחַיָּה טְמֵאָה כְּזַיִת לוֹקֶה מִן הַתּוֹרָה. בֵּין שֶׁאָכַל מִן הַבָּשָׂר בֵּין שֶׁאָכַל מִן הַחֵלֶב. לֹא חִלֵּק הַכָּתוּב בִּטְמֵאִים בֵּין בְּשָׂרָם לְחֶלְבָּם:

ג הָאָדָם אַף עַל פִּי שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (בראשית ב ז) "וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה" אֵינוֹ מִכְּלַל מֵינֵי חַיָּה בַּעֲלַת פַּרְסָה לְפִיכָךְ אֵינוֹ בְּלֹא תַּעֲשֶׂה. וְהָאוֹכֵל מִבְּשַׂר הָאָדָם אוֹ מֵחֶלְבּוֹ בֵּין מִן הַחַי בֵּין מִן הַמֵּת אֵינוֹ לוֹקֶה. אֲבָל אָסוּר הוּא בַּעֲשֵׂה שְׁהָרֵי מָנָה הַכָּתוּב שִׁבְעַת מִינֵי חַיָּה וְאָמַר בָּהֶן (ויקרא יא ב) "זֹאת הַחַיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ" הָא כָּל שֶׁהוּא חוּץ מֵהֶן לֹא תֹאכְלוּ וְלָאו הַבָּא מִכְּלַל עֲשֵׂה עֲשֵׂה:

ד הָאוֹכֵל כְּזַיִת מִבְּשַׂר עוֹף טָמֵא לוֹקֶה מִן הַתּוֹרָה שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יא יג) "וְאֶת אֵלֶּה תְּשַׁקְּצוּ מִן הָעוֹף לֹא יֵאָכְלוּ". וַהֲרֵי עָבַר עַל עֲשֵׂה שֶׁנֶּאֱמַר (דברים יד יא) "כָּל צִפּוֹר טְהֹרָה תֹּאכֵלוּ" הָא טְמֵאָה לֹא תֹּאכְלוּ. וְכֵן הָאוֹכֵל כְּזַיִת מִדָּג טָמֵא לוֹקֶה שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יא יא) "וְשֶׁקֶץ יִהְיוּ לָכֶם" (ויקרא יא יא) "מִבְּשָׂרָם לֹא תֹאכֵלוּ". וְעָבַר עַל עֲשֵׂה שֶׁנֶּאֱמַר (דברים יד ט) "כֹּל אֲשֶׁר לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת תֹּאכֵלוּ" מִכְּלַל שֶׁמִּי שֶׁאֵין לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת לֹא יֵאָכֵל. הָא לָמַדְתָּ שֶׁכָּל הָאוֹכֵל דָּג טָמֵא אוֹ בְּהֵמָה וְחַיָּה טְמֵאָה אוֹ עוֹף טָמֵא בִּטֵּל מִצְוַת עֲשֵׂה וְעָבַר עַל לֹא תַּעֲשֶׂה:

ה חָגָב טָמֵא הֲרֵי הוּא בִּכְלַל שֶׁרֶץ הָעוֹף וְהָאוֹכֵל כְּזַיִת מִשֶּׁרֶץ הָעוֹף לוֹקֶה שֶׁנֶּאֱמַר (דברים יד יט) "כָּל שֶׁרֶץ הָעוֹף טָמֵא הוּא לָכֶם לֹא יֵאָכֵלוּ". וְאֵי זֶהוּ שֶׁרֶץ הָעוֹף כְּגוֹן זְבוּב אוֹ יַתּוּשׁ וְצִרְעָה וּדְבוֹרָה וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן:

ו הָאוֹכֵל כְּזַיִת מִשֶּׁרֶץ הָאָרֶץ לוֹקֶה שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יא מא) "וְכָל הַשֶּׁרֶץ הַשֹּׁרֵץ עַל הָאָרֶץ שֶׁקֶץ הוּא לֹא יֵאָכֵל". וְאֵי זֶהוּ שֶׁרֶץ הָאָרֶץ כְּגוֹן נְחָשִׁים וְעַקְרַבִּים וְחִפְּשִׁית וְנַדָּל וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן:

ז וּשְׁמוֹנָה שְׁרָצִים הָאֲמוּרִים בַּתּוֹרָה שֶׁהֵן (ויקרא יא כט) "הַחֹלֶד וְהָעַכְבָּר וְהַצָּב" (ויקרא יא ל) "וְהָאֲנָקָה וְהַכֹּחַ וְהַלְטָאָה וְהַחֹמֶט וְהַתִּנְשֶׁמֶת" הָאוֹכֵל מִבְּשָׂרָם כַּעֲדָשָׁה לוֹקֶה. שִׁעוּר אֲכִילָתָן כְּשִׁעוּר טֻמְאָתָן. וְכֻלָּם מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה בְּכַעֲדָשָׁה:

ח בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּשֶׁאָכַל מֵהֶן אַחַר מִיתָתָן. אֲבָל הַחוֹתֵךְ אֵיבָר מִן הַחַי מִן אֶחָד מֵהֶן וַאֲכָלוֹ אֵינוֹ לוֹקֶה עָלָיו עַד שֶׁיִּהְיֶה בּוֹ כְּזַיִת בָּשָׂר. וְכֻלָּן מִצְטָרְפִין לִכְזַיִת. אָכַל אֵיבָר שָׁלֵם מִן הַשֶּׁרֶץ אַחַר שֶׁמֵּת אֵינוֹ לוֹקֶה עַד שֶׁיִּהְיֶה בּוֹ כַּעֲדָשָׁה:

ט דַּם שְׁמוֹנָה שְׁרָצִים וּבְשָׂרָן מִצְטָרֵף לְכַעֲדָשָׁה וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה הַדָּם מְחֻבָּר לַבָּשָׂר. וְכֵן דַּם הַנָּחָשׁ מִצְטָרֵף לִבְשָׂרוֹ לִכְזַיִת וְלוֹקֶה עָלָיו לְפִי שֶׁאֵין בְּשָׂרוֹ חָלוּק מִדָּמוֹ. וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ מְטַמֵּא. וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בּוֹ מִשְּׁאָר שְׁרָצִים שֶׁאֵינָן מְטַמְּאִין:

י דַּם שְׁרָצִים שֶׁפָּרַשׂ וּכְנָסוֹ וַאֲכָלוֹ לוֹקֶה עָלָיו בִּכְזַיִת. וְהוּא שֶׁיַּתְרוּ בּוֹ מְשׁוּם אוֹכֶל שֶׁרֶץ. אֲבָל אִם הִתְרוּ בּוֹ מְשׁוּם אוֹכֶל דָּם פָּטוּר. שֶׁאֵין חַיָּבִין אֶלָּא עַל דַּם בְּהֵמָה חַיָּה וְעוֹף:

יא כָּל הַשִּׁעוּרִין וּמַחְלְקוֹתָם הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי:

יב הָאוֹכֵל כְּזַיִת מִשֶּׁרֶץ הַמַּיִם לוֹקֶה מִן הַתּוֹרָה שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יא מג) "אַל תְּשַׁקְּצוּ אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּכָל הַשֶּׁרֶץ הַשֹּׁרֵץ וְלֹא תִטַּמְּאוּ בָּהֶם". הֲרֵי כָּלַל בְּלָאוֹ זֶה שֶׁרֶץ הָאָרֶץ וְשֶׁרֶץ הָעוֹף וְשֶׁרֶץ הַמַּיִם. אִי זֶהוּ שֶׁרֶץ הַמַּיִם אֵלּוּ הַבְּרִיּוֹת הַקְּטַנּוֹת כְּמוֹ הַתּוֹלָעִים וְהָעֲלוּקָה שֶׁבַּמַּיִם וְהַבְּרִיּוֹת הַגְּדוֹלוֹת בְּיוֹתֵר שֶׁהֵן חַיּוֹת הַיָּם. כְּלָלוֹ שֶׁל דָּבָר כָּל שֶׁאֵינוֹ בְּצוּרַת הַדָּגִים לֹא דָּג טָמֵא וְלֹא דָּג טָהוֹר כְּגוֹן כֶּלֶב הַמַּיִם וְהַדִּלְפּוֹן וְהַצְּפַרְדֵּעַ וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן:

יג אֵלּוּ הַמִּינִין שֶׁנִּבְרְאִין בְּאַשְׁפּוֹת וּבְגוּפֵי הַנְּבֵלוֹת כְּגוֹן רִמָּה וְתוֹלַעַת וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן שֶׁאֵינָן נִבְרָאִין מִזֶּרַע וּנְקֵבָה אֶלָּא מִן הַגְּלָלִים שֶׁהִסְרִיחוּ וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן הֵן הַנִּקְרָאִין רוֹמֵשׂ עַל הָאָרֶץ. וְהָאוֹכֵל מֵהֶן כְּזַיִת לוֹקֶה שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יא מד) "וְלֹא תְטַמְּאוּ אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּכָל הַשֶּׁרֶץ הָרֹמֵשׂ עַל הָאָרֶץ" וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵין פָּרִין וְרָבִין. אֲבָל (ויקרא יא מא מב) "הַשֶּׁרֶץ הַשּׁוֹרֵץ עַל הָאָרֶץ" הוּא שֶׁפָּרֶה וְרָבָה מִזֶּרַע וּנְקֵבָה:

יד אֵלּוּ הַמִּינִין הַנִּבְרָאִין בְּפֵרוֹת וּבְמַאֲכָלוֹת אִם פָּרְשׁוּ וְיָצְאוּ לָאָרֶץ אַף עַל פִּי שֶׁחָזְרוּ לְתוֹךְ הָאֹכֶל מִי שֶׁאָכַל מֵהֶן כְּזַיִת לוֹקֶה שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יא מב) "לְכָל הַשֶּׁרֶץ הַשֹּׁרֵץ עַל הָאָרֶץ" לֶאֱסֹר אֵלּוּ שֶׁפָּרְשׁוּ לָאָרֶץ. אֲבָל אִם לֹא פָּרְשׁוּ מֻתָּר לֶאֱכל הַפְּרִי וְהַתּוֹלַעַת שֶׁבְּתוֹכוֹ:

טו בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים שֶׁהִתְלִיעַ הָאֹכֶל אַחַר שֶׁנֶּעֱקַר מִן הָאָרֶץ. אֲבָל אִם הִתְלִיעַ וְהוּא מְחֻבָּר. אוֹתָהּ הַתּוֹלַעַת אֲסוּרָה כְּאִלּוּ פֵּרְשָׁה לָאָרֶץ שֶׁעַל הָאָרֶץ נִבְרֵאת וְלוֹקִין עָלֶיהָ. וְאִם סָפֵק אֲסוּרָה. לְפִיכָךְ כָּל מִינֵי פֵּרוֹת שֶׁדַּרְכָּן לְהִתְלִיעַ כְּשֶׁהֵן מְחֻבָּרִין לֹא יֹאכַל עַד שֶׁיִּבְדֹּק הַפְּרִי מִתּוֹכוֹ שֶׁמָּא יֵשׁ בּוֹ תּוֹלַעַת. וְאִם שָׁהָה הַפְּרִי אַחַר שֶׁנֶּעֱקַר שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ אוֹכֵל בְּלֹא בְּדִיקָה שֶׁאֵין תּוֹלַעַת שֶׁבּוֹ מִתְקַיֶּמֶת שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ:

טז פָּרְשׁוּ לָאֲוִיר וְלֹא נָגְעוּ לָאָרֶץ. אוֹ שֶׁפָּרְשׁוּ מִקְצָתָן לָאָרֶץ. אוֹ שֶׁפָּרְשׁוּ אַחַר שֶׁמֵּתוּ. אוֹ שֶׁנִּמְצֵאת תּוֹלַעַת עַל הַגַּרְעִינָה מִבִּפְנִים. אוֹ שֶׁיָּצְאוּ מִתּוֹךְ הָאֹכֶל לְתוֹךְ אֹכֶל אַחֵר. כָּל אֵלּוּ אֲסוּרִין מִסָּפֵק וְאֵין לוֹקִין עֲלֵיהֶן:

יז תּוֹלַעַת הַנִּמְצֵאת בְּמְעֵי הַדָּגִים וּבְמֹחַ שֶׁבְּרֹאשׁ הַבְּהֵמָה וְהַנִּמְצֵאת בַּבָּשָׂר אֲסוּרָה. אֲבָל דָּג מְלֵיחַ שֶׁהִתְלִיעַ הֲרֵי הַתּוֹלַעַת שֶׁבּוֹ מֻתֶּרֶת. שֶׁהֵן כְּפֵרוֹת שֶׁהִתְלִיעוּ אַחַר שֶׁנֶּעֱקְרוּ מִן הָאָרֶץ שֶׁמֻּתָּר לֶאֱכְלָן כֻּלָּן כְּאַחַת בַּתּוֹלַעַת שֶׁבְּתוֹכָן. וְכֵן הַמַּיִם שֶׁבַּכֵּלִים שֶׁהִשְׁרִיצוּ הֲרֵי

אוֹתָן שְׂרָצִים מֻתָּר לִשְׁתּוֹתָן עִם הַמַּיִם שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יא ט) "וְכֹל אֲשֶׁר לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת בַּמַּיִם בַּיַּמִּים וּבַנְּחָלִים אֹתָם תֹּאכֵלוּ". כְּלוֹמַר בַּמַּיִם וּבַיַּמִּים וּבַנְּחָלִים הוּא שֶׁאַתָּה אוֹכֵל אֶת שֶׁיֵּשׁ לוֹ וְאֵין אַתָּה אוֹכֵל אֶת שֶׁאֵין לוֹ. אֲבָל בְּכֵלִים בֵּין שֶׁיֵּשׁ לוֹ בֵּין שֶׁאֵין לוֹ מֻתָּר:

יח שֶׁרֶץ הַמַּיִם הַנִּבְרָא בְּבוֹרוֹת וּבְשִׁיחִין וּבִמְעָרוֹת הוֹאִיל וְאֵינָן מַיִם נוֹבְעִין וַהֲרֵי הֵן עֲצוּרִים הֲרֵי הֵן כְּמַיִם שֶׁבְּכֵלִים וּמֻתָּר. וְשׁוֹחֶה וְשׁוֹתֶה וְאֵינוֹ נִמְנָע וַאֲפִלּוּ עַל פִּי שֶׁבּוֹלֵעַ בִּשְׁעַת שְׁתִיָּה מֵאוֹתָן הַשְּׂרָצִים הַדַּקִּים:

יט בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים שֶׁלֹּא פָּרְשׁוּ מִמְּקוֹם בְּרִיָּתָן. אֲבָל אִם פָּרַשׁ הַשֶּׁרֶץ אַף עַל פִּי שֶׁחָזַר לְתוֹךְ הַכְּלִי אוֹ לְתוֹךְ הַבּוֹר אָסוּר. פָּרַשׁ לְדָפְנֵי הֶחָבִית וְחָזַר וְנָפַל לְתוֹךְ הַמַּיִם אוֹ לְתוֹךְ הַשֵּׂכָר מֻתָּר. וְכֵן אִם פָּרַשׁ לְדָפְנֵי הַבּוֹר אוֹ הַמְּעָרָה וְחָזַר לַמַּיִם מֻתָּר:

כ הַמְסַנֵּן אֶת הַיַּיִן אוֹ אֶת הַחֹמֶץ אוֹ אֶת הַשֵּׂכָר וְאָכַל אֶת הַיַּבְחוּשִׁים אוֹ אֶת הַיִּתּוּשִׁין וְהַתּוֹלָעוֹת שֶׁסִּנֵּן לוֹקֶה מִשּׁוּם שֶׁרֶץ הַמַּיִם אוֹ מִשּׁוּם שֶׁרֶץ הָעוֹף (וְשֶׁרֶץ הַמַּיִם) אֲפִלּוּ חָזַר לַכְּלִי אַחַר שֶׁסִּנְּנָן שֶׁהֲרֵי פָּרְשׁוּ מִמְּקוֹם בְּרִיָּתָן. אֲבָל אִם לֹא סִנְּנָן שׁוֹתֶה וְאֵינוֹ נִמְנָע כְּמוֹ שֶׁפֵּרַשְׁנוּ:

כא זֶה שֶׁאָמַרְנוּ בְּפֶרֶק זֶה הָאוֹכֵל כְּזַיִת. כְּשֶׁאָכַל כְּזַיִת מִבְּרִיָּה גְּדוֹלָה אוֹ שֶׁצֵּרֵף מְעַט מִבְּרִיָּה זוֹ וּמְעַט מִבְּרִיָּה זוֹ שֶׁבְּמִינָהּ עַד שֶׁיֹּאכַל כְּזַיִת. אֲבָל הָאוֹכֵל בְּרִיָּה טְמֵאָה בִּפְנֵי עַצְמָהּ כֻּלָּהּ הֲרֵי זֶה לוֹקֶה מִן הַתּוֹרָה. וַאֲפִלּוּ הָיְתָה פְּחוּתָה מִן הַחֲרְדָּל. בֵּין שֶׁאָכְלָהּ מֵתָה בֵּין שֶׁאָכְלָהּ חַיָּה. וַאֲפִלּוּ סָרְחָה הַבְּרִיָּה וְנִשְׁתַּנִּית צוּרָתָהּ הוֹאִיל וַאֲכָלָהּ כֻּלָּהּ לוֹקֶה:

כב נִמְלָה שֶׁחֲסֵרָה אֲפִלּוּ אַחַת מֵרַגְלֶיהָ אֵינוֹ לוֹקֶה עָלֶיהָ אֶלָּא בִּכְזַיִת. לְפִיכָךְ הָאוֹכֵל זְבוּב שָׁלֵם אוֹ יַתּוּשׁ שָׁלֵם בֵּין חַי וּבֵין מֵת לוֹקֶה מִשּׁוּם שֶׁרֶץ הָעוֹף:

כג הֲרֵי שֶׁהָיְתָה הַבְּרִיָּה מִשֶּׁרֶץ הָעוֹף וּמִשֶּׁרֶץ הַמַּיִם וּמִשֶּׁרֶץ הָאָרֶץ כְּגוֹן שֶׁהָיוּ לָהּ כְּנָפַיִם וְהִיא מְהַלֶּכֶת עַל הָאָרֶץ כְּשְׁאָר שְׂרָצִים וְהָיְתָה רְבָה בַּמַּיִם וַאֲכָלָהּ לוֹקֶה שָׁלֹשׁ מַלְקִיּוֹת. וְאִם הָיְתָה יֶתֶר עַל זֶה מִן הַמִּינִין שֶׁנִּבְרְאוּ בִּפְרוֹת לוֹקֶה עָלֶיהָ אַרְבַּע מַלְקִיּוֹת. וְאִם הָיְתָה מִן הַמִּינִין שֶׁפָּרִין וְרִבִּין לוֹקֶה חֲמֵשׁ. וְאִם הָיְתָה מִכְּלַל עוֹף טָמֵא יֶתֶר עַל הֱיוֹתָהּ מִשֶּׁרֶץ הָעוֹף לוֹקֶה עָלֶיהָ שֵׁשׁ מַלְקִיּוֹת. מִשּׁוּם עוֹף טָמֵא. וּמִשּׁוּם שֶׁרֶץ הָעוֹף. וּמִשּׁוּם שֶׁרֶץ הָאָרֶץ. וּמִשּׁוּם שֶׁרֶץ הַמַּיִם. וּמִשּׁוּם רוֹמֵשׂ עַל הָאָרֶץ. וּמִשּׁוּם תּוֹלַעַת הַפֵּרוֹת. בֵּין שֶׁאָכְלָהּ כֻּלָּהּ בֵּין שֶׁאָכַל מִמֶּנָּה כְּזַיִת. לְפִיכָךְ הָאוֹכֵל נְמָלָה הַפּוֹרַחַת הַגְּדֵלָה בַּמַּיִם לוֹקֶה חֲמֵשׁ מַלְקִיּוֹת:

כד רִסֵּק נְמָלִים וְהֵבִיא אַחַת שְׁלֵמָה וְצֵרָפָהּ לְאֵלּוּ שֶׁנִּתְרַסְּקוּ וְנַעֲשָׂה הַכֹּל כְּזַיִת וַאֲכָלוֹ לוֹקֶה שֵׁשׁ מַלְקִיּוֹת. חֲמֵשׁ מִשּׁוּם הַנִּמְלָה הָאַחַת וְאַחַת מִשּׁוּם כְּזַיִת מִנִּבְלַת הַטְּמֵאִים:

פרק ג

א כָּל מַאֲכָל הַיּוֹצֵא מִמִּין מִן הַמִּינִין הָאֲסוּרִין שֶׁלּוֹקִין עַל אֲכִילָתָן הֲרֵי אוֹתוֹ הַמַּאֲכָל אָסוּר בַּאֲכִילָה מִן הַתּוֹרָה. כְּגוֹן חֵלֶב בְּהֵמָה וְחַיָּה הַטְּמֵאִים וּבֵיצֵי עוֹף וְדָג הַטְּמֵאִים שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יא טז) (דברים יד טו) "וְאֵת בַּת הַיַּעֲנָה" זוֹ בֵּיצָתָהּ. וְהוּא הַדִּין לְכָל הָאָסוּר כְּיַעֲנָה וּלְכָל הַדְּבָרִים הַדּוֹמִין לְבֵיצָה:

ב חֵלֶב הָאָדָם מֵתֶר בַּאֲכִילָה אַף עַל פִּי שֶׁבְּשֵׂר הָאָדָם אָסוּר בַּאֲכִילָה. וּכְבָר בֵּאַרְנוּ שֶׁהוּא בַּעֲשֵׂה:

ג דְּבַשׁ דְּבוֹרִים וּדְבַשׁ צְרָעִים מֻתָּר מִפְּנֵי שֶׁאֵינוֹ מִתַּמְצִית גּוּפָן אֶלָּא כּוֹנְסִין אוֹתוֹ מִן הָעֲשָׂבִים בְּתוֹךְ פִּיהֶן וּמְקִיאִין אוֹתוֹ בַּכַּוֶּרֶת כְּדֵי שֶׁיִּמְצְאוּ אוֹתוֹ לֶאֱכל מְמֻנּוּ בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים:

ד אַף עַל פִּי שֶׁחֵלֶב אָדָם מֻתָּר אָסְרוּ חֲכָמִים לְגַדּוֹל לִינֹק אוֹתוֹ מִן הַשַּׁדַּיִם אֶלָּא חוֹלֶבֶת אִשָּׁה לְתוֹךְ הַכְּלִי וְשׁוֹתֶה. וְגַדּוֹל שֶׁיָּנַק מִן הַשַּׁד כְּיוֹנֵק שֶׁרֶץ וּמַכִּין אוֹתוֹ מַכַּת מַרְדּוּת:

ה יוֹנֵק תִּינוֹק וְהוֹלֵךְ אֶפְלּוּ אַרְבַּע אוֹ חָמֵשׁ שָׁנִים. וְאִם גְּמָלוּהוּ וּפָרַשׁ שְׁלֹשָׁה יָמִים אוֹ יֶתֶר מֻחֲמֶתֶת בֶּרְיוֹ לֹא מֻחֲמַת חָלְיוֹ אֵינוֹ חוֹזֵר וְיוֹנֵק. וְהוּא שֶׁגְּמָלוּהוּ אַחַר כ"ד חֹדֶשׁ. אֲבָל בְּתוֹךְ זְמַן זֶה אֲפִלּוּ גְּמָלוּהוּ חֹדֶשׁ אוֹ שְׁנַיִם מֻתָּר לַחֲזוֹר וְלִינֹק עַד סוֹף כ"ד חֹדֶשׁ:

ו אַף עַל פִּי שֶׁחֵלֶב בְּהֵמָה טְמֵאָה וּבֵיצֵי עוֹף טָמֵא אֲסוּרִין מִן הַתּוֹרָה אֵין לוֹקִין עֲלֵיהֶם שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יא ח) (דברים יד ח) "מִבְּשָׂרָם לֹא תֹאכֵלוּ" עַל הַבָּשָׂר הוּא לוֹקֶה וְאֵינוֹ לוֹקֶה. עַל הַבֵּיצָה וְעַל הֶחָלֶב. וַהֲרֵי הָאוֹכֵל אוֹתָן כְּאוֹכֵל חֲצִי שִׁעוּר שֶׁהוּא אָסוּר מִן הַתּוֹרָה וְאֵינוֹ לוֹקֶה אֶבָל מַכִּין אוֹתוֹ מַכַּת מַרְדּוּת:

ז יֵרָאֶה לִי שֶׁהָאוֹכֵל בֵּיצֵי דָּגִים טְמֵאִים הַנִּמְצָאִים בִּמְעֵיהֶם כְּאוֹכֵל קִרְבֵי דָּגִים טְמֵאִים וְלוֹקֶה מִן הַתּוֹרָה. וְכֵן בֵּיצֵי הָעוֹף הַטָּמֵא הַתְּלוּיוֹת בְּאֶשְׁכּוֹל שֶׁעֲדַיִן לֹא פָּרְשׁוּ וְנִגְמְרוּ. הָאוֹכֵל אוֹתָן לוֹקֶה כְּאוֹכֵל בְּנֵי מֵעַיִם שֶׁלָּהֶן:

ח בֵּיצַת עוֹף טָמֵא שֶׁהִתְחִיל הָאֶפְרוֹחַ לְהִתְרַקֵּם בָּהּ וַאֲכָלוֹ לוֹקֶה מִשּׁוּם אוֹכֵל שֶׁרֶץ הָעוֹף. אֲבָל בֵּיצַת הָעוֹף טָהוֹר שֶׁהִתְחִיל הָאֶפְרוֹחַ לְהִתְרַקֵּם בָּהּ וַאֲכָלָהּ מַכִּין אוֹתוֹ מַכַּת מַרְדּוּת:

ט נִמְצָא עָלֶיהָ קֹרֶט דָּם. אִם עַל הַחֶלְבּוֹן זוֹרֵק אֶת הַדָּם וְאוֹכֵל אֶת הַשְּׁאָר. וְאִם עַל הַחֶלְמוֹן אָסוּר כֻּלָּהּ. בֵּיצָה הַמּוּזֶרֶת הַנֶּפֶשׁ הַיָּפָה תֹּאכְלֶנָּה:

י אֶפְרוֹחַ שֶׁנּוֹלַד אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִתְפַּתְּחוּ עֵינָיו מֻתָּר לְאָכְלוֹ. בְּהֵמָה טְהוֹרָה שֶׁנִּטְרְפָה חֶלְבָּהּ אָסוּר כַּחֵלֶב בְּהֵמָה טְמֵאָה. וְכֵן בֵּיצַת עוֹף טָהוֹר שֶׁנִּטְרַף כְּבֵיצַת עוֹף טָמֵא וְאָסוּר:

יא אֶפְרוֹחַ שֶׁנּוֹלַד מִבֵּיצַת טְרֵפָה מֻתָּר שֶׁאֵין מִינוֹ טָמֵא. הָיָה הָעוֹף סְפֵק טְרֵפָה כָּל הַבֵּיצִים שֶׁתֵּלֵד בַּעֲרֵמָה רִאשׁוֹנָה מַשְׁהִין אוֹתָן. אִם טָעֲנָה עֲרֵמָה שְׁנִיָּה וְהִתְחִילָה לֵילֵד הֻתְּרוּ הָרִאשׁוֹנוֹת שֶׁאִם הָיְתָה טְרֵפָה לֹא הָיְתָה יוֹלֶדֶת עוֹד. וְאִם לֹא יָלְדָה הֲרֵי הֵן אֲסוּרוֹת:

יב חֵלֶב בְּהֵמָה טְמֵאָה אֵינוֹ נִקְפֶּה וְעוֹמֵד כַּחֵלֶב הַטָּהוֹרָה. וְאִם נִתְעָרֵב חֵלֶב טְמֵאָה בַּחֵלֶב בְּהֵמָה טְהוֹרָה כְּשֶׁתַּעֲמִיד אוֹתוֹ יַעֲמוֹד חֵלֶב הַטָּהוֹרָה וְיֵצֵא חֵלֶב הַטְּמֵאָה עִם הַקּוֹם שֶׁל גְּבִינָה:

יג וּמִפְּנֵי זֶה יִתֵּן הַדִּין שֶׁכָּל חָלָב הַנִּמְצָא בְּיַד עַכּוּ"ם אָסוּר שֶׁמָּא עֵרֵב בּוֹ חֵלֶב בְּהֵמָה טְמֵאָה. וּגְבִינַת הָעַכּוּ"ם מֻתֶּרֶת שֶׁאֵין חֵלֶב בְּהֵמָה טְמֵאָה מִתְגַּבֵּן. אֲבָל בֵּימֵי חַכְמֵי מִשְׁנָה גָּזְרוּ עַל גְּבִינַת הָעַכּוּ"ם וַאֲסָרוּם מִפְּנֵי שֶׁמַּעֲמִידִין אוֹתָהּ בְּעוֹר קֵבָה שֶׁל שְׁחִיטָתָן שֶׁהִיא נְבֵלָה. וְאִם תֹּאמַר וַהֲלֹא עוֹר הַקֵּבָה דָּבָר קָטָן הוּא עַד מְאֹד בָּחָלָב שֶׁעָמַד בּוֹ וְלָמָּה לֹא יִבָּטֵל בְּמִעוּטוֹ. מִפְּנֵי שֶׁהוּא הַמַּעֲמִיד הַגְּבִינָה. וְהוֹאִיל וְדָבָר הָאָסוּר הוּא שֶׁהֶעֱמִיד הֲרֵי הַכֹּל אָסוּר כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר:

יד גְּבִינָה שֶׁמַּעֲמִידִין אוֹתָהּ הָעַכּוּ"ם בַּעֲשָׁבִים אוֹ בְּמֵי פֵּרוֹת כְּגוֹן שְׂרַף הַתְּאֵנִים וַהֲרֵי הֵן נִכָּרִין בַּגְּבִינָה הוֹרוּ מִקְצָת הַגְּאוֹנִים שֶׁהִיא אֲסוּרָה. שֶׁכְּבָר גָּזְרוּ עַל כָּל גְּבִינַת הָעַכּוּ"ם בֵּין שֶׁהֶעֱמִידוּהָ בְּדָבָר אָסוּר בֵּין שֶׁהֶעֱמִידוּהָ בְּדָבָר הַמֻּתָּר גְּזֵרָה מִשּׁוּם שֶׁמַּעֲמִידִין אוֹתָהּ בְּדָבָר הָאָסוּר:

טו הָאוֹכֵל גְּבִינַת הָעַכּוּ"ם אוֹ חָלָב שֶׁחָלְבוּ עַכּוּ"ם וְאֵין יִשְׂרָאֵל רוֹאֵהוּ מַכִּין אוֹתוֹ מַכַּת מַרְדּוּת. הַחֻמְאָה שֶׁל עַכּוּ"ם מִקְצָת הַגְּאוֹנִים הִתִּירוּהָ שֶׁהֲרֵי לֹא גָּזְרוּ עַל הַחֻמְאָה וְחֵלֶב הַטְּמֵאָה אֵינוֹ עוֹמֵד. וּמִקְצָת הַגְּאוֹנִים אֲסָרוּהָ מִפְּנֵי צַחְצוּחֵי חֵלֶב שֶׁיִּשָּׁאֵר בָּהּ. שֶׁהֲרֵי הַקּוֹם שֶׁבַּחֻמְאָה אֵינוֹ מְעֹרָב עִם הַחֻמְאָה כְּדֵי שֶׁיִּבָּטֵל בְּמִעוּטוֹ. וְכָל חֵלֶב שֶׁלָּהֶן חוֹשְׁשִׁין לוֹ שֶׁמָּא עֵרְבוּ בּוֹ חֵלֶב בְּהֵמָה טְמֵאָה:

טז יֵרָאֶה לִי שֶׁאִם לָקַח חֻמְאָה מִן הָעַכּוּ"ם וּבִשְּׁלָהּ עַד שֶׁהִלְכוּ לָהֶן צַחְצוּחֵי חֵלֶב הֲרֵי זוֹ מֻתֶּרֶת. שֶׁאִם תֹּאמַר נִתְעָרְבוּ עִמָּן וְנִתְבַּשְּׁלוּ כֻּלָּן בָּטְלוּ בְּמִעוּטָם. אֲבָל הַחֻמְאָה שֶׁבִּשְּׁלוּ אוֹתָהּ עַכּוּ"ם אֲסוּרָה מִשּׁוּם גִּעוּלֵי עַכּוּ"ם כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר:

יז יִשְׂרָאֵל שֶׁיִּשַּׁב בְּצַד הָעֵדֶר שֶׁל נָכְרִי וּבָא הַנָּכְרִי וְהֵבִיא לוֹ חֵלֶב מִן הָעֵדֶר אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בָּעֵדֶר בְּהֵמָה טְמֵאָה הֲרֵי זוֹ מֻתָּר. וְאַף עַל פִּי שֶׁלֹּא רָאָה אוֹתוֹ חוֹלֵב. וְהוּא שֶׁיָּכוֹל לִרְאוֹתוֹ כְּשֶׁהוּא חוֹלֵב כְּשֶׁיַּעֲמֹד. שֶׁהַנָּכְרִי מִתְיָרֵא לַחֲלֹב מִן הַטְּמֵאָה שֶׁמָּא יַעֲמֹד וְיִרְאֶה אוֹתוֹ:

יח בֵּיצָה שֶׁשְּׁנֵי רָאשֶׁיהָ כַּדִּין אוֹ שֶׁשְּׁנֵי רָאשֶׁיהָ חַדִּין. אוֹ שֶׁהָיָה חֶלְמוֹן מִבַּחוּץ וְחֶלְבּוֹן מִבִּפְנִים בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא בֵּיצַת עוֹף טְמֵא. רֹאשָׁהּ אֶחָד כַּד וְרֹאשָׁהּ אֶחָד חַד וְחֶלְבּוֹן מִבַּחוּץ וְחֶלְמוֹן מִבִּפְנִים. אֶפְשָׁר שֶׁהִיא בֵּיצַת עוֹף טְמֵא וְאֶפְשָׁר שֶׁהִיא בֵּיצַת עוֹף טָהוֹר. לְפִיכָךְ שׁוֹאֵל לַצַּיָּד יִשְׂרָאֵל שֶׁמּוֹכְרָהּ. אִם אָמַר לוֹ שֶׁל עוֹף פְּלוֹנִי הוּא וְעוֹף טָהוֹר הוּא סוֹמֵךְ עָלָיו. וְאִם אָמַר שֶׁל עוֹף טָהוֹר וְלֹא אָמַר לוֹ שְׁמוֹ אֵינוֹ סוֹמֵךְ עָלָיו:

יט לְפִיכָךְ אֵין לוֹקְחִים בֵּיצִים מִן הָעַכּוּ"ם אֶלָּא אִם הָיָה מַכִּיר אוֹתָן וְיֵשׁ לוֹ בָּהֶן טְבִיעוּת עַיִן שֶׁהֵן בֵּיצֵי עוֹף פְּלוֹנִי הַטָּהוֹר. וְאֵין חוֹשְׁשִׁין לָהֶן שֶׁמָּא הֵן בֵּיצֵי טְרֵפָה אוֹ בֵּיצֵי נְבֵלָה. וְאֵין לוֹקְחִין מִן הָעַכּוּ"ם בֵּיצָה טְרוּפָה כְּלָל:

כ בֵּיצֵי דָּגִים סִימָנֵיהֶם כְּסִימָנֵי בֵּיצֵי הָעוֹף. אִם הָיוּ שְׁנֵי רָאשֶׁיהָ כַּדִּין אוֹ חַדִּין טְמֵאָה. אֶחָד כַּד וְאֶחָד חַד שׁוֹאֵל לְיִשְׂרְאֵלִי הַמּוֹכֵר. אִם אָמַר לוֹ אֲנִי מְלַחְתִּים וְהוֹצֵאתִים מִדָּג טָהוֹר אוֹכֵל עַל פִּיו. וְאִם אָמַר לוֹ טְהוֹרִין הֵם אֵינוֹ נֶאֱמָן אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה אָדָם שֶׁהֶחְזַק בְּכַשְׁרוּת:

כא וְכֵן אֵין לוֹקְחִין גְּבִינָה וַחֲתִיכַת דָּג שֶׁאֵין בָּהּ סִימָן אֶלָּא מִיִּשְׂרְאֵלִי שֶׁהֶחְזַק בְּכַשְׁרוּת. אֲבָל בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁהָיְתָה רַבָּה יִשְׂרָאֵל לוֹקְחִין מִכָּל יִשְׂרְאֵלִי שֶׁבָּהּ. וְהֶחְלֵב לוֹקְחִין אוֹתוֹ מִכָּל יִשְׂרָאֵל מִכָּל מָקוֹם:

כב הַכּוֹבֵשׁ דָּגִים טְמֵאִים צִירָן אָסוּר. אֲבָל צִיר חֲגָבִים טְמֵאִים מֻתָּר מִפְּנֵי שֶׁאֵין בָּהֶם לַחְלוּחִית. לְפִיכָךְ אֵין לוֹקְחִין צִיר מִן הָעַכּוּ"ם אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה בּוֹ דָּג טָהוֹר מְשׁוֹטֵט בּוֹ אֲפִלּוּ דָּג אֶחָד:

כג עַכּוּ"ם שֶׁהֵבִיא עֲרֵבָה מְלֵאָה חָבִיּוֹת פְּתוּחוֹת שֶׁל צִיר וְדָג אֶחָד טָהוֹר בְּאַחַת מֵהֶם כֻּלָּן מֻתָּרוֹת. הָיוּ סְתוּמוֹת פָּתַח אַחַת וְנִמְצָא בָּהּ דָּג טָהוֹר שְׁנִיָּה וְנִמְצָא בָּהּ טָהוֹר כֻּלָּן מֻתָּרוֹת. וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה רֹאשׁוֹ שֶׁל דָּג וּשְׁדֵרוֹ קַיָּם כְּדֵי שֶׁיִּהֵא נִכָּר שֶׁהוּא דָּג טָהוֹר. לְפִיכָךְ אֵין לוֹקְחִין דָּגִים מְרוֹצָצִין מִלּוּחִין מִן הָעַכּוּ"ם וְהֵם הַנִּקְרָאִים טָרִית טְרוּפָה. וְאִם הָיָה רֹאשׁ הַדָּג וּשְׁדֵרוֹ נִכָּר אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מְרוֹצָץ מֻתָּר לִקַּח אוֹתוֹ מִן הָעַכּוּ"ם:

כד עַכּוּ"ם שֶׁהֵבִיא גָּרָב שֶׁל חֲתִיכוֹת דָּג שְׁחוּתוּכָן שָׁוֶה וְהֵן נִכָּרִין שֶׁכֻּלָּן מִדָּג אֶחָד וּמָצָא בַּחֲתִיכָה אַחַת מֵהֶן קַשְׂקַשִּׂין הֲרֵי כֻּלָּן מֻתָּרוֹת:

פרק ד

א הָאוֹכֵל כְּזַיִת מִבְּשַׂר בְּהֵמָה שֶׁמֵּתָה אוֹ חַיָּה שֶׁמֵּתָה אוֹ עוֹף שֶׁמֵּת לוֹקֶה שֶׁנֶּאֱמַר (דברים יד כא) "לֹא תֹאכְלוּ כָּל נְבֵלָה". וְכָל שֶׁלֹּא נִשְׁחֲטָה כָּרָאוּי הֲרֵי זוֹ מֵתָה. וּבְהִלְכוֹת הַשְׁחִיטָה יִתְבָּאֵר הַשְׁחִיטָה שֶׁהִיא כָּרָאוּי וְשֶׁאֵינָהּ כָּרָאוּי:

ב אֵין אָסוּר מִשּׁוּם נְבֵלָה אֶלָּא מִינִים טְהוֹרִים בִּלְבַד מִפְּנֵי שֶׁהֵן רְאוּיִין לִשְׁחִיטָה וְאִם נִשְׁחֲטוּ שְׁחִיטָה כְּשֵׁרָה יִהְיוּ מֻתָּרִין בַּאֲכִילָה. אֲבָל מִינִין טְמֵאִין שֶׁאֵין שְׁחִיטָה מוֹעֶלֶת בָּהֶן בֵּין שֶׁנִּשְׁחֲטָה כָּרָאוּי בֵּין שֶׁמֵּתָה כְּדַרְכָּהּ בֵּין שֶׁחָתַךְ בָּשָׂר מִן הַחַי מִמֶּנָּה וַאֲכָלוֹ אֵינוֹ לוֹקֶה מִשּׁוּם נְבֵלָה וּטְרֵפָה אֶלָּא מִשּׁוּם אוֹכֵל בְּשַׂר טְמֵאָה:

ג הָאוֹכֵל עוֹף טָהוֹר חַי כָּל שֶׁהוּא לוֹקֶה מִשּׁוּם אוֹכֵל נְבֵלָה וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵין בּוֹ כְּזַיִת הוֹאִיל וַאֲכָלוֹ כֻּלּוֹ. וְאִם אֲכָלוֹ אַחַר שֶׁמֵּת עַד שֶׁיִּהְיֶה בּוֹ כְּזַיִת. וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵין בְּכֻלּוֹ בָּשָׂר כְּזַיִת הוֹאִיל וְיֵשׁ בְּכֻלּוֹ כְּזַיִת חֵיב עָלָיו מִשּׁוּם נְבֵלָה:

ד הָאוֹכֵל כְּזַיִת מִבְּשַׂר נֵפֶל בְּהֵמָה טְהוֹרָה לוֹקֶה מִשּׁוּם אוֹכֵל נְבֵלָה. וְאָסוּר לֶאֱכל מִן הַבְּהֵמָה שֶׁנּוֹלְדָה עַד לַיִל שְׁמִינִי שֶׁכָּל שֶׁלֹּא שָׁהָה שְׁמוֹנָה יָמִים בִּבְהֵמָה הֵרֵי זֶה כְּנֵפֶל. וְאֵין לוֹקִין עָלָיו. וְאִם נוֹדַע לוֹ שֶׁכָּלוּ לוֹ חֳדָשָׁיו בַּבֶּטֶן וְאַחַר כָּךְ נוֹלַד שֶׁהֵן תִּשְׁעָה חֳדָשִׁים לִבְהֵמָה גַּסָּה וַחֲמִשָּׁה לְדַקָּה הֲרֵי זֶה מָתֵר בְּיוֹם שֶׁנּוֹלַד:

ה הַשַּׁלְיָא שֶׁיָּצְאת עִם הַוָּלָד אָסוּרָה בַּאֲכִילָה וְהָאוֹכְלָהּ פָּטוּר שֶׁאֵינָהּ בָּשָׂר:

ו הָאוֹכֵל כְּזַיִת מִבְּשַׂר בְּהֵמָה אוֹ חַיָּה אוֹ עוֹף טְהוֹרִים שֶׁנִּטְרְפוּ לוֹקֶה שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כב ל) "וּבָשָׂר בַּשָּׂדֶה טְרֵפָה לֹא תֹאכֵלוּ לַכֶּלֶב תַּשְׁלִכוּן אֹתוֹ". טְרֵפָה הָאֲמוּרָה בַּתּוֹרָה זוֹ שֶׁטָּרְפָה אוֹתָהּ חַיַּת הַיַּעַר כְּגוֹן אֲרִי וְנָמֵר וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן. וְכֵן עוֹף שֶׁטָּרַף אוֹתוֹ עוֹף הַדּוֹרֵס כְּגוֹן נֵץ וְכַיּוֹצֵא בּוֹ. וְאֵין אַתָּה יָכוֹל לוֹמַר שֶׁטְּרָפָהּ אוֹתָהּ וְהֵמִיתָה אוֹתָהּ שֶׁאִם מֵתָה הֲרֵי הִיא נְבֵלָה. וּמַה לִּי מֵתָה מֵחֲמַת עַצְמָהּ אוֹ הִכָּה בְּסַיִף וֶהֱמִיתָהּ אוֹ שִׁבְּרָהּ אֲרִי וֶהֱמִיתָהּ. הָא אֵינוֹ מְדַבֵּר אֶלָּא בְּשֶׁנִּטְרְפָה וְלֹא מֵתָה:

ז וְאִם הַטְּרֵפָה שֶׁלֹּא מֵתָה אֲסוּרָה יָכוֹל אִם בָּא זְאֵב וְגָרַר הַגִּדִי בְּרַגְלוֹ אוֹ בְּזָנָבוֹ אוֹ בְּאָזְנוֹ וְרָדַף אָדָם וְהִצִּילוֹ מִפִּיו יִהְיֶה אָסוּר שֶׁהֲרֵי נִטְרַף תַּלְמוּד לוֹמַר (שמות כב ל) "וּבָשָׂר בַּשָּׂדֶה טְרֵפָה" וְגוֹ' (שמות כב ל) "לַכֶּלֶב תַּשְׁלִיכוּן אֹתוֹ". עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה אוֹתָהּ בָּשָׂר הָרְאוּיָה לַכֶּלֶב. הָא לְמַדְתָּ שֶׁהַטְּרֵפָה הָאֲמוּרָה בַּתּוֹרָה הִיא שֶׁטָּרְפָה אוֹתוֹ חַיַּת הַיַּעַר וְשִׁבְּרָה אוֹתָהּ וְנָטָה לָמוּת וַעֲדַיִן לֹא מֵתָה. אַף עַל פִּי שֶׁקִּדֵּם וּשְׁחָטָהּ קֹדֶם שֶׁתָּמוּת הֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה מִשּׁוּם טְרֵפָה הוֹאִיל וְאִי אֶפְשָׁר שֶׁתִּתְחַיֶּה מִמַּכָּה זוֹ הַבָּאָה עָלֶיהָ:

ח נִמְצֵאתָ לָמֵד שֶׁהַתּוֹרָה אָסְרָה הַמֵּתָה וְהִיא הַנְּבֵלָה. וְאָסְרָה הַנּוֹטָה לָמוּת מֵחֲמַת מַכּוֹתֶיהָ וְאַף עַל פִּי שֶׁעֲדַיִן לֹא מֵתָה וְהִיא הַטְּרֵפָה. וּכְשֵׁם שֶׁלֹּא תַּחֲלֹק בְּמִיתָה בֵּין מֵתָה מֵחֲמַת עַצְמָהּ בֵּין שֶׁנִּפְלָה וְמֵתָה בֵּין שֶׁחָנְקָהּ עַד שֶׁמֵּתָה בֵּין שֶׁדְּרָסַתָּה חַיָּה וַהֲרָגַתָּה. כָּךְ לֹא תַּחֲלֹק בְּנוֹטָה לָמוּת בֵּין שֶׁנִּפְלָה וְמֵתָה בֵּין שֶׁחָנְקָהּ בֵּין שֶׁנִּפְלָה מִן הַגַּג וְנִשְׁתַּבְּרוּ רֹב צַלְעוֹתֶיהָ בֵּין שֶׁנִּפְלָה וְנִתְרַסְקוּ אֵיבָרֶיהָ בֵּין שֶׁזָּרַק בָּהּ חֵץ וְנָקַב לִבָּהּ אוֹ רָאָתָהּ בֵּין שֶׁבָּא לָהּ חוֹלִי מֵחֲמַת עַצְמָהּ וְנָקַב לִבָּהּ אוֹ שִׁבֵּר רֹב צַלְעוֹתֶיהָ וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן. הוֹאִיל וְהִיא נוֹטָה לָמוּת מִכָּל מָקוֹם הֲרֵי זוֹ טְרֵפָה. בֵּין שֶׁהָיָה הַגּוֹרֵם בִּידֵי בָּשָׂר וְדָם בֵּין שֶׁהָיָה בִּידֵי שָׁמַיִם. אִם כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר בַּתּוֹרָה (שמות כב ל) "טְרֵפָה". דִּבֶּר הַכָּתוּב בַּהווֶה. שֶׁאִם לֹא תֹּאמַר כֵּן לֹא תֵּאָסֵר אֶלָּא אוֹתָהּ שֶׁנִּטְרְפָה בַּשָּׂדֶה אֲבָל אִם נִטְרְפָה בֶּחָצֵר לֹא תֵּאָסֵר. הָא לְמַדְתָּ שֶׁאֵין הַכָּתוּב מְדַבֵּר אֶלָּא בַּהווֶה:

ט וְעִנְיַן הַכָּתוּב שֶׁהַנּוֹטָה לָמוּת מֵחֲמַת מַכּוֹתֶיהָ וְאִי אֶפְשָׁר לָהּ לִחְיוֹת מֵחֲמַת מַכָּה זוֹ אֲסוּרָה. מִכָּאן אָמְרוּ חֲכָמִים זֶה הַכְּלָל כָּל שֶׁאֵין כָּמוֹהָ חַיָּה טְרֵפָה. וּבְהִלְכוֹת שְׁחִיטָה יִתְבָּאֵר אֵי זֶה חֹלִי עוֹשֶׂה אוֹתָהּ טְרֵפָה וְאֵי זֶה חֹלִי אֵין עוֹשֶׂה אוֹתָהּ טְרֵפָה:

י וְכֵן הַחוֹתֵךְ בָּשָׂר מִן הַחַי מִן הַטְּהוֹרִים הֲרֵי אוֹתוֹ הַבָּשָׂר טְרֵפָה וְהָאוֹכֵל מִמֶּנּוּ כְּזַיִת לוֹקֶה מִשּׁוּם אוֹכֵל טְרֵפָה. שֶׁהֲרֵי בָּשָׂר זֶה מִבְּהֵמָה שֶׁלֹּא נִשְׁחֲטָה וְלֹא מֵתָה. מַה לִּי טָרְפָה אוֹתָהּ חַיָּה מַה לִּי חָתְכָה בְּסַכִּין מַה לִּי בְּכֶלְבָּהּ מַה לִּי בְּמַקָּצָתָהּ. הֲרֵי הוּא אוֹמֵר (שמות כב ל) "וּבָשָׂר בַּשָּׂדֶה טְרֵפָה לֹא תֹאכֵלוּ" כֵּיוָן שֶׁנַּעֲשֵׂית הַבְּהֵמָה בָּשָׂר בַּשָּׂדֶה הֲרֵי הִיא טְרֵפָה:

יא בְּהֵמָה שֶׁהִיא חוֹלָה מֵחֲמַת שֶׁתִּשַּׁשׁ כֹּחָהּ וְנָטְתָה לָמוּת הוֹאִיל וְלֹא אַרְעָה מַכָּה בְּאֵיבָר מֵאֵיבָרֶיהָ הַמְּמִיתִים אוֹתָהּ הֲרֵי זוֹ מֻתֶּרֶת. שֶׁלֹּא אָסְרָה תּוֹרָה אֶלָּא כְּעֵין טְרֵפַת חַיַּת הַיַּעַר שֶׁהֲרֵי עָשָׂה בָּהּ מַכָּה הַמְּמִיתָה אוֹתָהּ:

יב אַף עַל פִּי שֶׁהִיא מֻתֶּרֶת גְּדוֹלֵי הַחֲכָמִים לֹא הָיוּ אוֹכְלִין מִבְּהֵמָה שֶׁמְּמַהֲרִין וְשׁוֹחֲטִין אוֹתָהּ כְּדֵי שֶׁלֹּא תָּמוּת וְאַף עַל פִּי שֶׁפִּרְכְּסָה בְּסוֹף שְׁחִיטָה. וְדָבָר זֶה אֵין בּוֹ אִסּוּר אֶלָּא כָּל הָרוֹצֶה לְהַחֲמִיר עַל עַצְמוֹ בְּדָבָר זֶה הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח:

יג הַשּׁוֹחֵט בְּהֵמָה חַיָּה וְעוֹף וְלֹא יָצָא מֵהֶן דָּם הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִין וְאֵין אוֹמְרִין שֶׁמָּא מֵתִים הָיוּ. וְכֵן הַשּׁוֹחֵט אֶת הַבְּרִיאָה וְלֹא פִּרְכְּסָה הֲרֵי זוֹ מֻתֶּרֶת. אֲבָל הַמְסֻכֶּנֶת וְהִיא כָּל שֶׁמַּעֲמִידִין אוֹתָהּ וְאֵינָהּ עוֹמֶדֶת אַף עַל פִּי שֶׁהִיא אוֹכֶלֶת מַאֲכַל בְּרִיאוֹת אִם שְׁחָטָהּ וְלֹא פִּרְכְּסָה כְּלָל הֲרֵי זוֹ נְבֵלָה וְלוֹקִין עָלֶיהָ. וְאִם פִּרְכְּסָה הֲרֵי זוֹ מֻתֶּרֶת. וְצָרִיךְ שֶׁיְּהֵיה הַפִּרְכּוּס בְּסוֹף הַשְּׁחִיטָה. אֲבָל בְּתִחִלָּתָהּ אֵינוֹ מוֹעִיל:

יד כֵּיצַד הוּא הַפִּרְכּוּס בִּבְהֵמָה דַּקָּה וּבְחַיָּה גַּסָּה וְדַקָּה. בֵּין שֶׁפִּשְׁטָה יָדָהּ וְהֶחֱזִירָה אוֹ שֶׁפִּשְׁטָה רַגְלָהּ אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הֶחֱזִירָה אוֹ שֶׁכְּפָפָה רַגְלָהּ בִּלְבַד הֲרֵי זֶה פִּרְכּוּס וּמֻתָּר. אֲבָל אִם פִּשְׁטָה יָדָהּ וְלֹא הֶחֱזִירָתָהּ הֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה שֶׁאֵין זוֹ אֶלָּא הוֹצָאַת נֶפֶשׁ בִּלְבַד. וּבִבְהֵמָה גַּסָּה אֶחָד הַיָּד וְאֶחָד הָרֶגֶל בֵּין שֶׁפִּשְׁטָה וְלֹא כָּפְפָה בֵּין כָּפְפָה וְלֹא פִּשְׁטָה הֲרֵי זוֹ פִּרְכּוּס וּמֻתֶּרֶת. וְאִם לֹא פִּשְׁטָה לֹא יָד וְלֹא רֶגֶל וְלֹא כָּפְפָה כְּלָל הֲרֵי זוֹ נְבֵלָה. וּבְעוֹף אֲפִלּוּ לֹא רִפְרֵף אֶלָּא בְּעֵינוֹ וְלֹא כִּשְׁכֵּשׁ אֶלָּא בִּזְנָבוֹ הֲרֵי זֶה פִּרְכּוּס:

טו הַשּׁוֹחֵט אֶת הַמְסֻכֶּנֶת בַּלַּיְלָה וְלֹא יָדַע אִם פִּרְכְּסָה אוֹ לֹא פִּרְכְּסָה הֲרֵי זוֹ סָפֵק נְבֵלָה וַאֲסוּרָה:

טז כָּל אִסּוּרִין שֶׁבַּתּוֹרָה אֵין מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה חוּץ מֵאִסּוּרֵי נָזִיר כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר שָׁם. לְפִיכָךְ הַלּוֹקֵחַ מֵעַט חֵלֶב וּמְעַט דָּם וּמְעַט בָּשָׂר בְּהֵמָה טְמֵאָה וּמְעַט בָּשָׂר נְבֵלָה וּמְעַט בָּשָׂר דָּג טָמֵא וּמְעַט בָּשָׂר עוֹף טָמֵא וְכַיּוֹצֵא בָּאֵלּוּ מִשְׁאָר הָאִסּוּרִין וְצֵרַף מִן הַכֹּל כְּזַיִת וַאֲכָלוֹ אֵינוֹ לוֹקֶה וְדִינוֹ כְּדִין אוֹכֵל חֲצִי שִׁעוּר:

יז כָּל הַנִּבְלוֹת מִצְטָרְפוֹת זוֹ עִם זוֹ. וּנְבֵלָה מִצְטָרֶפֶת עִם טְרֵפָה. וְכֵן כָּל בְּהֵמָה וְחַיָּה הַטְּמֵאִים מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה. אֲבָל בְּשַׂר נְבֵלָה עִם בְּשַׂר בְּהֵמָה טְמֵאָה אֵין מִצְטָרְפִין. כֵּיצַד. הַלּוֹקֵחַ מִנִּבְלַת הַשּׁוֹר וְנִבְלַת הַצְּבִי וְנִבְלַת הַתַּרְנְגוֹל וְקִבֵּץ מִן הַכֹּל כְּזַיִת בָּשָׂר וַאֲכָלוֹ לוֹקֶה. וְכֵן אִם קִבֵּץ חֲצִי זַיִת מִנִּבְלַת בְּהֵמָה טְהוֹרָה וַחֲצִי זַיִת מִן הַטְּרֵפָה אוֹ חֲצִי זַיִת מִבְּשַׂר נְבֵלָה וַחֲצִי זַיִת מִבְּשַׂר מִן הַחַי מִן הַטְּהוֹרָה וַאֲכָלוֹ לוֹקֶה. וְכֵן בְּשַׂר הַגָּמָל וְהַחֲזִיר וְהָאַרְנֶבֶת שֶׁקִּבֵּץ מִכֻּלָּם כְּזַיִת וַאֲכָלוֹ לוֹקֶה. אֲבָל אִם צֵרַף חֲצִי זַיִת מִנִּבְלַת הַשּׁוֹר וַחֲצִי זַיִת מִבְּשַׂר הַגָּמָל אֵינָן מִצְטָרְפִין. וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה. וְכֵן בְּהֵמָה טְמֵאָה וְעוֹף טָמֵא אוֹ דָּג טָמֵא אֵין בְּשַׂר שְׁנֵיהֶן מִצְטָרֵף. לְפִי שֶׁהֵן שְׁנֵי שֵׁמוֹת. שֶׁהֲרֵי כָּל אֶחָד מֵהֶן בְּלָאוֹ בִּפְנֵי עַצְמוֹ כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. אֲבָל כָּל הָעוֹפוֹת הַטְּמֵאִין מִצְטָרְפִין כְּמוֹ שֶׁמִּצְטָרְפִין כָּל בְּהֵמָה וְחַיָּה הַטְּמֵאִין. זֶה הַכְּלָל כָּל שֶׁאִסּוּרָן בְּלָאוֹ אֶחָד מִצְטָרְפִין. בִּשְׁנֵי לָאוִין אֵין מִצְטָרְפִין. חוּץ מִנְּבֵלָה וּטְרֵפָה הוֹאִיל וְהַטְּרֵפָה תְּחִלַּת נְבֵלָה הִיא:

יח הָאוֹכֵל מִנְּבֵלָה וּטְרֵפָה אוֹ מִבְּהֵמָה וְחַיָּה הַטְּמֵאִים מִן הָעוֹר וּמִן הָעֲצָמוֹת וּמִן הַגִּידִים וּמִן הַקְּרָנַיִם וּמִן הַטְּלָפַיִם וּמִן הַצִּפָּרְנַיִם שֶׁל עוֹף מִמְּקוֹמוֹת שֶׁמִּבַצְּבֵץ מִשָּׁם הַדָּם כְּשֶׁיֵּחָתְכוּ וּמִן הַשִּׁלְיָא שֶׁלָּהֶן אַף עַל פִּי שֶׁהוּא אָסוּר הֲרֵי זֶה פָּטוּר מִפְּנֵי שֶׁאֵלּוּ אֵינָן רְאוּיִין לַאֲכִילָה וְאֵין מִצְטָרְפִין עִם הַבָּשָׂר לְכַזַּיִת:

יט קֵיבַת הַנְּבֵלָה וְקֵיבַת הַטְּמֵאָה מֻתֶּרֶת מִפְּנֵי שֶׁהִיא כִּשְׁאָר טִנֹּפֶת שֶׁבַּגּוּף. וּלְפִיכָךְ מֻתָּר לְהַעֲמִיד הַגְּבִינָה בְּקֵיבַת שְׁחִיטַת הָעַכּוּ"ם וּבְקֵיבַת בְּהֵמָה וְחַיָּה טְמֵאָה. אֲבָל עוֹר הַקֵּבָה הֲרֵי הוּא כִּשְׁאָר הַמֵּעַיִם וְאָסוּר:

כ עוֹר הַבָּא כְּנֶגֶד פָּנָיו שֶׁל חֲמוֹר מֻתָּר בַּאֲכִילָה מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּמוֹ הַפֶּרֶשׁ וּמֵי רַגְלַיִם שֶׁהֵן מֻתָּרִין. יֵשׁ עוֹרוֹת שֶׁהֵן כְּבָשָׂר וְהָאוֹכֵל מֵהֶן כְּזַיִת כְּאוֹכֵל מִן הַבָּשָׂר. וְהוּא כְּשֶׁיֹּאכַל אוֹתָן כְּשֶׁהֵן רַכִּים:

כא וְאֵלּוּ שֶׁעוֹרוֹתֵיהֶן כִּבְשָׂרָן. עוֹר הָאָדָם וְעוֹר הַחֲזִיר שֶׁל יִשּׁוּב וְעוֹר חֲטוֹטֶרֶת שֶׁל גָּמָל שֶׁלֹּא טָעֲנוּ עָלָיו מַשָּׂא מֵעוֹלָם וְלֹא הִגִּיעַ לְמַשָּׂא שֶׁעֲדַיִן הִיא רַכָּה וְעוֹר בֵּית הַבֹּשֶׁת וְעוֹר שֶׁתַּחַת הָאַלְיָה וְעוֹר הַשָּׁלִיל וְעוֹר הָאֲנָקָה וְהַכֹּחַ וְהַלְּטָאָה וְהַחֹמֶט. כָּל אֵלּוּ הָעוֹרוֹת כְּשֶׁהֵן רַכּוֹת הֲרֵי הֵן כִּבְשָׂר לְכָל דָּבָר בֵּין לְאִסּוּר בֵּין לְטָמְאָה:

כב נֶאֱמַר בְּשׁוֹר הַנִּסְקָל (שמות כא כח) "וְלֹא יֵאָכֵל אֶת בְּשָׂרוֹ". וְהֵיאַךְ הָיָה אֶפְשָׁר לְאָכְלוֹ אַחַר שֶׁנִּסְקַל וַהֲרֵי הוּא נְבֵלָה. אֶלָּא לֹא בָּא הַכָּתוּב אֶלָּא לְהוֹדִיעֲךָ שֶׁכֵּיוָן שֶׁנִּגְמַר דִּינוֹ לִסְקִילָה נֶאֱסַר וְנַעֲשָׂה כִּבְהֵמָה טְמֵאָה. וְאִם קָדַם וּשְׁחָטוֹ שְׁחִיטָה כְּשֵׁרָה הֲרֵי זֶה אָסוּר בַּהֲנָיָה. וְאִם אָכַל מִבְּשָׂרוֹ כְּזַיִת לוֹקֶה. וְכֵן כְּשֶׁיִּסָּקֵל לֹא יִמָּכֵר וְלֹא יִתְּנֶנּוּ לִכְלָבִים וְלֹא לְעַכּוּ"ם לְכָךְ נֶאֱמַר לֹא יֵאָכֵל אֶת בְּשָׂרוֹ. וּפֶרֶשׁ שֶׁל שׁוֹר הַנִּסְקָל מֻתָּר בַּהֲנָאָה. נוֹדַע שֶׁהוּא פָּטוּר מִסְּקִילָה

אַחַר שֶׁנִּגְמַר דִּינוֹ כְּגוֹן שֶׁהוּזְמוּ הָעֵדִים יֵצֵא וְיִרְעֶה בָּעֵדֶר. וְאִם נוֹדַע אַחַר שֶׁנִּסְקָל הֲרֵי זֶה מֻתָּר בַּהֲנָיָה:

פרק ה

א מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לָמְדוּ שֶׁזֶּה שֶׁנֶּאֱמַר בַּתּוֹרָה (דברים יב כג) "לֹא תֹאכַל הַנֶּפֶשׁ עִם הַבָּשָׂר" לֶאֱסֹר אֵיבָר שֶׁנֶּחְתַּךְ מִן הַחַי. וְעַל אֵיבָר מִן הַחַי הוּא אוֹמֵר לְנֹחַ (בראשית ט ד) "אַךְ בָּשָׂר בְּנַפְשׁוֹ דָמוֹ לֹא תֹאכֵלוּ". וְאִסּוּר אֵיבָר מִן הַחַי נוֹהֵג בִּבְהֵמָה חַיָּה וְעוֹף בִּטְהוֹרִים אֲבָל לֹא בְּטֻמְאִים:

ב אֶחָד אֵיבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ בָּשָׂר וְגִידִים וַעֲצָמוֹת כְּגוֹן הַיָּד וְהָרֶגֶל. וְאֶחָד אֵיבָר שֶׁאֵין בּוֹ עֶצֶם כְּגוֹן הַלָּשׁוֹן וְהַבֵּיצִים וְהַטְּחוֹל וְהַכְּלָיוֹת וְחֵלֶב וְכֵיוֹצֵא בָּהֶן. אֶלָּא שֶׁהָאֵיבָר שֶׁאֵין בּוֹ עֶצֶם בֵּין שֶׁחְתַךְ כֻּלּוֹ בֵּין שֶׁחְתַךְ מִקְצָתוֹ הֲרֵי זֶה אָסוּר מִשּׁוּם אֵיבָר מִן הַחַי. וְהָאֵיבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ עֶצֶם אֵינוֹ חַיָּב עָלָיו מִשּׁוּם אֵיבָר מִן הַחַי עַד שֶׁיִּפְרֹשׁ כִּבְרִיָּתוֹ בָּשָׂר וְגִידִים וַעֲצָמוֹת. אֲבָל אִם פָּרַשׁ מִן הַחַי הַבָּשָׂר בִּלְבַד חַיָּב עָלָיו מִשּׁוּם טְרֵפָה כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ לֹא מִשּׁוּם אֵיבָר מִן הַחַי:

ג הָאוֹכֵל מֵאֵיבָר מִן הַחַי כְּזַיִת לוֹקֶה וַאֲפִלּוּ אָכַל אֵיבָר שָׁלֵם אִם יֵשׁ בּוֹ כְּזַיִת חַיָּב פָּחוֹת מִכְּזַיִת פָּטוּר. חָתַךְ מִן הָאֵיבָר כִּבְרִיָּתוֹ בָּשָׂר וְגִידִים וַעֲצָמוֹת כְּזַיִת וַאֲכָלוֹ לוֹקֶה אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בּוֹ בָּשָׂר אֶלָּא כָּל שֶׁהוּא. אֲבָל אִם הִפְרִיד הָאֵיבָר אַחַר שֶׁתְּלָשׁוֹ מִן הַחַי וְהִפְרִיד הַבָּשָׂר מִן הַגִּידִים וּמִן הָעֲצָמוֹת אֵינוֹ לוֹקֶה עַד שֶׁיֹּאכַל כְּזַיִת מִן הַבָּשָׂר לְבַדּוֹ. וְאֵין הָעֲצָמוֹת וְהַגִּידִים מִצְטָרְפִין בּוֹ לִכְזַיִת מֵאַחַר שֶׁשִּׁנָּה בְּרִיָּתוֹ:

ד חִלְּקוֹ לְאֵיבָר זֶה וַאֲכָלוֹ מְעַט מְעַט. אִם יֵשׁ בְּמַה שֶּׁאָכַל כְּזַיִת בָּשָׂר חַיָּב וְאִם לָאו פָּטוּר. לָקַח כְּזַיִת מִן הָאֵיבָר כִּבְרִיָּתוֹ בָּשָׂר וְגִידִים וַעֲצָמוֹת וַאֲכָלוֹ אַף עַל פִּי שֶׁנֶּחְלַק בְּפִיו בִּפְנִים קֹדֶם שֶׁיִּבְלָעֶנּוּ חַיָּב:

ה תְּלַשׁ אֵיבָר מִן הַחַי וְנִטְרְפָה בִּנְטִילָתוֹ וַאֲכָלוֹ חַיָּב שְׁתַּיִם. מִשּׁוּם אֵיבָר מִן הַחַי וּמִשּׁוּם טְרֵפָה שֶׁהֲרֵי שְׁנֵי הָאִסּוּרִין בָּאִין כְּאַחַת. וְכֵן הַתּוֹלֵשׁ חֵלֶב מִן הַחַי וַאֲכָלוֹ לוֹקֶה שְׁתַּיִם. מִשּׁוּם אֵיבָר מִן הַחַי וּמִשּׁוּם חֵלֶב. תְּלַשׁ חֵלֶב מִן הַטְּרֵפָה וַאֲכָלוֹ לוֹקֶה שָׁלֹשׁ:

ו בָּשָׂר הַמְדֻלְדָּל בִּבְהֵמָה וְאֵיבָר הַמְדֻלְדָּל בָּהּ אִם אֵינוֹ יָכוֹל לַחֲזֹר וְלִחְיוֹת אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא פָּרַשׁ אֶלָּא אַחַר שֶׁנִּשְׁחֲטָה אָסוּר וְאֵין לוֹקִין עָלָיו. וְאִם מֻתָּה הַבְּהֵמָה רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאִלּוּ נָפַל מֵחַיִּים. לְפִיכָךְ לוֹקִין עָלָיו מִשּׁוּם אֵיבָר מִן הַחַי. אֲבָל הַיָּכוֹל לַחֲזֹר וְלִחְיוֹת אִם נִשְׁחֲטָה הַבְּהֵמָה הֲרֵי זֶה מֻתָּר:

ז שֶׁמֵּת אֵיבָר אוֹ מְעֶכּוֹ אוֹ דָּכּוֹ כְּגוֹן הַבֵּיצִים שֶׁמֵּעַכְּךָ אוֹתָן אוֹ נִתְקַן הֲרֵי זֶה אֵינוֹ אָסוּר מִן הַתּוֹרָה שֶׁהֲרֵי יֵשׁ בּוֹ מִקְצָת חַיִּים. וּלְפִיכָךְ אֵין מַסְרִיחַ. וְאַף עַל פִּי כֵן אָסוּר לְאָכְלוֹ מִמִּנְהָג שֶׁנָּהֲגוּ כָּל יִשְׂרָאֵל מִקֶּדֶם שֶׁהֲרֵי הוּא דּוֹמֶה לְאֵיבָר מִן הַחַי:

ח עֻצָּם שֶׁנִּשְׁבַּר אִם הָיָה הַבָּשָׂר אוֹ הָעוֹר חוֹפֶה רֹב עָבְיוֹ שֶׁל עֻצָּם הַנִּשְׁבָּר וְרֹב הֶקֵּף הַשֶּׁבֶר הֲרֵי זֶה מֻתָּר. וְאִם יָצָא הָעֻצָּם לַחוּץ הֲרֵי הָאֵיבָר אָסוּר. וּכְשֶׁיִּשְׁחֹט הַבְּהֵמָה אוֹ הָעוֹף יַחְתֹּךְ מִמְּקוֹם הַשֶּׁבֶר וְיַשְׁלִיכוֹ וְהַשְּׁאָר מֻתָּר. נִשְׁבַּר הָעֻצָּם וְהַבָּשָׂר חוֹפֶה אֶת רֻבּוֹ אֲבָל הָיָה אוֹתוֹ בָּשָׂר מְרֻסָּס אוֹ נִתְאַכֵּל כְּבָשָׂר שֶׁהָרוֹפֵא גּוֹרְרוֹ. אוֹ שֶׁהָיָה מִתְלַקֵּט הָרֹב מִמְּקוֹמוֹת הַרְבֵּה. אוֹ שֶׁהָיָה הַבָּשָׂר שֶׁעָלָיו נְקָבִים נְקָבִים. אוֹ שֶׁנִּסְדַּק הַבָּשָׂר. אוֹ שֶׁנִּקְדַּר כְּמִין טַבַּעַת. אוֹ שֶׁנִּגְרַר הַבָּשָׂר מִלְּמַעְלָה עַד שֶׁלֹּא נִשְׁאַר מִן הַבָּשָׂר אֶלָּא כְּקִלִּיפָּה. אוֹ שֶׁנִּתְאַכֵּל הַבָּשָׂר מִלְּמַטָּה מֵעַל הָעֻצָּם שֶׁנִּשְׁבַּר עַד שֶׁנִּמְצָא הַבָּשָׂר הַחוֹפֶה אֵינוֹ נוֹגֵעַ בָּעֻצָּם. בְּכָל אֵלּוּ מוֹרִין לְאָסוּר עַד שֶׁיִּתְרַפֵּא הַבָּשָׂר. וְאִם אָכַל מִכָּל אֵלּוּ מַכִּין אוֹתוֹ מַכַּת מַרְדּוּת:

ט הַמּוֹשִׁיט יָדוֹ לִמְעֵי הַבְּהֵמָה וְחָתַךְ מִן הַטְּחוֹל וּמִן הַכְּלָיוֹת וְכֵיוֹצֵא בָּהֶן וְהִנִּיחַ הַחֲתִיכוֹת בְּתוֹךְ מֵעֶיהָ וְאַחַר כָּךְ שְׁחָטָהּ. הֲרֵי אוֹתָן הַחֲתִיכוֹת אֲסוּרוֹת מִשּׁוּם אֵיבָר מִן הַחַי. וְאַף עַל פִּי שֶׁהוּא בְּתוֹךְ מֵעֶיהָ. אֲבָל אִם חָתַךְ מִן הָעֻבָּר שֶׁבְּמֵעֶיהָ וְלֹא הוֹצִיאוֹ וְאַחַר כָּךְ שְׁחָטָהּ הֲרֵי חֲתִיכַת הָעֻבָּר אוֹ אֵיבָרוֹ מֻתָּר הוֹאִיל וְלֹא יָצָא. עֻבָּר שֶׁהוֹצִיא יָדוֹ אוֹ רַגְלוֹ נֶאֱסַר אוֹתוֹ אֵיבָר לְעוֹלָם בֵּין שֶׁחָתְכוֹ קֹדֶם שֶׁתִּשְׁחֹט אִמּוֹ בֵּין שֶׁחָתְכוֹ אַחַר שֶׁנִּשְׁחְטָה אִמּוֹ. וַאֲפִלּוּ הֶחֱזִיר אוֹתוֹ אֵיבָר לְמֵעֵי אִמּוֹ וְאַחַר כָּךְ נִשְׁחַט אוֹ נוֹלַד הַוָּלָד וְחָיָה כַּמָּה שָׁנִים הֲרֵי אוֹתוֹ הָאֵיבָר אָסוּר מִשּׁוּם טְרֵפָה. שֶׁכָּל בָּשָׂר שֶׁיָּצָא חוּץ לִמְחִצָּתוֹ נֶאֱסַר כְּבָשָׂר שֶׁפָּרַשׂ מִן הַחַי שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כב ל) "וּבָשָׂר בַּשָּׂדֶה טְרֵפָה" כֵּיוָן שֶׁיָּצָא לְמָקוֹם שֶׁהוּא לוֹ כְּשָׂדֶה נַעֲשָׂה טְרֵפָה כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

י הוֹצִיא מִקְצָת הָאֵיבָר וְנִשְׁאַר מִקְצָתוֹ בִּפְנִים אֲפִלּוּ לֹא נִשְׁאַר אֶלָּא מְעוּטוֹ הַיּוֹצֵא אָסוּר וְשֶׁבִּפְנִים מֻתָּר. וְאִם חָתַךְ הַיּוֹצֵא מִן הָאֵיבָר אַחַר שֶׁהֶחֱזִירוֹ וְנִשְׁחֲטָה. אוֹתוֹ שֶׁיָּצָא בִּלְבַד אָסוּר וּשְׁאָר הָאֵיבָר מֻתָּר. וְאִם לֹא הֶחֱזִירוֹ וַחֲתָכוֹ וְהוּא בַּחוּץ. בֵּין שֶׁחָתְכוֹ קֹדֶם שְׁחִיטָה אוֹ אַחַר שְׁחִיטָה. מְקוֹם הַחֲתָךְ אָסוּר. וְהוּא הַמָּקוֹם שֶׁנֶּגֶד הָאֲוִיר. אַחַר שֶׁיַּחֲתֹךְ הַיּוֹצֵא חוֹזֵר וְחוֹתֵךְ מְקוֹם הַחֲתָךְ:

יא כָּל אֵיבָר עֻבָּר שֶׁיָּצָא וַחֲתָכוֹ קֹדֶם שְׁחִיטָה וְהוּא בַּחוּץ הֲרֵי זֶה אֵיבָר מִן הַחַי וְלוֹקִין עָלָיו. וַאֲפִלּוּ מֵת הָעֻבָּר קֹדֶם שְׁחִיטָה. וְאִם נֶחְתַּךְ אַחַר שְׁחִיטָה הָאוֹכְלוֹ אֵינוֹ לוֹקֶה וַאֲפִלּוּ מֵת. וְאִם מֵתָה הַבְּהֵמָה וְאַחַר כָּךְ חֲתָכוֹ הָאוֹכְלוֹ לוֹקֶה מִשּׁוּם אֵיבָר מִן הַחַי:

יב עֵבֶר שֶׁהוֹצִיא אִיבָר וְנֶאֱסַר הָאִיבָר וְאַחַר כָּךְ נוֹלַד וְהֲרֵי הִיא נְקֵבָה. הֶחָלֵב שֶׁלָּהּ אָסוּר לִשְׁתּוֹתוֹ מִסָּפֵק. הוֹאִיל וְהוּא בָּא מִכְּלָל הָאֵיבָרִין וְיֵשׁ בָּהּ אִיבָר אֶחָד אָסוּר. וַהֲרֵי זֶה כַּחֵלֶב טְרֵפָה שֶׁנִּתְעָרֵב בַּחֲלֵב טְהוֹרָה:

יג הַשּׁוֹחֵט בְּהֵמָה מְעֻבֶּרֶת וּמָצָא בָּהּ שָׁלִיל בֵּין חַי בֵּין מֵת הֲרֵי זֶה מֻתָּר בַּאֲכִילָה. וַאֲפִלּוּ שִׁלְיָא מֻתֶּרֶת בַּאֲכִילָה. וְשִׁלְיָא שֶׁיָּצְאת מִקְצָתָהּ וְשָׁחַט אֶת הַבְּהֵמָה. אִם הָיְתָה שִׁלְיָא זוֹ קְשׁוּרָה בַּוָּלָד מַה שֶּׁיָּצָא מִמֶּנָּה אָסוּר וְהַשְּׁאָר מֻתָּר. וְאִם לֹא הָיְתָה קְשׁוּרָה בּוֹ כֻּלָּהּ אֲסוּרָה. שֶׁמָּא שִׁלְיָא זוֹ שֶׁיָּצְאת מִקְצָתָהּ הָלַךְ לוֹ וְלָד שֶׁהָיָה בָּהּ וְוָלָד זֶה שֶׁנִּמְצָא בַּבֶּטֶן הָלְכָה שִׁלְיָא שֶׁלּוֹ. וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁאִם לֹא נִמְצָא בַּבֶּטֶן וְלָד כְּלָל שֶׁהַשִּׁלְיָא כֻּלָּהּ אֲסוּרָה:

יד מָצָא בָּהּ עֻבָּר חַי אַף עַל פִּי שֶׁהוּא בֶּן תִּשְׁעָה חֳדָשִׁים גְּמוּרִין וְאֶפְשָׁר שֶׁיִּחְיֶה אֵינוֹ צָרִיךְ שְׁחִיטָה אֶלָּא שְׁחִיטַת אִמּוֹ מְטַהַרְתּוֹ. וְאִם הִפְרִיס עַל גַּבֵּי קַרְקַע צָרִיךְ שְׁחִיטָה:

טו קָרַע אֶת הַבְּהֵמָה אוֹ שָׁחַט בְּהֵמָה טְרֵפָה וּמָצָא בָּהּ בֶּן תִּשְׁעָה חַי צָרִיךְ שְׁחִיטָה לְהַתִּירוֹ וְאֵין שְׁחִיטַת אִמּוֹ מוֹעֶלֶת לוֹ. וְאִם לֹא גָּמְרוּ לוֹ חֳדָשָׁיו אַף עַל פִּי שֶׁהוּא חַי בְּמֵעֵי הַטְּרֵפָה הֲרֵי זֶה אָסוּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּאֵיבָר מֵאִמּוֹ. כָּל עֻבָּר שֶׁהוֹצִיא רֹאשׁוֹ וְהֶחְזִירוֹ וְאַחַר כָּךְ שָׁחַט אֶת אִמּוֹ אֵין שְׁחִיטַת אִמּוֹ מוֹעֶלֶת לוֹ וַהֲרֵי הוּא כְּיָלוּד וְצָרִיךְ שְׁחִיטָה:

פרק ו

א הָאוֹכֵל כְּזַיִת מִן הַדָּם בְּמֵזִיד חַיָּב כָּרֵת בְּשׁוֹגֵג מֵבִיא חַטָּאת קְבוּעָה. וְדָבָר מְפֹרָשׁ בַּתּוֹרָה שֶׁאֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא עַל דַּם בְּהֵמָה חַיָּה וְעוֹף בִּלְבַד בֵּין טְמֵאִין בֵּין טְהוֹרִין שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא ז כו) "וְכָל דָּם לֹא תֹאכְלוּ בְּכל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם לָעוֹף וְלַבְּהֵמָה". וְחַיָּה בִּכְלַל בְּהֵמָה שֶׁנֶּאֱמַר (דברים יד ד) "זֹאת הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ שׁוֹר" וְגוֹ' (דברים יד ה) "אַיָּל וּצְבִי" וְגוֹ'. אֲבָל דַּם דָּגִים וַחֲגָבִים וּשְׁקָצִים וּרְמָשִׂים וְדַם הָאָדָם אֵין חַיָּבִין עָלָיו מִשּׁוּם דָּם. לְפִיכָךְ דַּם דָּגִים וַחֲגָבִים טְהוֹרִים מֻתָּר לְאָכְלוֹ וַאֲפִלּוּ כְּנָסוֹ בִּכְלִי וְשָׁתָהוּ מֻתָּר. וְדַם חֲגָבִים וְדָגִים טְמֵאִים אָסוּר מִשּׁוּם שֶׁהוּא תַּמְצִית גּוּפָן כַּחֵלֶב בְּהֵמָה טְמֵאָה. וְדַם שְׁקָצִים כִּבְשָׂרָן כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

ב דַּם הָאָדָם אָסוּר מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים אִם פֵּרַשׁ. וּמַכִּין עָלָיו מַכַּת מַרְדּוּת. אֲבָל דַּם הַשִּׁנַּיִם בּוֹלְעוֹ וְאֵינוֹ נִמְנָע. הֲרֵי שֶׁנָּשַׁךְ בְּפַת וּמָצָא עָלֶיהָ דָּם גּוֹרֵר אֶת הַדָּם וְאַחַר כָּךְ אוֹכֵל שֶׁהֲרֵי פֵּרַשׁ:

ג אֵין חַיָּבִין כָּרֵת אֶלָּא עַל דָּם הַיּוֹצֵא בִּשְׁעַת שְׁחִיטָה וּנְחִירָה אוֹ הַתְּזַת הָרֹאשׁ כָּל זְמַן שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אַדְמוּמִית. וְעַל הַדָּם הַכָּנוּס בְּתוֹךְ הַלֵּב. וְעַל דַּם הַקָּזָה כָּל זְמַן שֶׁהוּא מְקַלֵּחַ וְיוֹצֵא. אֲבָל הַדָּם הַשּׁוֹתֶת בִּתְחִלַּת הַקָּזָה קֹדֶם שֶׁיַּתְחִיל לְקַלֵּחַ וְדָם הַשּׁוֹתֵת בְּסוֹף הַקָּזָה כְּשֶׁיַּתְחִיל

הַדָּם לִפְסֹק אֵין חַיָּבִין עָלָיו וַהֲרֵי הוּא כְּדַם הָאֵיבָרִים. שֶׁדַּם הַקִּלּוּחַ הוּא הַדָּם שֶׁהַנֶּפֶשׁ יוֹצְאָה בּוֹ:

ד דַּם הַתַּמְצִית וְדַם הָאֵיבָרִין כְּגוֹן דַּם הַטְּחוֹל וְדַם הַכְּלָיוֹת וְדַם בֵּיצִים וְדָם הַמִּתְכַּנֵּס לַלֵּב בִּשְׁעַת שְׁחִיטָה וְדָם הַנִּמְצָא בַּבָּבֵד אֵין חַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת. אֲבָל הָאוֹכֵל מִמֶּנּוּ כְּזַיִת לוֹקֶה שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא ג יז) (ויקרא ז כו) "וְכָל דָּם לֹא תֹאכֵלוּ". וּבְחִיּוּב כָּרֵת הוּא אוֹמֵר (ויקרא יז יא) "כִּי נֶפֶשׁ הַבָּשָׂר בַּדָּם הִיא" אֵינוֹ חַיָּב כָּרֵת אֶלָּא עַל הַדָּם שֶׁהַנֶּפֶשׁ יוֹצְאָה בּוֹ:

ה הַשְּׁלִיל הַנִּמְצָא בִּמְעֵי הַבְּהֵמָה הֲרֵי דָּמוֹ כְּדַם הַיָּלוּד. לְפִיכָךְ הַדָּם הַנִּמְצָא כָּנוּס בְּתוֹךְ לִבּוֹ חַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת אֲבָל שְׁאָר דָּמוֹ הֲרֵי הוּא כְּדַם הָאֵיבָרִין:

ו הַלֵּב בֵּין לְצָלֵי בֵּין לִקְדֵרָה קוֹרְעוֹ וּמוֹצִיא אֶת דָּמוֹ וְאַחַר כָּךְ מוֹלְחוֹ. וְאִם בִּשֵּׁל הַלֵּב וְלֹא קְרָעוֹ קוֹרְעוֹ אַחַר שֶׁבִּשְּׁלוֹ וּמֻתָּר. וְאִם לֹא קְרָעוֹ וַאֲכָלוֹ אֵינוֹ חַיָּב עָלָיו כָּרֵת. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּלֵב הָעוֹף שֶׁאֵין בּוֹ כְּזַיִת דָּם. אֲבָל אִם הָיָה לֵב בְּהֵמָה חַיָּב כָּרֵת שֶׁהֲרֵי יֵשׁ בּוֹ כְּזַיִת מִדָּם שֶׁבְּתוֹךְ הַלֵּב שֶׁחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת:

ז הַכָּבֵד אִם חֲתָכָהּ וְהִשְׁלִיכָהּ לְתוֹךְ הַחֹמֶץ אוֹ לְתוֹךְ מַיִם רוֹתְחִין עַד שֶׁתִּתְלַבֵּן הֲרֵי זוֹ מֻתֶּרֶת לְבַשֵּׁל אוֹתָהּ אַחַר כֵּן. וּכְבָר נָהֲגוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לְהַבְהֲבָהּ עַל הָאוּר וְאַחַר כָּךְ מְבַשְּׁלִין אוֹתָהּ בֵּין שֶׁבִּשְּׁלָהּ לְבַדָּהּ בֵּין שֶׁבִּשְּׁלָהּ עִם בָּשָׂר אַחֵר. וְכֵן מִנְהָג פָּשׁוּט שֶׁאֵין מְבַשְּׁלִין הַמֹּחַ שֶׁל רֹאשׁ וְלֹא קוֹלִין אוֹתוֹ עַד שֶׁמְּהַבְהֲבִין אוֹתוֹ בָּאוּר:

ח הַכָּבֵד שֶׁבִּשְּׁלָהּ וְלֹא הִבְהֲבָהּ עַל הָאוּר וְלֹא חֲלָטָהּ בְּחֹמֶץ אוֹ בְּרוֹתְחִין הֲרֵי הַקְּדֵרָה כֻּלָּהּ אֲסוּרָה הַכָּבֵד וְכָל שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל עִמָּהּ. וּמֻתָּר לְצֻלּוֹת כָּבֵד עִם הַבָּשָׂר בְּשִׁפּוּד אֶחָד וְהוּא שֶׁתִּהְיֶה הַכָּבֵד לְמַטָּה. וְאִם עָבַר וּצְלָאָהּ לְמַעְלָה מִבָּשָׂר הֲרֵי זֶה אוֹכְלוֹ:

ט הַטְּחוֹל מֻתָּר לְבַשְּׁלוֹ אֲפִלּוּ עִם הַבָּשָׂר שֶׁאֵינוֹ דָּם אֶלָּא בָּשָׂר הַדּוֹמֶה לְדָם. הַשּׁוֹבֵר מִפְרֶקֶת בְּהֵמָה קֹדֶם שֶׁתֵּצֵא נַפְשָׁהּ הֲרֵי הַדָּם נִבְלַע בָּאֵיבָרִים וְאָסוּר לֶאֱכל מִמֶּנָּה בָּשָׂר חַי וַאֲפִלּוּ חֶלְטוֹ. אֶלָּא כְּיצַד יַעֲשֶׂה. יַחְתֹּךְ הַחֲתִיכָה וְיִמְלַח יָפֶה יָפֶה וְאַחַר כָּךְ יְבַשֵּׁל אוֹ יִצְלֶה. וּכְבָר בֵּאַרְנוּ שֶׁהַשּׁוֹחֵט בְּהֵמָה חַיָּה וְעוֹף וְלֹא יָצָא מֵהֶן דָּם שֶׁהֵן מֻתָּרִין:

י אֵין הַבָּשָׂר יוֹצֵא מִידֵי דָּמוֹ אֶלָּא אִם כֵּן מוֹלְחוֹ יָפֶה יָפֶה וּמְדִיחוֹ יָפֶה יָפֶה. כֵּיצַד עוֹשֶׂה. מֵדִיחַ הַבָּשָׂר תְּחִלָּה וְאַחַר כָּךְ מוֹלְחוֹ יָפֶה יָפֶה וּמַנִּיחוֹ בְּמִלְחוֹ כְּדֵי הִלּוּךְ מִיל. וְאַחַר כָּךְ מְדִיחוֹ יָפֶה יָפֶה עַד שֶׁיֵּצְאוּ הַמַּיִם זַכִּים וּמַשְׁלִיכוֹ מַיָּד לְתוֹךְ מַיִם רוֹתְחִין אֲבָל לֹא לְפוֹשְׁרִין כְּדֵי שֶׁיִּתְלַבֵּן מַיָּד וְלֹא יֵצֵא דָּם:

יא כְּשֶׁמּוֹלְחִין הַבָּשָׂר אֵין מוֹלְחִין אוֹתוֹ אֶלָּא בִּכְלִי מְנֻקָּב. וְאֵין מוֹלְחִין אֶלָּא בְּמֶלַח עָבֶה כָּחוֹל הַגַּס. שֶׁהַמֶּלַח דַּק כְּקֶמַח יִבָּלַע בַּבָּשָׂר וְלֹא יוֹצִיא דָּם. וְצָרִיךְ לְנַפֵּץ הַבָּשָׂר מִן הַמֶּלַח וְאַחַר כָּךְ יְדִיחֶנּוּ:

יב כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ לְבָשָׂר שֶׁצָּרִיךְ לְבַשְּׁלוֹ אֲבָל לְצָלִי מוֹלֵחַ וְצוֹלֶה מִיָּד. וְהָרוֹצֶה לֶאֱכל בָּשָׂר חַי מוֹלְחוֹ יָפֶה יָפֶה וּמְדִיחוֹ יָפֶה יָפֶה וְאַחַר כָּךְ יֹאכַל. וְאִם חָלָטוֹ בְּחֹמֶץ מֻתָּר לְאָכְלוֹ כְּשֶׁהוּא חַי. וּמֻתָּר לִשְׁתּוֹת הַחֹמֶץ שֶׁחָלָטוֹ בּוֹ שֶׁאֵין הַחֹמֶץ מוֹצִיא הַדָּם:

יג חֹמֶץ שֶׁחָלַט בּוֹ בָּשָׂר לֹא יַחְלֹט בּוֹ פַּעַם שְׁנִיָּה. וַחֲתִיכָה שֶׁהֶאֱדִימָה בְּתוֹךְ הַחֹמֶץ הִיא וְהַחֹמֶץ אֲסוּרִין עַד שֶׁיִּמְלַח אוֹתָהּ יָפֶה יָפֶה וְיִצְלֶה. בָּשָׂר שֶׁהֶאְדִּים וְכֵן בֵּיצֵי בְּהֵמָה וְחַיָּה בְּקָלִיפָּה שֶׁעֲלֵיהֶן. וְכֵן הָעֹרֶף שֶׁבּוֹ הַמְּזֻרָקִים שֶׁהֵן מְלֵאִים דָּם. אִם חֲתָכָן וּמְלָחָן כַּדַּת מֻתָּר לְבַשְּׁלָן. וְאִם לֹא חֲתָכָן וּצְלָאָן בְּשִׁפּוּד וְצָלָה הָעֹרֶף וּפִיו לְמַטָּה אוֹ שֶׁצְּלָאָן כֻּלָּן עַל הַגֶּחָלִים הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִין:

יד רֹאשׁ הַבְּהֵמָה שֶׁצָּלָהוּ בְּתַנּוּר אוֹ בְּכִבְשָׁן אִם תְּלָהוּ וּבֵית שְׁחִיטָתוֹ לְמַטָּה מֻתָּר שֶׁהַדָּם יוֹצֵא וְשׁוֹתֵת. וְאִם הָיָה בֵּית הַשְּׁחִיטָה מִן הַצַּד מֹחוֹ אָסוּר. שֶׁהַדָּם מִתְקַבֵּץ לְתוֹכוֹ. וּשְׁאָר הַבָּשָׂר שֶׁעַל הָעֲצָמוֹת מִבַּחוּץ מֻתָּר. הִנִּיחַ חָטְמוֹ לְמַטָּה אִם הִנִּיחַ בּוֹ גֻּמִּי אוֹ קֶנֶה כְּדֵי שֶׁיִּשָּׁאֵר פָּתוּחַ וְיֵצֵא דָּמוֹ דֶּרֶךְ חָטְמוֹ מֻתָּר וְאִם לָאו מֹחוֹ אָסוּר:

טו אֵין מַנִּיחִין כְּלִי תַּחַת הַצָּלִי לְקַבֵּל מֵימָיו עַד שֶׁתִּכְלֶה כָּל מַרְאֶה אַדְמוּמִית שֶׁבּוֹ. וְכֵיצַד עוֹשִׂין. מַשְׁלִיכִין לְתוֹךְ הַכְּלִי מְעַט מֶלַח וּמַנִּיחַ הַכְּלִי עַד שֶׁיִּצָּלֶה וְלוֹקֵחַ הַשַּׁמְנוּנִית שֶׁל מַעְלָה וְהַמַּיִם שֶׁל מַטָּה שֶׁתַּחַת הַשַּׁמְנוּנִית אֲסוּרָה:

טז פַּת שֶׁחָתַךְ עָלֶיהָ בָּשָׂר צָלִי מֻתָּר לֶאֱכֹלָהּ שֶׁאֵינָהּ אֶלָּא שַׁמְנוּנִית [א. ב] דָּגִים וְעוֹפוֹת שֶׁמְּלָחָן זֶה עִם זֶה אֲפִלּוּ בִּכְלִי מְנֻקָּב הַדָּגִים אֲסוּרִין שֶׁהַדָּג רָפֶה וּבוֹלֵעַ דָּם הַיּוֹצֵא מִן הָעוֹף. וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר אִם מָלַח דָּג עִם בָּשָׂר בְּהֵמָה אוֹ חַיָּה:

יז עוֹפוֹת שֶׁהִנִּיחָן שְׁלֵמִים וּמִלֵּא חֲלָלָן בָּשָׂר וּבֵיצִים וּבְשָׂלָן אֲסוּרוֹת שֶׁהֲרֵי דָּם יוֹצֵא לְתוֹכָן וְאַף עַל פִּי שֶׁמְּלָחָן יָפֶה יָפֶה. וַאֲפִלּוּ הָיָה הַבָּשָׂר שֶׁבְּתוֹכָן שָׁלוּק אוֹ צָלוּי. וְאִם צְלָאָן הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרוֹת אַף עַל פִּי שֶׁהַבָּשָׂר שֶׁבְּתוֹכָן חַי וַאֲפִלּוּ פִּיהֶן לְמַעְלָה:

יח בְּנֵי מַעַיִם שֶׁמִּלְּאָן עַל דֶּרֶךְ זוֹ בְּבָשָׂר צָלוּי אוֹ שָׁלוּק אוֹ שֶׁמִּלְּאָן בְּבֵיצִים וּשְׁלָקָן אוֹ קְלָאָן הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִין שֶׁאֵין מַחֲזִיקִין דָּם בִּבְנֵי מַעַיִם. וְכֵן הוֹרוּ הַגְּאוֹנִים:

יט עוֹפוֹת שֶׁטְּפָלָן בְּבָצֵק וּצְלָאָן בֵּין שְׁלֵמִים בֵּין מְחֻתָּכִין אִם טְפָלָן בְּסֹלֶת גַּסָּה אֲפִלּוּ הִסְמִיקָה הַטְּפֵלָה אוֹכֵל אֶת הַטְּפֵלָה מִפְּנֵי שֶׁסֹּלֶת גַּסָּה מִתְפָּרֶרֶת וְיוֹצֵא הַדָּם. וְאִם טְפָלָן בְּקֶמַח חִטִּים שֶׁלְּתָתָן אִם הָיְתָה הַטְּפֵלָה לְבָנָה כְּמוֹ הַכֶּסֶף מֻתָּר לֶאֱכל מִמֶּנָּה וְאִם לָאו אֲסוּרָה. טְפָלָן בִּשְׂאֹר קְמָחִין אִם הֶאְדִּימוּ אֲסוּרִין וְאִם לֹא הֶאְדִּימוּ מֻתָּרִין:

כ סַכִּין שֶׁשָּׁחַט בָּהּ אָסוּר לַחְתֹּךְ בָּהּ רוֹתֵחַ עַד שֶׁיְּלַבֵּן הַסַּכִּין בָּאוּר אוֹ יַשְׁחִיזֶנָּה בְּמַשְׁחֵזֶת אוֹ יְנַעֲצֶנָּה בְּקַרְקַע קָשֶׁה עֶשֶׂר פְּעָמִים. וְאִם חָתַךְ בָּהּ רוֹתֵחַ מֻתָּר. וְכֵן אֵינוֹ חוֹתֵךְ בָּהּ צָנוֹן

וְכֵיוֹצֵא בּוֹ מִדְּבָרִים הַחֲרִיפִים לְכַתְּחִלָּה. וְאִם הֵדִיחַ הַסַּכִּין אוֹ שֶׁקִּנְּחָהּ בְּכִלְאֵי מֵתֵר לַחְתֹּךְ בּוֹ צָנוֹן וְכֵיוֹצֵא בּוֹ אֲבָל לֹא רוֹתֵחַ:

כא קְעָרָה שֶׁמָּלַח בָּהּ בָּשָׂר אֲפִלּוּ הָיְתָה שׁוֹעָה בַּאֲבָר אָסוּר לֶאֱכל בָּהּ רוֹתֵחַ לְעוֹלָם שֶׁכְּבָר נִבְלַע הַדָּם בַּחֲרָסֶיהָ:

פרק ז

א הָאוֹכֵל כְּזַיִת חֵלֶב בְּמִזִּיד חַיָּב כָּרֵת. בְּשׁוֹגֵג מֵבִיא חַטָּאת קְבוּעָה. וּבְפֵרוּשׁ אָמְרָה תּוֹרָה שֶׁאֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא עַל שְׁלֹשָׁה מִינֵי בְּהֵמָה טְהוֹרָה בִּלְבַד שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא ז כג) "כָּל חֵלֶב שׁוֹר וְכֶשֶׂב וְעֵז לֹא תֹאכֵלוּ" בֵּין שֶׁאָכַל מֵחֵלֶב שְׁחוּטָה בֵּין שֶׁאָכַל מֵחֵלֶב נְבֵלָה וּטְרֵפָה שֶׁלָּהֶן. אֲבָל שְׁאָר בְּהֵמָה וְחַיָּה בֵּין טְמֵאָה בֵּין טְהוֹרָה חֶלְבָּהּ כִּבְשָׂרָהּ. וְכֵן נֵפֶל שֶׁל שְׁלֹשָׁה מִינֵי בְּהֵמָה טְהוֹרָה חֶלְבּוֹ כִּבְשָׂרוֹ וְהָאוֹכֵל מֵחֶלְבּוֹ כְּזַיִת לוֹקֶה מִשּׁוּם אוֹכֵל נְבֵלָה:

ב הָאוֹכֵל מֵחֵלֶב נְבֵלָה וּטְרֵפָה חַיָּב מִשּׁוּם אוֹכֵל חֵלֶב וּמִשּׁוּם אוֹכֵל נְבֵלָה וּטְרֵפָה מִתּוֹךְ שֶׁנּוֹסַף הָאִסּוּר בִּבְשָׂרָהּ שֶׁהָיָה מֻתָּר נוֹסַף עַל הַחֵלֶב וּלְפִיכָךְ לוֹקֶה שְׁתַּיִם:

ג הַשּׁוֹחֵט בְּהֵמָה וּמָצָא בָּהּ שְׁלִיל כָּל חֶלְבּוֹ מֻתָּר וַאֲפִלּוּ מְצָאוֹ חַי מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּאֵיבָר מֻמָּנָּה. וְאִם שָׁלְמוּ לוֹ חֲדָשָׁיו וּמְצָאוֹ חַי אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הִפְרִיס עַל הַקֶּרְקַע וְאֵינוֹ צָרִיךְ שְׁחִיטָה חֶלְבּוֹ אָסוּר וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת. וּמוֹצִיאִין מִמֶּנּוּ כָּל הַחוּטִין וְהַקְּרוּמוֹת הָאֲסוּרִין כְּשְׁאָר הַבְּהֵמוֹת:

ד הוֹשִׁיט יָדוֹ לְמֵעֵי בְּהֵמָה וְחָתַךְ מֵחֵלֶב הָעֲבֵר שֶׁכָּלוּ לוֹ חֲדָשָׁיו וְהוֹצִיאוֹ הֲרֵי זֶה חַיָּב עָלָיו כְּאִלּוּ חָתַכוֹ מֵחֵלֶב הָאֵם עַצְמָהּ. שֶׁהֶחֲדָשִׁים הֵן הַגּוֹרְמִין לְאִסּוּר הַחֵלֶב:

ה שִׁשָּׁה חֲלָבִים הֵן שֶׁחַיָּבִין עֲלֵיהֶן כָּרֵת. חֵלֶב שֶׁעַל הַקֶּרֶב וְשֶׁעַל שְׁתֵּי הַכְּלָיוֹת וְשֶׁעַל הַכֶּסָלִים. אֲבָל הָאַלְיָה מֻתֶּרֶת בַּאֲכִילָה. לֹא נִקְרֵאת חֵלֶב אֶלָּא לְעִנְיַן קָרְבָּן בִּלְבַד כְּמוֹ שֶׁנִּקְרְאוּ חֲלָבִים כְּלָיוֹת וְיוֹתֶרֶת הַכָּבֵד לְעִנְיַן קָרְבָּן. כְּמוֹ שֶׁאַתָּה אוֹמֵר (בראשית מה יח) "חֵלֶב הָאָרֶץ" וְ(דברים לב יד) "חֵלֶב כִּלְיוֹת חִטָּה" שֶׁהוּא טוּבָם. וּלְפִי שֶׁמְּרִימִין דְּבָרִים אֵלּוּ מִן הַקָּרְבָּן לִשְׁרֵפָה לַשֵּׁם נִקְרְאוּ חֵלֶב. שֶׁאֵין שֵׁם דָּבָר טוֹב אֶלָּא הַמּוּרָם לַשֵּׁם. וּלְכָךְ נֶאֱמַר בִּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר (במדבר יח ל לב) "בַּהֲרִימְכֶם אֶת חֶלְבּוֹ מִמֶּנּוּ":

ו חֵלֶב שֶׁעַל הֶמְסַס וְשֶׁעַל בֵּית הַכּוֹסוֹת הוּא הַחֵלֶב שֶׁעַל הַקֶּרֶב. וְחֵלֶב שֶׁבְּעִקְּרֵי הַיְּרֵכוֹת מִבִּפְנִים חַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת וְהוּא הַחֵלֶב שֶׁעַל הַכְּסָלִים. וְיֵשׁ שָׁם חֵלֶב עַל הַקִּבָּה עָקֹם כְּמוֹ קֶשֶׁת וְהוּא הָאָסוּר וְחוּט מָשׁוּךְ כְּמוֹ יֶתֶר וְהוּא מֻתָּר. חוּטִין שֶׁבַּחֵלֶב אֲסוּרִין וְאֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן כָּרֵת:

ז חֵלֶב שֶׁהַבָּשָׂר חוֹפֶה אוֹתוֹ מֻתָּר. שֶׁעַל הַכְּסָלִים אָסַר הַכָּתוּב לֹא שֶׁבְּתוֹךְ הַכְּסָלִים. וְכֵן חֵלֶב שֶׁעַל הַכְּלָיוֹת נֶאֱסַר וְלֹא שֶׁבְּתוֹךְ הַכְּלָיוֹת. וְאַף עַל פִּי כֵן נוֹטֵל אָדָם לְבָנָן שֶׁבְּתוֹךְ הַכִּוּלְיָא וְאַחַר כָּךְ אוֹכֵל אוֹתָהּ וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְחַטֵּט אַחֲרָיו:

ח יֵשׁ כְּמוֹ שְׁתֵּי פְּתִילוֹת שֶׁל חֵלֶב בְּעִקְּרֵי הַמָּתְנַיִם סָמוּךְ לְרֹאשׁ הַיָּרֵךְ. כְּשֶׁהַבְּהֵמָה חַיָּה חֵלֶב זֶה נִרְאֶה בַּמַּעַיִם. וּכְשֶׁתְּמוּת יִדְבַּק בָּשָׂר בְּבָשָׂר וְיִתְכַּסֶּה חֵלֶב זֶה וְאֵינוֹ נִרְאֶה עַד שֶׁיִּתְפָּרֵק הַבָּשָׂר מִן הַבָּשָׂר. וְאַף עַל פִּי כֵן הֲרֵי זֶה אָסוּר. שֶׁאֵין זֶה חֵלֶב שֶׁהַבָּשָׂר חוֹפֶה אוֹתוֹ. וְכָל מָקוֹם שֶׁתִּמְצָא בּוֹ הַחֵלֶב תַּחַת הַבָּשָׂר וְהַבָּשָׂר מַקִּיף אוֹתוֹ מִכָּל סְבִיבָיו וְלֹא יֵרָאֶה עַד שֶׁיִּקָּרַע הַבָּשָׂר הֲרֵי זֶה מֻתָּר:

ט חֵלֶב הַלֵּב וְחֵלֶב הַמֵּעַיִם וְהֵן הַדַּקִּין הַמִּלְפָּפִין כֻּלָּן מֻתָּרִין וַהֲרֵי הֵם כְּשֶׁמֶן שֶׁהוּא מֻתָּר. חוּץ מֵרֹאשׁ הַמְּעִי שֶׁסָּמוּךְ לַקֵּבָה שֶׁהוּא תְּחִלַּת בְּנֵי מֵעַיִם שֶׁצָּרִיךְ לִגְרֹר הַחֵלֶב שֶׁעָלָיו וְזֶהוּ חֵלֶב שֶׁעַל הַדַּקִּין שֶׁאָסוּר. וְיֵשׁ מִן הַגְּאוֹנִים שֶׁאוֹמֵר שֶׁרֹאשׁ הַמְּעִי שֶׁצָּרִיךְ לְגָרְרוֹ הוּא הַמְּעִי שֶׁיֵּצֵא בּוֹ הָרְעִי שֶׁהוּא סוֹף הַמֵּעַיִם:

י יֵשׁ בְּגוּף הַבְּהֵמָה חוּטִין וּקְרוּמוֹת שֶׁהֵן אֲסוּרִין. מֵהֶם מְשׁוּם חֵלֶב וּמֵהֶן מְשׁוּם דָּם. וְכָל חוּט אוֹ קְרוּם שֶׁאָסוּר מְשׁוּם (ויקרא ג יז) "כָּל דָּם לֹא תֹאכֵלוּ" צָרִיךְ לְנָטְלוֹ וַאֲחַר כָּךְ יִמְלַח וְיבַשֵּׁל הַבָּשָׂר כְּמוֹ שֶׁאָמַרְנוּ. וְאִם חָתְכוֹ וּמְלָחוֹ אֵינוֹ צָרִיךְ לְנָטְלוֹ. וְכֵן לְצָלִי (אֵינוֹ צָרִיךְ לְנָטְלוֹ). וְכָל חוּט אוֹ קְרוּם שֶׁהוּא אָסוּר מְשׁוּם כָּל חֵלֶב בֵּין לְצָלִי בֵּין לְבִשּׁוּל צָרִיךְ לְנָטְלוֹ מִן הַבְּהֵמָה:

יא חֲמִשָּׁה חוּטִין יֵשׁ בַּכְּסָלִים. שְׁלֹשָׁה מִן הַיָּמִין וּשְׁנַיִם מִן הַשְּׂמֹאל. הַשְּׁלֹשָׁה שֶׁמִּן הַיָּמִין מִתְפַּצֵּל כָּל אֶחָד מֵהֶם לִשְׁנַיִם שְׁנַיִם. וְהַשְּׁנַיִם שֶׁמִּן הַשְּׂמֹאל מִתְפַּצְּלִין לִשְׁלֹשָׁה שְׁלֹשָׁה. וְכֻלָּן מְשׁוּם חֵלֶב. וְחוּטֵי הַטְּחוֹל וְחוּטֵי הַכְּלָיוֹת מְשׁוּם חֵלֶב. וְכֵן קְרוּם שֶׁעַל הַטְּחוֹל וּקְרוּם שֶׁעַל הַכְּסָלִים וּקְרוּם שֶׁעַל הַכְּלָיוֹת אֲסוּרִין מְשׁוּם חֵלֶב. וּקְרוּם שֶׁעַל דַּד הַטְּחוֹל חַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת. וּשְׁאָר הַקְּרוּם אָסוּר וְאֵין חַיָּבִין עָלָיו:

יב וּשְׁנֵי קְרוּמוֹת יֵשׁ לַכּוּלְיָא. הָעֶלְיוֹן חַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת כַּחֵלֶב שֶׁעַל הַכּוּלְיָא. וְהַתַּחְתּוֹן הֲרֵי הוּא כִּשְׁאָר קְרוּמוֹת. וְחוּטִין שֶׁבָּהֶן אֲסוּרִין וְאֵין בָּהֶן כָּרֵת:

יג חוּטֵי הַלֵּב וְחוּטֵי הַיָּד וְחוּטֵי הָעֹקֶץ וְחוּטֵי הַלְּחָיִ הַתַּחְתּוֹן שֶׁבְּצַד הַלָּשׁוֹן מִיכָּן וּמִיכָּן. וְכֵן הַחוּטִין הַדַּקִּין שֶׁהֵן בְּתוֹךְ חֵלֶב הַדַּקִּין כְּמוֹ בֵּית עַכְבִּישׁ מְסֻבָּכִין זֶה בָּזֶה. וּקְרוּם שֶׁעַל הַמֹּחַ שֶׁבַּקִּדְקֹד. וּקְרוּם שֶׁעַל הַבֵּיצִים. הַכֹּל אֲסוּרִין מְשׁוּם דָּם:

יד בֵּיצֵי גִּדִּי אוֹ טָלֶה שֶׁלֹּא הִשְׁלִים שְׁלֹשִׁים יוֹם מֻתָּר לְבַשְּׁלָן בְּלֹא קְלִיפָּה. לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם אִם נִרְאֶה בָּהֶן חוּטִין דַּקִּין אֲדַמְּמִים בְּיָדוּעַ שֶׁהָלַךְ בָּהֶם הַדָּם וְלֹא יְבַשֵּׁל עַד שֶׁיְּקַלֵּף אוֹ עַד שֶׁיְּחַתֵּךְ וְיִמְלַח כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. וְאִם עֲדַיִן לֹא נִרְאוּ בָּהֶן חוּטִין הָאֲדַמְּמִים מֻתָּרִין:

טו וְכָל בְּנֵי מֵעַיִם שֶׁהַמַּאֲכָל סוֹבֵב בַּחֲלָלָן אֵין מַחֲזִיקִין בָּהֶן דָּם:

טז יֵרָאֶה לִי שֶׁכָּל אֵלּוּ הַחוּטִין וְהַקְּרוּמוֹת אֲסוּרִין מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים וְאִם תֹּאמַר שֶׁהֵן אֲסוּרִין מִן הַתּוֹרָה בִּכְלַל (ויקרא ג יז) "כָּל חֵלֶב וְכָל דָּם" אֵין לוֹקִין עֲלֵיהֶן אֶלָּא מַכַּת מַרְדּוּת וְיִהְיוּ כַּחֲצִי שִׁעוּר שֶׁהוּא אָסוּר מִן הַתּוֹרָה וְאֵין לוֹקִין עָלָיו:

יז אֵין מוֹלְחִין חֲלָבִים עִם הַבָּשָׂר וְלֹא מְדִיחִין חֲלָבִים עִם בָּשָׂר. וְסַכִּין שֶׁחָתַךְ בָּהּ חֲלָבִים לֹא יַחְתֹּךְ בָּהּ בָּשָׂר. וּכְלִי שֶׁהֻדִּיחַ בּוֹ חֲלָבִים לֹא יְדִיחַ בּוֹ בָּשָׂר. לְפִיכָךְ צָרִיךְ הַטַּבָּח לְהַתְקִין שְׁלֹשׁ סַכִּינִין. אַחַת שֶׁשּׁוֹחֵט בָּהּ. וְאַחַת שֶׁמְּחַתֵּךְ בָּהּ בָּשָׂר. וְאַחַת שֶׁמְּחַתֵּךְ בָּהּ חֲלָבִים:

יח וְאִם דֶּרֶךְ אוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁיְּדִיחַ הַטַּבָּח הַבָּשָׂר בַּחֲנוּת. צָרִיךְ לְהַתְקִין לוֹ שְׁנֵי כֵּלִים שֶׁל מַיִם אֶחָד שֶׁמְּדִיחַ בּוֹ בָּשָׂר וְאֶחָד שֶׁמְּדִיחַ בּוֹ חֲלָבִים:

יט וְאָסוּר לַטַּבָּח לִפְרֹשׂ חֵלֶב הַכְּסָלִים עַל הַבָּשָׂר כְּדֵי לְנָאוֹתוֹ. שֶׁהַקְּרוּם שֶׁעַל הַחֵלֶב דַּק וְיִתְמַעֲךְ בְּיַד הַטַּבָּח וְיָזוּב הַחֵלֶב וְיִבָּלַע בַּבָּשָׂר. וְכָל הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ אָסוּר לַעֲשׂוֹתָן. וְאִם נַעֲשׂוּ לֹא נֶאֱסַר הַבָּשָׂר. וְאֵין מַכִּין אֶת הָעוֹשֶׂה אֶלָּא מְלַמְּדִין אוֹתוֹ שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה:

כ וְכֵן אֵין מוֹלְחִין אֶת הַבָּשָׂר קֹדֶם שֶׁיְּסִיר מִמֶּנּוּ אֶת הַקְּרוּמוֹת וְאֶת הַחוּטִין הָאֲסוּרִין. וְאִם מָלַח מְסִירָם אַחַר שֶׁנִּמְלְחוּ. וַאֲפִלּוּ הָיָה בָּהֶן גִּיד הַנָּשֶׁה מְסִירוֹ אַחַר שֶׁנִּמְלַח וּמְבַשֵּׁל:

כא וְטַבָּח שֶׁדָּרְכּוֹ לְנַקּוֹת הַבָּשָׂר וְנִמְצָא אַחֲרָיו חוּט אוֹ קְרוּם מְלַמְּדִין אוֹתוֹ וּמַזְהִירִין אוֹתוֹ שֶׁלֹּא יְזַלְזֵל בְּאִסּוּרִין. אֲבָל אִם נִמְצָא אַחֲרָיו חֵלֶב אִם הָיָה כִּשְׁעוֹרָה מַעֲבִירִין אוֹתוֹ. וְאִם נִמְצָא אַחֲרָיו כְּזַיִת חֵלֶב אֲפִלּוּ בִּמְקוֹמוֹת הָרְבֵּה מַכִּין אוֹתוֹ מַכַּת מַרְדּוּת וּמַעֲבִירִין אוֹתוֹ. מִפְּנֵי שֶׁהַטַּבָּח נֶאֱמָן עַל הַחֵלֶב:

פרק ח

א גִּיד הַנָּשֶׁה נוֹהֵג בִּבְהֵמָה וְחַיָּה הַטְּהוֹרִין וַאֲפִלּוּ בִּנְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת שֶׁלָּהֶן. וְנוֹהֵג בְּשֶׁלִּיל וּבְמֻקְדָּשִׁין בֵּין קָדָשִׁים הַנֶּאֱכָלִים בֵּין קָדָשִׁים שֶׁאֵינָן נֶאֱכָלִין. וְנוֹהֵג בִּירֵךְ שֶׁל יָמִין וּבִירֵךְ שֶׁל שְׂמֹאל. וְאֵין אָסוּר מִן הַתּוֹרָה אֶלָּא שֶׁעַל כַּף הַיָּרֵךְ בִּלְבַד שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית לב לג) "אֲשֶׁר עַל כַּף הַיָּרֵךְ". אֲבָל שְׁאָר הַגִּיד שֶׁלְּמַעְלָה מִן הַכַּף וְשֶׁלְּמַטָּה עַד סוֹפוֹ וְכֵן חֵלֶב שֶׁעַל הַגִּיד אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים. וּשְׁנֵי גִּידִין הֵן. הַפְּנִימִי הַסָּמוּךְ לְעֻצָּם אָסוּר מִן הַתּוֹרָה. וְהָעֶלְיוֹן כֻּלּוֹ אָסוּר מִדִּבְרֵיהֶם:

ב הָאוֹכֵל מִגִּיד הַנָּשֶׁה הַפְּנִימִי מִמָּקוֹם שֶׁעַל הַכַּף לוֹקֶה. וְאִם אָכַל מֵחֶלְבּוֹ אוֹ מִשְּׁאָר הַגִּיד הַפְּנִימִי אוֹ מִכָּל הַחִיצוֹן מַכִּין אוֹתוֹ מַכַּת מַרְדּוּת. וְכַמָּה שִׁעוּר אֲכִילָה. כְּזַיִת. וְאִם אָכַל הַגִּיד שֶׁעַל הַכַּף כֻּלּוֹ אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בּוֹ כְּזַיִת לוֹקֶה מִפְּנֵי שֶׁהוּא כִּבְרִיָּה בִּפְנֵי עַצְמָהּ:

ג אָכַל כְּזַיִת מִגִּיד שֶׁל יָמִין וּכְזַיִת מִגִּיד שֶׁל שְׂמֹאל. אוֹ שֶׁאָכַל שְׁנֵי גִּידִים כֻּלָּן. אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בָּהֶן כְּזַיִת לוֹקֶה שְׁמוֹנִים. (וְכֵן הוּא לוֹקֶה עַל כָּל גִּיד וְגִיד):

ד הָעוֹף אֵין בּוֹ מְשׁוּם גִּיד הַנָּשֶׁה מִפְּנֵי שֶׁאֵין לוֹ כַּף יֶרֶךְ אֶלָּא יֶרֶךְ אָרֹךְ. וְאִם נִמְצָא עוֹף שֶׁיֶּרֶךְ כְּיֶרֶךְ הַבְּהֵמָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ כַּף גִּיד הַנָּשֶׁה שֶׁלּוֹ אָסוּר וְאֵין לוֹקִין עָלָיו. וְכֵן בְּהֵמָה שֶׁכַּף יֶרֶכָהּ אָרֹךְ כְּשֶׁל עוֹף גִּיד הַנָּשֶׁה שֶׁלָּהּ אָסוּר וְאֵין לוֹקִין עָלָיו:

ה הָאוֹכֵל גִּיד הַנָּשֶׁה מִבְּהֵמָה וְחַיָּה הַטְּמֵאִים פָּטוּר לְפִי שֶׁאֵינוֹ נוֹהֵג בְּטְמֵאָה אֶלָּא בִּבְהֵמָה שֶׁכֻּלָּהּ מֻתֶּרֶת. וְאֵינוֹ כְּאוֹכֵל מִשְׁאָר גּוּפָהּ שֶׁאֵין הַגִּידִים מִכְּלַל הַבָּשָׂר כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. וְאִם אָכַל מֵחֵלֶב שֶׁעַל הַגִּיד הֲרֵי זֶה כְּאוֹכֵל מִבְּשָׂרָהּ:

ו הָאוֹכֵל גִּיד הַנָּשֶׁה שֶׁל נְבֵלָה אוֹ שֶׁל טְרֵפָה אוֹ שֶׁל עוֹלָה חַיָּב שְׁתַּיִם. מִתּוֹךְ שֶׁנִּכְלָל בְּאִסּוּר שְׁאָר גּוּפָהּ שֶׁהָיָה מֻתָּר נִכְלָל גַּם הַגִּיד וְנוֹסָף עָלָיו אִסּוּר אַחֵר:

ז הַנּוֹטֵל גִּיד הַנָּשֶׁה צָרִיךְ לְחַטֵּט אַחֲרָיו עַד שֶׁלֹּא יַשְׁאִיר מִמֶּנּוּ כְּלוּם. וְנֶאֱמָן הַטַּבָּח עַל גִּיד הַנָּשֶׁה כְּשֵׁם שֶׁנֶּאֱמָן עַל הַחֵלֶב. וְאֵין לוֹקְחִין בָּשָׂר מִכָּל טַבָּח אֶלָּא אִם הָיָה אָדָם כָּשֵׁר וּמֻחְזָק בְּכַשְׁרוּת הוּא שֶׁשּׁוֹחֵט לְעַצְמוֹ וּמוֹכֵר וְנֶאֱמָן:

ח בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּחוּצָה לָאָרֶץ. אֲבָל בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בִּזְמַן שֶׁכֻּלָּהּ לְיִשְׂרָאֵל לוֹקְחִין מִכָּל אָדָם:

ט טַבָּח הַנֶּאֱמָן לִמְכֹּר בָּשָׂר וְנִמְצָא בְּשַׂר נְבֵלָה אוֹ בְּשַׂר טְרֵפָה יוֹצֵא מִתַּחַת יָדוֹ. מַחֲזִיר אֶת הַדָּמִים לַבָּעָלִים וּמְשַׁמְּתִין אוֹתוֹ וּמַעֲבִירִין אוֹתוֹ. וְאֵין לוֹ תַּקָּנָה לְעוֹלָם לִקַּח מִמֶּנּוּ בָּשָׂר עַד שֶׁיֵּלֵךְ לְמָקוֹם שֶׁאֵין מַכִּירִין אוֹתוֹ וְיַחֲזִיר אֲבֵדָה בְּדָבָר חָשׁוּב אוֹ יִשְׁחֹט לְעַצְמוֹ וְיוֹצִיא טְרֵפָה לְעַצְמוֹ בְּמָמוֹן חָשׁוּב שֶׁוַּדַּאי עָשָׂה תְּשׁוּבָה בְּלֹא הַעֲרָמָה:

י הַלּוֹקֵחַ בָּשָׂר וּשְׁלָחוֹ בְּיַד אֶחָד מֵעַמֵּי הָאָרֶץ הֲרֵי זֶה נֶאֱמָן עָלָיו. וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ מֻחְזָק בְּכַשְׁרוּת אֵין חוֹשְׁשִׁין לוֹ שֶׁמָּא יַחֲלִיף. וַאֲפִלּוּ עַבְדֵי יִשְׂרָאֵל וְאַמְהוֹתֵיהֶן נֶאֱמָנִין בְּדָבָר זֶה. אֲבָל לֹא עַכּוּ"ם שֶׁמָּא יַחֲלִיף:

יא עֶשֶׂר חֲנֻיּוֹת תֵּשַׁע מוֹכְרוֹת בְּשַׂר שְׁחוּטָה וְאַחַת מוֹכֶרֶת נְבֵלוֹת וְלָקַח בָּשָׂר מֵאַחַת מֵהֶן וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ מֵאֵיזֶה מֵהֶן לָקַח הֲרֵי זֶה אָסוּר שֶׁכָּל קִבּוּעַ כְּמֶחֱצָה עַל מֶחֱצָה דָּמִי. אֲבָל בָּשָׂר הַנִּמְצָא מֻשְׁלָךְ בַּשּׁוּק הַלֵּךְ אַחַר הָרֹב דְּכָל דְּפָרִישׁ מֵרֻבָּא פָּרִישׁ. אִם הָיוּ רֹב הַמּוֹכְרִים עַכּוּ"ם אָסוּר. וְאִם הָיוּ רֹב הַמּוֹכְרִים יִשְׂרָאֵל מֻתָּר:

יב וְכֵן בָּשָׂר הַנִּמְצָא בְּיַד עַכּוּ"ם וְאֵינוֹ יָדוּעַ מִמִּי לָקַח אִם הָיוּ מוֹכְרֵי הַבָּשָׂר יִשְׂרָאֵל מֻתָּר. זֶה הוּא דִּין תּוֹרָה. וּכְבָר אָסְרוּ חֲכָמִים כָּל הַבָּשָׂר הַנִּמְצָא בֵּין בַּשּׁוּק בֵּין בְּיַד עַכּוּ"ם אַף עַל פִּי שֶׁכָּל הַשּׁוֹחֲטִין וְכָל הַמּוֹכְרִין יִשְׂרָאֵל. וְלֹא עוֹד אֶלָּא הַלּוֹקֵחַ בָּשָׂר וְהִנִּיחוֹ בְּבֵיתוֹ וְנֶעֱלַם

מִן הָעַיִן אָסוּר אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה לוֹ בּוֹ סִימָן אוֹ שֶׁהָיָה לוֹ בּוֹ טְבִיעַת עַיִן וְהוּא מַכִּירוֹ וַדַּאי שֶׁהוּא זֶה אוֹ שֶׁהָיָה צָרוּר וְחָתוּם:

יג תָּלָה כְּלֵי מָלֵא חֲתִיכוֹת בָּשָׂר וְנִשְׁבַּר הַכְּלִי וְנָפְלוּ הַחֲתִיכוֹת לָאָרֶץ וּבָא וּמָצָא חֲתִיכוֹת וְאֵין לוֹ בָּהֶן סִימָן וְלֹא טְבִיעַת עַיִן הֲרֵי זֶה אָסוּר שֶׁיֵּשׁ לוֹמַר אוֹתוֹ בָּשָׂר שֶׁהָיָה בַּכְּלִי גְּרָרָתוּ חַיָּה אוֹ שֶׁרֶץ וְזֶה בָּשָׂר אַחֵר הוּא:

יד גִּיד הַנָּשֶׁה מֻתָּר בַּהֲנָאָה. לְפִיכָךְ מֻתָּר לְאָדָם לִשְׁלֹחַ לְעַכּוּ"ם יָרֵךְ שֶׁגִּיד הַנָּשֶׁה בְּתוֹכָהּ. וְנוֹתֵן לוֹ הַיֶּרֶךְ שְׁלֵמָה בִּפְנֵי יִשְׂרָאֵל. וְאֵין חוֹשְׁשִׁין שֶׁמָּא יֹאכַל מִמֶּנָּה יִשְׂרָאֵל זֶה קֹדֶם שֶׁינְּטֵל הַגִּיד שֶׁהֲרֵי מְקוֹמוֹ נִכָּר. לְפִיכָךְ אִם הָיְתָה הַיֶּרֶךְ חֲתוּכָה לֹא יִתְּנֶנָּה לְעַכּוּ"ם בִּפְנֵי יִשְׂרָאֵל עַד שֶׁיִּטֹּל הַגִּיד שֶׁמָּא יֹאכַל מִמֶּנָּה יִשְׂרָאֵל:

טו כָּל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר בַּתּוֹרָה לֹא תֹאכַל לֹא תֹאכְלוּ לֹא יֹאכְלוּ לֹא יֵאָכֵל אֶחָד אִסּוּר אֲכִילָה וְאֶחָד אִסּוּר הֲנָאָה בְּמַשְׁמָע עַד שֶׁיִּפְרֹט לְךָ הַכָּתוּב כְּדֶרֶךְ שֶׁפֵּרַט לְךָ בִּנְבֵלָה שֶׁנֶּאֱמַר (דברים יד כא) "לַגֵּר אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ תִּתְּנֶנָּה וַאֲכָלָהּ" וְכֹחֶלֶב שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (ויקרא ז כד) "וְחֵלֶב נְבֵלָה וְחֵלֶב טְרֵפָה יֵעָשֶׂה לְכָל מְלָאכָה". אוֹ עַד שֶׁיִּתְפָּרֵשׁ בַּתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה שֶׁהוּא מֻתָּר בַּהֲנָאָה. כְּגוֹן שְׁקָצִים וּרְמָשִׂים וְדָם וְאֵיבָר מִן הַחַי וְגִיד הַנָּשֶׁה. שֶׁכָּל אֵלּוּ מֻתָּרִין בַּהֲנָאָה מִפְּנֵי הַקַּבָּלָה אַף עַל פִּי שֶׁהֵן אֲסוּרִין בַּאֲכִילָה:

טז כָּל מַאֲכָל שֶׁהוּא אִסּוּר בַּהֲנָאָה אִם נֶהֱנָה וְלֹא אָכַל כְּגוֹן שֶׁמָּכַר אוֹ נָתַן לְעַכּוּ"ם אוֹ לִכְלָבִים אֵינוֹ לוֹקֶה. וּמַכִּין אוֹתוֹ מַכַּת מַרְדּוּת וְהַדְּמִים מֻתָּרִין. וְכָל דָּבָר שֶׁאָסוּר בַּאֲכִילָה וּמֻתָּר בַּהֲנָאָה אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מֻתָּר בַּהֲנָאָה אָסוּר לַעֲשׂוֹת בּוֹ סְחוֹרָה וּלְכַוֵּן מִלְאכְתּוֹ בִּדְבָרִים אֲסוּרִים חוּץ מִן הַחֵלֶב שֶׁהֲרֵי נֶאֱמַר בּוֹ (ויקרא ז כד) "וְעֵשָׂה לְכָל מְלָאכָה". לְפִיכָךְ אֵין עוֹשִׂין סְחוֹרָה לֹא בְּנִבֵלוֹת וְלֹא בִּטְרֵפוֹת וְלֹא בִּשְׁקָצִים וְלֹא בִּרְמָשִׂים:

יז הַצַּיָּד שֶׁנִּזְדַּמְּנוּ לוֹ חַיָּה אוֹ עוֹף וְדָג טְמֵאִים וְצָדָן אוֹ שֶׁנִּצּוֹדוּ לוֹ טְמֵאִים וּטְהוֹרִים מֻתָּר לְמָכְרָן. אֲבָל לֹא יְכַוֵּן מְלַאכְתּוֹ לִטְמֵאִים. וּמֻתָּר לַעֲשׂוֹת סְחוֹרָה בְּחֶלֶב שֶׁחֶלְבּוֹ עַכּוּ"ם וְאֵין יִשְׂרָאֵל רוֹאֵהוּ וּבִגְבִינוֹת הָעַכּוּ"ם וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן:

יח זֶה הַכְּלָל כָּל שֶׁאִסּוּרוֹ מִן הַתּוֹרָה אָסוּר לַעֲשׂוֹת בּוֹ סְחוֹרָה וְכָל שֶׁאִסּוּרוֹ מִדִּבְרֵיהֶם מֻתָּר לַעֲשׂוֹת בּוֹ סְחוֹרָה בֵּין בִּסְפֵקוֹ בֵּין בְּוַדָּאוֹ:

פרק ט

א בָּשָׂר בְּחָלָב אָסוּר לְבַשְּׁלוֹ וְאָסוּר לְאָכְלוֹ מִן הַתּוֹרָה. וְאָסוּר בַּהֲנָאָה. וְקוֹבְרִין אוֹתוֹ. וְאָפְרוּ אָסוּר כְּאֵפֶר כָּל הַנִּקְבָּרִין. וּמִי שֶׁיְּבַשֵּׁל מִשְּׁנֵיהֶם כְּזַיִת כְּאֶחָד לוֹקֶה שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כג יט)

(שמות לד כו) (דברים יד כא) "לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ". וְכֵן הָאוֹכֵל כְּזַיִת מִשְּׁנֵיהֶם מֵהַבָּשָׂר וְהֶחָלָב שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ כְּאֶחָד לוֹקֶה וְאַף עַל פִּי שֶׁלֹּא בִּשֵּׁל:

ב לֹא שָׁתַק הַכָּתוּב מִלֶּאֱסֹר הָאֲכִילָה אֶלָּא מִפְּנֵי שֶׁאָסַר הַבִּשּׁוּל כְּלוֹמַר וַאֲפִלּוּ בִּשּׁוּלוֹ אָסוּר וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר אֲכִילָתוֹ. כְּמוֹ שֶׁשָּׁתַק מִלֶּאֱסֹר הַבַּת מֵאַחַר שֶׁאָסַר בַּת הַבַּת:

ג אֵין אָסוּר מִן הַתּוֹרָה אֶלָּא בְּשַׂר בְּהֵמָה טְהוֹרָה בַּחֲלֵב בְּהֵמָה טְהוֹרָה שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כג יט) (שמות לד כו) (דברים יד כא) "לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ". וּגְדִי הוּא כּוֹלֵל וְלַד הַשּׁוֹר וְלַד הַשֶּׂה וְלַד הָעֵז עַד שֶׁיִּפְרֹט וְיֹאמַר גְּדִי עִזִּים וְלֹא נֶאֱמַר גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ אֶלָּא שֶׁדִּבֵּר הַכָּתוּב בַּהֹווֶה. אֲבָל בְּשַׂר בְּהֵמָה טְהוֹרָה (שֶׁבִּשְּׁלוֹ) בַּחֲלֵב בְּהֵמָה טְמֵאָה. אוֹ בְּשַׂר בְּהֵמָה טְמֵאָה (שֶׁבִּשְּׁלוֹ) בַּחֲלֵב בְּהֵמָה טְהוֹרָה מֻתָּר לְבַשֵּׁל וּמֻתָּרת בַּהֲנָיָה וְאֵין חַיָּבִין עַל אֲכִילָתוֹ מִשּׁוּם בְּשַׂר בְּחָלָב:

ד וְכֵן בְּשַׂר חַיָּה וְעוֹף בֵּין בַּחֲלֵב חַיָּה בֵּין בַּחֲלֵב בְּהֵמָה אֵינוֹ אָסוּר בַּאֲכִילָה מִן הַתּוֹרָה לְפִיכָךְ מֻתָּר לְבַשְּׁלוֹ וּמֻתָּר בַּהֲנָיָה. וְאָסוּר בַּאֲכִילָה מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים כְּדֵי שֶׁלֹּא יִפָּשְׁעוּ הָעָם וְיָבוֹאוּ לִידֵי אִסּוּר בָּשָׂר בְּחָלָב שֶׁל תּוֹרָה וְיֹאכְלוּ בְּשַׂר בְּהֵמָה טְהוֹרָה בַּחֲלֵב בְּהֵמָה טְהוֹרָה. שֶׁהֲרֵי אֵין מַשְׁמַע הַכָּתוּב אֶלָּא גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ מַמָּשׁ. לְפִיכָךְ אָסְרוּ כָּל בָּשָׂר בְּחָלָב:

ה דָּגִים וַחֲגָבִים מֻתָּר לְאָכְלָן בְּחָלָב. וְהַשּׁוֹחֵט עוֹף וְנִמְצָא בּוֹ בֵּיצִים גְּמוּרוֹת מֻתָּר לְאָכְלָן בְּחָלָב:

ו הַמְעֻשָּׁן וְהַמְבֻשָּׁל בְּחַמֵּי טְבֶרְיָא וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן אֵין לוֹקִין עָלָיו. וְכֵן הַמְבַשֵּׁל בָּשָׂר בְּמֵי חָלָב אוֹ בַּחֲלֵב מֵתָה אוֹ בַּחֲלֵב זָכָר אוֹ שֶׁבִּשֵּׁל דָּם בְּחָלָב פָּטוּר וְאֵינוֹ לוֹקֶה עַל אֲכִילָתוֹ מִשּׁוּם בָּשָׂר בְּחָלָב. אֲבָל הַמְבַשֵּׁל בְּשַׂר מֵתָה אוֹ חֵלֶב וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן בְּחָלָב לוֹקֶה עַל בִּשּׁוּלוֹ וְאֵינוֹ לוֹקֶה עַל אֲכִילָתוֹ מִשּׁוּם בָּשָׂר בְּחָלָב. שֶׁאֵין אִסּוּר בָּשָׂר בְּחָלָב חָל עַל אִסּוּר נְבֵלָה אוֹ אִסּוּר חֵלֶב. שֶׁאֵין כָּאן לֹא אִסּוּר כּוֹלֵל וְלֹא אִסּוּר מוֹסִיף וְלֹא אִסּוּר בַּת אַחַת:

ז הַמְבַשֵּׁל שְׁלִיל בְּחָלָב חַיָּב וְכֵן הָאוֹכְלוֹ. אֲבָל הַמְבַשֵּׁל שִׁלְיָא אוֹ עוֹר וְגִידִין וַעֲצָמוֹת וְעִקְּרֵי קְרָנַיִם וּטְלָפַיִם הָרַכִּים בְּחָלָב פָּטוּר. וְכֵן הָאוֹכְלָן פָּטוּר:

ח בָּשָׂר שֶׁנָּפַל לְתוֹךְ הֶחָלָב אוֹ חָלָב שֶׁנָּפַל לְתוֹךְ הַבָּשָׂר וְנִתְבַּשֵּׁל עִמּוֹ שִׁעוּרוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם. כֵּיצַד. חֲתִיכָה שֶׁל בָּשָׂר שֶׁנָּפְלָה לִקְדֵרָה רוֹתַחַת שֶׁל חָלָב. טוֹעֵם הַנָּכְרִי אֶת הַקְּדֵרָה. אִם אָמַר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ טַעַם בָּשָׂר אֲסוּרָה. וְאִם לָאו מֻתֶּרֶת. וְאוֹתָהּ חֲתִיכָה אֲסוּרָה. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים שֶׁקֹּדֶם וְהוֹצִיא אֶת הַחֲתִיכָה קֹדֶם שֶׁתִּפָּלֵט חֶלֶב שֶׁבְּלֹעָה. אֲבָל אִם לֹא סִלֵּק מִשֶּׁעָרִים אוֹתָהּ בְּשִׁשִּׁים מִפְּנֵי שֶׁהֶחָלָב שֶׁנִּבְלַע בָּהּ וְנֶאֱסַר יָצָא וְנִתְעָרֵב עִם שְׁאָר הֶחָלָב:

ט נָפַל חָלָב לְתוֹךְ קְדֵרָה שֶׁל בָּשָׂר טוֹעֲמִין אֶת הַחֲתִיכָה שֶׁנָּפַל עָלֶיהָ חָלָב. אִם אֵין בָּהּ טַעַם חָלָב הַכֹּל מֻתָּר. וְאִם יֵשׁ בַּחֲתִיכָה טַעַם חָלָב אַף עַל פִּי שֶׁאִם תִּסָּחֵט הַחֲתִיכָה לֹא

יִשָּׁאֵר בָּהּ טַעַם. הוֹאִיל וְיֵשׁ בָּהּ עַתָּה טַעַם חֶלֶב נֶאֱסָרָה אוֹתָהּ חֲתִיכָה. וּמְשַׁעֲרִין בְּכֻלָּהּ אִם הָיָה בְּכָל שֶׁיֵּשׁ בַּקְּדֵרָה מִן הַחֲתִיכוֹת וְהַיָּרָק וְהַמָּרָק וְהַתַּבְלִין כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה חֲתִיכָה זוֹ אֶחָד מִשִּׁשִּׁים מִן הַכֹּל הַחֲתִיכָה אֲסוּרָה וְהַשְּׁאָר מֻתָּר:

י בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּשֶׁלֹּא נִעֵר אֶת הַקְּדֵרָה בַּתְּחִלָּה כְּשֶׁנָּפַל הֶחְלֶב אֶלָּא לְבַסּוֹף וְלֹא כִסָּה. אֲבָל אִם נִעֵר מִתְּחִלָּה וְעַד סוֹף אוֹ שֶׁכִּסָּה מִשָּׁעַת נְפִילָה עַד סוֹף הֲרֵי זֶה בְּנוֹתֵן טַעַם. וְכֵן אִם נָפַל חֶלֶב לְתוֹךְ הַמָּרָק אוֹ לְכָל הַחֲתִיכוֹת וְלֹא נוֹדַע לְאֵי זֶה חֲתִיכָה נָפַל. נוֹעֵר אֶת הַקְּדֵרָה כֻּלָּהּ עַד שֶׁתִּשּׁוּב וְיִתְעָרֵב הַכֹּל. אִם יֵשׁ בַּקְּדֵרָה כֻּלָּהּ טַעַם חֶלֶב אֲסוּרָה וְאִם לָאו מֻתֶּרֶת. אִם לֹא נִמְצָא נָכְרִי שֶׁיִּטְעֹם וְנִסְמֹךְ עָלָיו מְשַׁעֲרִים בְּשִׁשִּׁים בֵּין בָּשָׂר לְתוֹךְ חֶלֶב בֵּין חֶלֶב לְתוֹךְ בָּשָׂר אֶחָד מִשִּׁשִּׁים מֵהֶתֵּר פְּחוֹת מִשִּׁשִּׁים אָסוּר:

יא קְדֵרָה שֶׁבִּשֵּׁל בָּהּ בָּשָׂר לֹא יְבַשֵּׁל בָּהּ חָלָב. וְאִם בִּשֵּׁל בְּנוֹתֵן טַעַם:

יב הַכְּחַל אָסוּר מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים. שֶׁאֵין בָּשָׂר שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל בַּחֲלֵב שְׁחוּטָה אָסוּר מִן הַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. לְפִיכָךְ אִם קָרְעוּ וּמֵרַק הֶחָלָב שֶׁבּוֹ מֻתָּר לְצָלוֹתוֹ וּלְאָכְלוֹ. וְאִם קָרְעוּ שְׁתֵּי וְעֵרֶב וְטָחוֹ בַּכֹּתֶל עַד שֶׁלֹּא נִשְׁאַר בּוֹ לַחְלוּחִית חֶלֶב מֻתָּר לְבַשְּׁלוֹ עִם הַבָּשָׂר. וּכְחַל שֶׁלֹּא קָרְעוּ בֵּין שֶׁל קְטַנָּה שֶׁלֹּא הֵינִיקָה בֵּין שֶׁל גְּדוֹלָה אָסוּר לְבַשְּׁלוֹ. וְאִם עָבַר וּבִשְּׁלוֹ בִּפְנֵי עַצְמוֹ מֻתָּר לְאָכְלוֹ. וְאִם בִּשְּׁלוֹ עִם בָּשָׂר אַחֵר מְשַׁעֲרִין אוֹתוֹ בְּשִׁשִּׁים וּכְחַל מִן הַמִּנְיָן:

יג כֵּיצַד. אִם הָיָה הַכֹּל עִם הַכְּחַל כְּמוֹ שִׁשִּׁים בַּכְּחַל הַכְּחַל אָסוּר וְהַשְּׁאָר מֻתָּר. וְאִם הָיָה בְּפָחוֹת מִשִּׁשִּׁים הַכֹּל אָסוּר. בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ אִם נָפַל לִקְדֵרָה אַחֶרֶת אוֹסֵר אוֹתָהּ וּמְשַׁעֲרִין בּוֹ בְּשִׁשִּׁים כְּבָרִאשׁוֹנָה. שֶׁהַכְּחַל עַצְמוֹ שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל נַעֲשָׂה כַּחֲתִיכָה הָאֲסוּרָה וְאֵין מְשַׁעֲרִין בּוֹ אֶלָּא כְּמוֹת שֶׁהוּא בְּעֵת שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל לֹא כְּמוֹת שֶׁהָיָה בְּשָׁעָה שֶׁנָּפַל:

יד אֵין צוֹלִין אֶת הַכְּחַל שֶׁחָתְכוּ [לְמַעְלָה] מִן הַבָּשָׂר בְּשִׁפּוּד. וְאִם צָלָהוּ הַכֹּל מֻתָּר:

טו קֵבָה שֶׁבִּשְּׁלָהּ בֶּחָלָב שֶׁבָּהּ מֻתֶּרֶת שֶׁאֵינוֹ חֶלֶב אֶלָּא הֲרֵי הוּא כִּטְנוֹפֶת שֶׁהֲרֵי יִשְׁתַּנֶּה בַּמֵּעַיִם:

טז אָסוּר לְהַעֲמִיד הַגְּבִינָה בְּעוֹר הַקֵּבָה שֶׁל שְׁחוּטָה. וְאִם הֶעֱמִיד טוֹעֵם אֶת הַגְּבִינָה אִם יֵשׁ בָּהּ טַעַם בָּשָׂר אֲסוּרָה וְאִם לָאו מֻתֶּרֶת. מִפְּנֵי שֶׁהַמַּעֲמִיד דָּבָר הַמֻּתָּר הוּא. שֶׁקִּיבַּת שְׁחוּטָה הִיא. וְאֵין כָּאן אֶלָּא אִסּוּר בָּשָׂר בְּחָלָב שֶׁשִּׁעוּרוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם. אֲבָל הַמַּעֲמִיד בְּעוֹר קֵיבַת נְבֵלָה וּטְרֵפָה וּבְהֵמָה טְמֵאָה הוֹאִיל וְהַמַּעֲמִיד דָּבָר הָאָסוּר בִּפְנֵי עַצְמוֹ נֶאֱסָרָה הַגְּבִינָה מִשּׁוּם נְבֵלָה לֹא מִשּׁוּם בָּשָׂר בְּחָלָב. וּמִפְּנֵי חֲשָׁשׁ זֶה אָסְרוּ גְּבִינַת עַכּוּ"ם כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

יז הַבָּשָׂר לְבַדּוֹ מֻתָּר וְהֶחָלָב לְבַדּוֹ מֻתָּר וּבְהִתְעָרֵב שְׁנֵיהֶן עַל יְדֵי בִּשּׁוּל יֵאָסְרוּ שְׁנֵיהֶם. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ שְׁנֵיהֶם בְּיַחַד אוֹ שֶׁנָּפַל חַם לְתוֹךְ חַם אוֹ צוֹנֵן לְתוֹךְ חַם. אֲבָל אִם נָפַל אֶחָד מִשְּׁנֵיהֶם וְהוּא חַם לְתוֹךְ הַשֵּׁנִי וְהוּא צוֹנֵן קוֹלֵף הַבָּשָׂר כָּלוֹ שֶׁנָּגַע בּוֹ הֶחָלָב וְאוֹכֵל

הַשְׁאָר. וְאִם נָפַל צוֹנֵן לְתוֹךְ צוֹנֵן מֵדִיחַ הַחֲתִיכָה וְאוֹכְלָהּ. לְפִיכָךְ מֻתָּר לִצְרֹר בָּשָׂר וּגְבִינָה בְּמִטְפַּחַת אַחַת וְהוּא שֶׁלֹּא יִגְּעוּ זֶה בָּזֶה. וְאִם נָגְעוּ מֵדִיחַ הַבָּשָׂר וּמֵדִיחַ הַגְּבִינָה וְאוֹכֵל:

יח מָלִיחַ שֶׁאֵינוֹ נֶאֱכָל מֵחֲמַת מִלְחוֹ הֲרֵי הוּא כְּרוֹתֵחַ. וְאִם נֶאֱכָל כְּמוֹת שֶׁהוּא כְּמוֹ הַכּוּתָּח אֵינוֹ כְּרוֹתֵחַ:

יט עוֹף שֶׁחוּט שֶׁנָּפַל לְחָלָב אוֹ לְכוּתָּח שֶׁיֵּשׁ בּוֹ חָלָב. אִם חַי הוּא מְדִיחוֹ וּמֻתָּר. וְאִם צָלִי קוֹלְפוֹ. וְאִם הָיוּ בּוֹ פְּלָחִים פְּלָחִים אוֹ שֶׁהָיָה מְתֻבָּל בְּתַבְלִין וְנָפַל לְחָלָב אוֹ לְכוּתָּח הֲרֵי זֶה אָסוּר:

כ אָסוּר לְהַעֲלוֹת הָעוֹף עִם הַגְּבִינָה עַל הַשֻּׁלְחָן שֶׁהוּא אוֹכֵל עָלָיו גְּזֵרָה מִשּׁוּם הֶרְגֵּל עֲבֵרָה שֶׁמָּא יֹאכַל זֶה עִם זֶה. אַף עַל פִּי שֶׁהָעוֹף בְּחָלָב אָסוּר מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים:

כא שְׁנֵי אַכְסַנְאִין שֶׁאֵינָם מַכִּירִין זֶה אֶת זֶה אוֹכְלִין עַל שֻׁלְחָן אֶחָד זֶה בְּשַׂר בְּהֵמָה וְזֶה גְּבִינָה מִפְּנֵי שֶׁאֵין זֶה גַּס לִבּוֹ בָּזֶה כְּדֵי שֶׁיֹּאכַל עִמּוֹ:

כב אֵין לְשַׁיֵּן הָעִסָּה בְּחָלָב וְאִם לָשׁ כָּל הַפַּת אֲסוּרָה מִפְּנֵי הֶרְגֵּל עֲבֵרָה. שֶׁמָּא יֹאכַל בָּהּ בָּשָׂר. וְאֵין טְשַׁיֵּן אֶת הַתַּנּוּר בְּאַלְיָה. וְאִם טָשׁ כָּל הַפַּת אֲסוּרָה עַד שֶׁיְּסִיקֶנּוּ אֶת הַתַּנּוּר שֶׁמָּא יֹאכַל בָּהּ חָלָב. וְאִם שִׁנָּה בְּצוּרַת הַפַּת עַד שֶׁתִּהְיֶה נִכֶּרֶת כְּדֵי שֶׁלֹּא יֹאכַל בָּהּ לֹא בָּשָׂר וְלֹא חָלָב הֲרֵי זֶה מֻתָּר:

כג פַּת שֶׁאֲפָאָהּ עִם הַצָּלִי וְדָגִים שֶׁצָּלָאן עִם הַבָּשָׂר אָסוּר לֶאֱכָלָן בְּחָלָב. קְעָרָה שֶׁאָכְלוּ בָּהּ בָּשָׂר וּבִשְּׁלוּ בָּהּ דָּגִים אוֹתָן הַדָּגִים מֻתָּר לֶאֱכָלָן בְּכוּתָּח:

כד סַכִּין שֶׁחָתַךְ בָּהּ בָּשָׂר צָלִי וְחָזַר וְחָתַךְ בָּהּ צְנוֹן וְכַיּוֹצֵא בּוֹ מִדְּבָרִים חֲרִיפִין אָסוּר לֶאֱכָלָן בְּכוּתָּח. אֲבָל אִם חָתַךְ בָּהּ בָּשָׂר וְחָזַר וְחָתַךְ בָּהּ קִישׁוּת אוֹ אֲבַטִּיחַ גּוֹרֵד מְקוֹם הַחֲתָךְ וְאוֹכֵל הַשְּׁאָר בְּחָלָב:

כה אֵין מַנִּיחִין כַּד שֶׁל מֶלַח בְּצַד כַּד שֶׁל כְּמָךְ מִפְּנֵי שֶׁשּׁוֹאֵב מִמֶּנּוּ וְנִמְצָא מְבַשֵּׁל הַבָּשָׂר בְּמֶלַח זֶה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ טַעַם הֶחָלָב. אֲבָל מַנִּיחַ כַּד הַחֹמֶץ בְּצַד כַּד הַכְּמָךְ שֶׁאֵין הַחֹמֶץ שׁוֹאֵב מִמֶּנּוּ:

כו מִי שֶׁאָכַל גְּבִינָה אוֹ חָלָב תְּחִלָּה מֻתָּר לֶאֱכֹל אַחֲרָיו בָּשָׂר מִיָּד. וְצָרִיךְ שֶׁיְּדִיחַ יָדָיו וְיַקְנֵחַ פִּיו בֵּין הַגְּבִינָה וּבֵין הַבָּשָׂר. וּבְמַה מְקַנְּחַ פִּיו בְּפַת אוֹ בְּפֵרוֹת שֶׁלּוֹעֲסָן וּבוֹלְעָן אוֹ פּוֹלְטָן. וּבַכֹּל מְקַנְּחִין אֶת הַפֶּה חוּץ מִתְּמָרִים אוֹ קֶמַח אוֹ יְרָקוֹת שֶׁאֵין אֵלּוּ מְקַנְּחִין יָפֶה:

כז בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בִּבְשַׂר בְּהֵמָה אוֹ חַיָּה. אֲבָל אִם אָכַל בְּשַׂר עוֹף אַחַר שֶׁאָכַל הַגְּבִינָה אוֹ הֶחָלָב אֵינוֹ צָרִיךְ לֹא קִנּוּחַ הַפֶּה וְלֹא נְטִילַת יָדַיִם:

כח מִי שֶׁאָכַל בָּשָׂר בַּתְּחִלָּה בֵּין בָּשָׂר בְּהֵמָה בֵּין בְּשַׂר עוֹף לֹא יֹאכַל אַחֲרָיו חָלָב עַד שֶׁיִּהְיֶה בֵּינֵיהֶן כְּדֵי שִׁעוּר סְעֻדָּה אַחֶרֶת וְהוּא כְּמוֹ שֵׁשׁ שָׁעוֹת מִפְּנֵי הַבָּשָׂר שֶׁל בֵּין הַשִּׁנַּיִם שֶׁאֵינוֹ סָר בְּקִנּוּחַ:

פרק י

א כָּל אִסּוּרִין שֶׁאָמַרְנוּ הֵן בְּמִינֵי נָפֶשׁ חַיָּה. וְיֵשׁ אִסּוּרִין אֲחֵרִים שֶׁל תּוֹרָה בְּזֶרַע הָאָרֶץ וְהֵן הֶחָדָשׁ וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם וְהַטֶּבֶל וְהָעָרְלָה:

ב הֶחָדָשׁ כֵּיצַד. כָּל אֶחָד מֵחֲמִשָּׁה מִינֵי תְּבוּאָה בִּלְבַד אָסוּר לֶאֱכל מֵהֶחָדָשׁ שֶׁלּוֹ קֹדֶם שֶׁיִּקָּרֵב הָעֹמֶר בְּט"ז בְּנִיסָן שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כג יד) "וְלֶחֶם וְקָלִי וְכַרְמֶל לֹא תֹאכְלוּ". וְכָל הָאוֹכֵל כְּזַיִת חָדָשׁ קֹדֶם הַקְרָבַת הָעֹמֶר לוֹקֶה מִן הַתּוֹרָה בְּכָל מָקוֹם וּבְכָל זְמַן בֵּין בָּאָרֶץ בֵּין בְּחוּצָה לָאָרֶץ בֵּין בִּכְפָנֵי הַבַּיִת בֵּין שֶׁלֹּא בִּכְפָנֵי הַבַּיִת. אֶלָּא שֶׁבִּזְמַן שֶׁיֵּשׁ מִקְדָּשׁ מִשֶּׁיִּקָּרֵב הָעֹמֶר הֶחָדָשׁ בִּירוּשָׁלַיִם. וְהַמְּקוֹמוֹת הָרְחוֹקִין מֻתָּרִין אַחַר חֲצוֹת שֶׁאֵין בֵּית דִּין מִתְעַצְּלִין בּוֹ עַד אַחַר חֲצוֹת. וּבִזְמַן שֶׁאֵין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ כָּל הַיּוֹם כֻּלּוֹ אָסוּר מִן הַתּוֹרָה. וּבַזְּמַן הַזֶּה בִּמְקוֹמוֹת שֶׁעוֹשִׂין שְׁנֵי יָמִים טוֹבִים הֶחָדָשׁ אָסוּר כָּל יוֹם י"ז בְּנִיסָן עַד לָעֶרֶב מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים:

ג הָאוֹכֵל לֶחֶם וְקָלִי וְכַרְמֶל כְּזַיִת מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד לוֹקֶה שֵׁשׁ מַלְקִיּוֹת שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כג יד) "וְלֶחֶם וְקָלִי וְכַרְמֶל לֹא תֹאכְלוּ". מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לָמְדוּ שֶׁשִּׁלְשְׁתָּן בַּלָּאוִין חֲלוּקִין זֶה מִזֶּה:

ד כָּל תְּבוּאָה שֶׁהִשְׁרִישָׁה קֹדֶם הַקְרָבַת הָעֹמֶר אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִגְמְרָה אֶלָּא אַחַר שֶׁקֻּרַב מֻתֶּרֶת בַּאֲכִילָה מִשֶּׁקֻּרַב הָעֹמֶר. וּתְבוּאָה שֶׁהִשְׁרִישָׁה אַחַר שֶׁקֻּרַב הָעֹמֶר אַף עַל פִּי שֶׁהָיְתָה זְרוּעָה קֹדֶם שֶׁקֻּרַב הָעֹמֶר הֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה עַד שֶׁיִּקָּרֵב הָעֹמֶר שֶׁל שָׁנָה הַבָּאָה. וְדִין זֶה בְּכָל מָקוֹם וּבְכָל זְמַן מִן הַתּוֹרָה:

ה תְּבוּאָה שֶׁהִשְׁרִישָׁה אַחַר הָעֹמֶר וּקְצָרָה וְזָרַע מִן הַחִטִּים בַּקַּרְקַע. וְאַחַר כָּךְ קֻרַב הָעֹמֶר הַבָּא וַעֲדַיִן הַחִטִּים בַּקַּרְקַע. הֲרֵי אֵלּוּ סָפֵק אִם הִתִּירָן הָעֹמֶר כְּאִלּוּ הָיוּ מֻנָּחִין בְּכַד. אוֹ לֹא יַתִּיר אוֹתָן מִפְּנֵי שֶׁבָּטְלוּ בַּקַּרְקַע. לְפִיכָךְ אִם לִקֵּט מֵהֶם וְאָכַל אֵינוֹ לוֹקֶה. וּמִכֵּין אוֹתוֹ מַכַּת מַרְדּוּת. וְכֵן שִׁבֹּלֶת שֶׁהֵבִיאָה שְׁלִישׁ מִלִּפְנֵי הָעֹמֶר וְעָקְרָהּ וּשְׁתָלָהּ אַחַר שֶׁקֻּרַב הָעֹמֶר וְהוֹסִיפָה הֲרֵי זוֹ סָפֵק אִם תִּהְיֶה אֲסוּרָה מִפְּנֵי הַתּוֹסֶפֶת עַד שֶׁיָּבוֹא הָעֹמֶר הַבָּא אוֹ לֹא תִּהְיֶה אֲסוּרָה שֶׁהֲרֵי הִשְׁרִישָׁה קֹדֶם הָעֹמֶר:

ו כִּלְאֵי הַכֶּרֶם כֵּיצַד. מִין מִמִּינֵי תְּבוּאָה אוֹ מִינֵי יְרָקוֹת שֶׁנִּזְרְעוּ עִם הַגֶּפֶן. בֵּין שֶׁזֶּרַע יִשְׂרָאֵל בֵּין שֶׁזֶּרַע נָכְרִי. בֵּין שֶׁעָלוּ מֵאֲלֵיהֶן. בֵּין שֶׁנָּטַע הַגֶּפֶן בְּתוֹךְ הַיָּרָק. שְׁנֵיהֶם אֲסוּרִין בַּאֲכִילָה וּבַהֲנָיָה שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כב ט) "פֶּן תִּקְדַּשׁ הַמְּלֵאָה הַזֶּרַע אֲשֶׁר תִּזְרָע וּתְבוּאַת הַכָּרֶם". כְּלוֹמַר פֶּן תִּתְרַחֵק וְתֶאֱסֹר שְׁנֵיהֶם:

ז וְהָאוֹכֵל כְּזַיִת מִכָּל־אֵי הַכֶּרֶם בֵּין מִן הַיֵּרֶק בֵּין מִן הָעֲנָבִים לוֹקֶה מִן הַתּוֹרָה. וּשְׁנֵיהֶם מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה:

ח בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים שֶׁנִּזְרְעוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. אֲבָל בְּחוּצָה לָאָרֶץ כִּלְאֵי הַכֶּרֶם מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים. וּבְהִלְכוֹת כִּלְאַיִם יִתְבָּאֵר אֵי זֶה מִין אָסוּר בְּכִלְאֵי הַכֶּרֶם וְאֵי זֶה מִין אֵינוֹ אָסוּר וְהֵיאַךְ יֵאָסֵר וּמָתַי יֵאָסֵר וְאֵי זֶה דָּבָר מְקֻדָּשׁ וְאֵי זֶה אֵינוֹ מְקֻדָּשׁ:

ט הָעֲרָלָה כֵּיצַד. כָּל הַנּוֹטֵעַ אִילָן מַאֲכָל כָּל פֵּרוֹת שֶׁעוֹשֶׂה אוֹתוֹ אִילָן שָׁלֹשׁ שָׁנִים מִשֶּׁנָּטַע הֲרֵי הֵן אֲסוּרִין בַּאֲכִילָה וּבַהֲנָאָה שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יט כג) "שָׁלֹשׁ שָׁנִים יִהְיֶה לָכֶם עֲרֵלִים לֹא יֵאָכֵל". וְכָל הָאוֹכֵל מֵהֶם כְּזַיִת לוֹקֶה מִן הַתּוֹרָה:

י בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּנוֹטֵעַ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יט כג) "כִּי תָבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ" וְגוֹ'. אֲבָל אִסּוּר עֲרְלָה בְּחוּצָה לָאָרֶץ הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי שְׁוַוּדַּאי הָעֲרְלָה בְּחוּצָה לָאָרֶץ אֲסוּרָה וְסָפֵקָהּ מֻתָּר. וּבְהִלְכוֹת מַעֲשֵׂר שֵׁנִי יִתְבָּאֵר דְּבָרִים הָאֲסוּרִין מִשּׁוּם עֲרְלָה וּדְבָרִים הַמֻּתָּרִין:

יא סְפֵק עֲרְלָה וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אָסוּר. בְּסוּרְיָא וְהִיא אַרְצוֹת שֶׁכָּבַשׁ דָּוִד מֻתָּר. כֵּיצַד. הָיָה כֶּרֶם וְעָרְלָה וַעֲנָבִים נִמְכָּרוֹת חוּצָה לוֹ. הָיָה יָרֵק זָרוּעַ בְּתוֹכוֹ וְיֶרֶק נִמְכָּר חוּצָה לוֹ. שֶׁמָּא מִמְּנוּי הוּא זֶה שֶׁמָּא מֵאַחֵר. בְּסוּרְיָא מֻתָּר. וּבְחוּץ לָאָרֶץ אֲפִלּוּ רָאָה הָעֲנָבִים יוֹצְאוֹת מִכֶּרֶם עֲרְלָה אוֹ יֶרֶק יוֹצֵא מִן הַכֶּרֶם לוֹקֵחַ מֵהֶן. וְהוּא שֶׁלֹּא יִרְאֶה אוֹתוֹ בּוֹצֵר מִן הָעֲרְלָה אוֹ לוֹקֵט הַיֶּרֶק בְּיָדוֹ:

יב כֶּרֶם שֶׁהוּא סְפֵק עֲרְלָה אוֹ סְפֵק כִּלְאַיִם בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אָסוּר וּבְסוּרְיָא מֻתָּר. וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בְּחוּצָה לָאָרֶץ:

יג חֲבִית יַיִן הַנִּמְצֵאת טְמוּנָה בְּפַרְדֵּס שֶׁל עֲרְלָה אֲסוּרָה בְּשִׁתְיָה וּמֻתֶּרֶת בַּהֲנָיָה שֶׁאֵין הַגַּנָּב גּוֹנֵב מִמָּקוֹם וְטוֹמֵן בּוֹ. אֲבָל עֲנָבִים הַנִּמְצָאִין טְמוּנִים שָׁם אֲסוּרִים שֶׁמָּא מִשָּׁם נִלְקְטוּ וְהִצְנִיעָן שָׁם:

יד נָכְרִי וְיִשְׂרָאֵל שֶׁהִיוּ שֻׁתָּפִין בִּנְטִיעָה אִם הִתְנוּ מִתְּחִלַּת הַשֻּׁתָּפוּת שֶׁיִּהְיֶה הַנָּכְרִי אוֹכֵל שְׁנֵי עֲרְלָה וְיִשְׂרָאֵל אוֹכֵל שָׁלֹשׁ שָׁנִים מִשְּׁנֵי הֵתֵר כְּנֶגֶד שְׁנֵי הָעֲרְלָה הֲרֵי זֶה מֻתָּר. וְאִם לֹא הִתְנוּ מִתְּחִלָּה אָסוּר וּבְלֹבַד שֶׁלֹּא יְבֹאוּ לְחֻשְׁבּוֹן. כֵּיצַד. כְּגוֹן שֶׁיִּחְשֹׁב כַּמָּה פֵּרוֹת אָכַל הַנָּכְרִי בִּשְׁנֵי עֲרְלָה עַד שֶׁיֹּאכַל יִשְׂרָאֵל כְּנֶגֶד אוֹתָן הַפֵּרוֹת. אִם הִתְנוּ כָּזֶה אָסוּר שֶׁהֲרֵי זֶה כְּמַחֲלִיף פֵּרוֹת עֲרְלָה:

טו יֵרָאֶה לִי שֶׁאֵין דִּין נָטַע רְבָעִי נוֹהֵג בְּחוּצָה לָאָרֶץ אֶלָּא אוֹכֵל פֵּרוֹת שָׁנָה רְבִיעִית בְּלֹא פִּדְיוֹן כְּלָל שֶׁלֹּא אָמְרוּ אֶלָּא הָעֲרְלָה. וְקַל וָחֹמֶר הַדְּבָרִים וּמַה סּוּרְיָא שֶׁהִיא חֵיבֶת בְּמַעֲשְׂרוֹת וּבִשְׁבִיעִית מִדִּבְרֵיהֶם אֵינָהּ חַיֶּבֶת בְּנָטַע רְבָעִי כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר בְּהִלְכוֹת מַעֲשֵׂר שֵׁנִי. חוּצָה לָאָרֶץ לֹא כָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא יִהְיֶה נָטַע רְבָעִי נוֹהֵג בָּהּ. אֲבָל בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נוֹהֵג בָּהּ בֵּין בִּפְנֵי

הַבַּיִת בֵּין שֶׁלֹּא בִּפְנֵי הַבַּיִת. וְהוֹרוּ מִקְצָת גְּאוֹנִים שֶׁכֵּרֶם רְבָעִי לְבַדּוֹ פּוֹדִין אוֹתוֹ בְּחוּצָה לָאָרֶץ וְאַחַר כָּךְ יִהְיֶה מֻתָּר בַּאֲכִילָה. וְאֵין לְדָבָר זֶה עִקָּר:

טז פֵּרוֹת שָׁנָה רְבִיעִית כֻּלָּהּ אָסוּר לֶאֱכל מֵהֶן בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עַד שֶׁיִּפָּדוּ. וּבְהִלְכוֹת מַעֲשֵׂר שֵׁנִי יִתְבָּאֵר מִשְׁפְּטֵי פִּדְיוֹנָן וְדִין אֲכִילָתָן וּמֵאֵימָתַי מוֹנִין לְעָרְלָה וְלִרְבָעִי:

יז כֵּיצַד פּוֹדִין פֵּרוֹת נָטַע רְבָעִי בַּזְּמַן הַזֶּה. אַחַר שֶׁאוֹסֵף אוֹתָן מְבָרֵךְ. בָּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל פִּדְיוֹן נֶטַע רְבָעִי. וְאַחַר כָּךְ פּוֹדֶה אֶת כֶּלְן וַאֲפִלּוּ בְּפָרוּטָה אַחַת וְאוֹמֵר הֲרֵי אֵלּוּ פְּדוּיִין בְּפָרוּטָה זוֹ וּמַשְׁלִיךְ אוֹתָהּ פָּרוּטָה לְיָם הַמֶּלַח אוֹ מְחַלְּלָן עַל שְׁוֵה פְּרוּטָה מִפֵּרוֹת אֲחֵרוֹת. וְאוֹמֵר הֲרֵי כָּל הַפֵּרוֹת הָאֵלּוּ מְחֻלָּלִין עַל חִטִּים אֵלּוּ אוֹ עַל שְׂעוֹרִים אֵלּוּ וְכֵיוֹצֵא בָּהֶן. וְשׁוֹרֵף אוֹתָן כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהִיוּ תַּקָּלָה לַאֲחֵרִים. וְאוֹכֵל כָּל הַפֵּרוֹת:

יח הוֹרוּ מִקְצָת הַגְּאוֹנִים שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁפָּדָה פֵּרוֹת שָׁנָה רְבִיעִית אוֹ חִלְּלָן אָסוּר לְאָכְלָן עַד שֶׁתִּכָּנֵס שָׁנָה חֲמִישִׁית. וְדָבָר זֶה אֵין לוֹ עִקָּר. וְיֵרָאֶה לִי שֶׁזּוֹ שִׁגְגַת הוֹרָאָה וְהַטַּעַם לְפִי שֶׁכָּתוּב (ויקרא יט כה) "וּבַשָּׁנָה הַחֲמִישִׁת תֹּאכְלוּ אֶת פִּרְיוֹ" וְאֵין עִנְיָן הַכָּתוּב אֶלָּא שֶׁבַּשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית תֹּאכְלוּ פִּרְיוֹ בְּלֹא פִּדְיוֹן כְּכָל חֻלִּין שֶׁבָּעוֹלָם. וְאֵין רָאוּי לָחוּשׁ לְהוֹרָאָה זוֹ:

יט הַטָּבֶל כֵּיצַד. כָּל אֹכֶל שֶׁהוּא חַיָּב לְהַפְרִישׁ מִמֶּנּוּ תְּרוּמָה וּמַעֲשְׂרוֹת קֹדֶם שֶׁיַּפְרִישׁ מִמֶּנּוּ נִקְרָא טֶבֶל וְאָסוּר לֶאֱכל מִמֶּנּוּ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כב טו) "וְלֹא יְחַלְּלוּ אֶת קָדְשֵׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת אֲשֶׁר יָרִימוּ לַה'". כְּלוֹמַר לֹא יִנָּהֲגוּ בָּהֶן מִנְהַג חֻלִּין וַעֲדַיִן קְדֻשִׁים שֶׁעֲתִידִין לְהִתָּרֵם לֹא הוּרְמוּ. וְהָאוֹכֵל כְּזַיִת מִן הַטֶּבֶל קֹדֶם שֶׁיַּפְרִישׁ מִמֶּנּוּ תְּרוּמָה גְּדוֹלָה וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר חַיָּב מִיתָה בִּידֵי שָׁמַיִם שֶׁנֶּאֱמַר וְלֹא יְחַלְּלוּ אֶת קָדְשֵׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגוֹ' וְהִשְׁיאוּ אוֹתָם עָוֹן אַשְׁמָה:

כ אֲבָל הָאוֹכֵל מִדָּבָר שֶׁנִּטְּלָה מִמֶּנּוּ תְּרוּמָה גְּדוֹלָה וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר וַעֲדַיִן לֹא הִפְרִישׁ מִמֶּנּוּ מַעֲשְׂרוֹת וַאֲפִלּוּ לֹא נִשְׁאַר בּוֹ אֶלָּא מַעֲשֵׂר עָנִי הֲרֵי זֶה לוֹקֶה מִשּׁוּם אוֹכֵל טֶבֶל. וְאֵין בּוֹ מִיתָה שֶׁאֵין עָוֹן מִיתָה אֶלָּא בִּתְרוּמָה גְּדוֹלָה וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר:

כא אַזְהָרָה לְאוֹכֵל טֶבֶל שֶׁלֹּא הוּרְמוּ מִמֶּנּוּ מַעֲשְׂרוֹת בְּכָלָל שֶׁנֶּאֱמַר (דברים יב יז) "לֹא תוּכַל לֶאֱכל בִּשְׁעָרֶיךָ מַעֲשַׂר דְּגָנְךָ" וְגוֹ'. וּבְהִלְכוֹת תְּרוּמוֹת וּמַעֲשְׂרוֹת יִתְבָּאֵר אֵיזֶה דָּבָר חַיָּב בִּתְרוּמָה וּבְמַעֲשְׂרוֹת וְאֵי זֶה דָּבָר פָּטוּר. וְאֵי זֶה דָּבָר הוּא חַיָּב מִן הַתּוֹרָה וְאֵי זֶהוּ הַחַיָּב מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים. וְהָאוֹכֵל כְּזַיִת מִטֶּבֶל שֶׁל דִּבְרֵיהֶם אוֹ מִכִּלְאֵי הַכֶּרֶם וְעָרְלָה שֶׁל חוּצָה לָאָרֶץ מַכִּין אוֹתוֹ מַכַּת מַרְדּוּת:

כב הַטֶּבֶל וְהֶחָדָשׁ וְהַהֶקְדֵּשׁ וּסְפֵיחֵי שְׁבִיעִית וְהַכִּלְאַיִם וְהָעָרְלָה מַשְׁקִין הַיּוֹצְאִין מִפֵּרוֹתֵיהֶן אֲסוּרִים כְּמוֹתָן וְאֵין לוֹקִין עֲלֵיהֶן. חוּץ מִיַּיִן וְשֶׁמֶן שֶׁל עָרְלָה וְיַיִן שֶׁל כִּלְאֵי הַכֶּרֶם שֶׁלּוֹקִין עֲלֵיהֶן כְּדֶרֶךְ שֶׁלּוֹקִין עַל הַזֵּיתִים וְעַל הָעֲנָבִים שֶׁלָּהֶן:

כג וְיֵשׁ בְּקָדְשִׁים אִסּוּרִין אֲחֵרִים בְּמַאֲכָלוֹת וְכֻלָּן שֶׁל תּוֹרָה הֵן. כְּגוֹן אִסּוּרִין שֶׁיֵּשׁ בַּאֲכִילַת תְּרוּמוֹת וּבִכּוּרִים וְחַלָּה וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי. וְאִסּוּרִין שֶׁיֵּשׁ בְּקָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ כְּגוֹן פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא. וְכָל אֶחָד מֵהֶן יִתְבָּאֵר בִּמְקוֹמוֹ׃

כד וְשִׁעוּר כָּל אֲכִילָה מֵהֶן כְּזַיִת בֵּין לְמַלְקוֹת בֵּין לְכָרֵת. וּכְבָר בֵּאַרְנוּ אִסּוּר חָמֵץ בְּפֶסַח וְדִינָיו בְּהִלְכוֹת חָמֵץ וּמַצָּה. אֲבָל אִסּוּר אֲכִילָה בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים אִסּוּר מִין בִּפְנֵי עַצְמוֹ. וְכֵן אִסּוּר יוֹצֵא מִגֶּפֶן עַל הַנָּזִיר אֵינוֹ שָׁוֶה בַּכֹּל. וּלְפִיכָךְ יִתְבָּאֵר אִסּוּר כָּל אֶחָד מֵהֶן וְשִׁעוּרוֹ וְדִינָיו בִּמְקוֹמוֹ הָרָאוּי לוֹ׃

פרק יא

א יַיִן שֶׁנִּתְנַסֵּךְ לְעַכּוּ"ם אָסוּר בַּהֲנָיָה. וְהַשְּׁוֹתֶה מִמֶּנּוּ כָּל שֶׁהוּא לוֹקֶה מִן הַתּוֹרָה. וְכֵן הָאוֹכֵל כָּל שֶׁהוּא מִתְּקֹרֶבֶת עַכּוּ"ם מִבְּשָׂר אוֹ מִפֵּרוֹת אֲפִלּוּ מַיִם וּמֶלַח הָאוֹכֵל מֵהֶן כָּל שֶׁהוּא לוֹקֶה שֶׁנֶּאֱמַר (דברים לב לח) "אֲשֶׁר חֵלֶב זִבְחֵימוֹ יֹאכֵלוּ יִשְׁתּוּ יֵין נִסְכָּם יָקוּמוּ" וְגוֹ׳׃

ב יַיִן שֶׁנִּתְנַסֵּךְ לַהּ כְּזֶבַח שֶׁקֻּרַב לָהּ וְכֵיוָן שֶׁאִסּוּר זֶה מְשׁוּם עַכּוּ"ם הוּא אֵין לוֹ שִׁעוּר שֶׁנֶּאֱמַר בַּעֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזָּלוֹת (דברים יג יח) "וְלֹא יִדְבַּק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֵרֶם"׃

ג יֵין הָעַכּוּ"ם שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִין אִם נִתְנַסֵּךְ אוֹ לֹא נִתְנַסֵּךְ וְהוּא הַנִּקְרָא סְתָם יֵינָם אָסוּר בַּהֲנָאָה כְּמוֹ יַיִן שֶׁנִּתְנַסֵּךְ. וְדָבָר זֶה מִגְּזֵרוֹת סוֹפְרִים הוּא. וְהַשְּׁוֹתֶה מִסְּתָם יֵינָם רִבִּיעִית מַכִּין אוֹתוֹ מַכַּת מַרְדּוּת׃

ד וְכָל יַיִן שֶׁיֵּצֵא בּוֹ הָעַכּוּ"ם הֲרֵי זֶה אָסוּר שֶׁמָּא נִסֵּךְ אוֹתוֹ שֶׁמַּחְשֶׁבֶת הָעַכּוּ"ם לַעֲבוֹדַת כּוֹכָבִים. הָא לָמַדְתָּ שֶׁיֵּין יִשְׂרָאֵל שֶׁנָּגַע בּוֹ הָעַכּוּ"ם דֵּינוֹ כְּסָתָם יֵינָם שֶׁהוּא אָסוּר בַּהֲנָיָה׃

ה עַכּוּ"ם שֶׁנָּגַע בְּיֵין שֶׁלֹּא בְּכַוָּנָה וְכֵן תִּינוֹק עַכּוּ"ם שֶׁנָּגַע בְּיֵין אָסוּר בִּשְׁתִיָּה וּמֻתָּר בַּהֲנָיָה. הַלּוֹקֵחַ עֲבָדִים מִן הָעַכּוּ"ם וּמָלוּ וְטָבְלוּ מִיָּד אֵין מְנַסְּכִין וְיֵין שֶׁנָּגְעוּ בּוֹ מֻתָּר בִּשְׁתִיָּה וְאַף עַל פִּי שֶׁעֲדַיִן לֹא נָהֲגוּ בְּדָתֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא פָּסְקָה עַכּוּ"ם מִפִּיהֶם׃

ו בְּנֵי הַשִּׁפְחוֹת הָעַכּוּ"ם שֶׁנּוֹלְדוּ בְּרֹשׁוּת יִשְׂרָאֵל וּמָלוּ וַעֲדַיִן לֹא טָבְלוּ הַגְּדוֹלִים אוֹסְרִין הַיַּיִן כְּשֶׁיִּגְּעוּ בּוֹ וְהַקְּטַנִּים אֵינָן אוֹסְרִין׃

ז גֵּר תּוֹשָׁב וְהוּא שֶׁקִּבֵּל עָלָיו שֶׁבַע מִצְוֹת כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ יֵינוֹ אָסוּר בִּשְׁתִיָּה וּמֻתָּר בַּהֲנָיָה. וּמִיַּחֲדִין אֶצְלוֹ יַיִן וְאֵין מַפְקִידִין אֶצְלוֹ יַיִן. וְכֵן כָּל עַכּוּ"ם שֶׁאֵינוֹ עוֹבֵד עַכּוּ"ם כְּגוֹן אֵלּוּ הַיִּשְׁמְעֵאלִים יֵינָן אָסוּר בִּשְׁתִיָּה וּמֻתָּר בַּהֲנָיָה. וְכֵן הוֹרוּ כָּל הַגְּאוֹנִים. אֲבָל אוֹתָם הָעוֹבְדִים עַכּוּ"ם סְתָם יֵינָם אָסוּר בַּהֲנָיָה׃

ח כָּל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר בְּעִנְיָן זֶה שֶׁהַיַּיִן אָסוּר אִם הָיָה עַכּוּ"ם שֶׁנֶּאֱסַר הַיַּיִן בִּגְלָלוֹ עוֹבֵד עַכּוּ"ם הֲרֵי הוּא אָסוּר בַּהֲנָיָה. וְאִם אֵינוֹ עוֹבֵד עַכּוּ"ם הֲרֵי הוּא אָסוּר בִּשְׁתִיָּה בִּלְבַד. וְכָל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר עַכּוּ"ם סְתָם הֲרֵי זֶה עוֹבֵד עַכּוּ"ם:

ט אֵין מִתְנַסֵּךְ לְעַכּוּ"ם אֶלָּא יַיִן שֶׁרָאוּי לְהַקְרִיב עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ וּמִפְּנֵי זֶה כְּשֶׁגָּזְרוּ עַל סְתָם יֵינָם וְגָזְרוּ עַל כָּל יַיִן שֶׁיִּגַּע בּוֹ שֶׁיִּהְיֶה אָסוּר בַּהֲנָיָה לֹא גָּזְרוּ אֶלָּא עַל הַיַּיִן הָרָאוּי לְהִתְנַסֵּךְ. לְפִיכָךְ יַיִן מְבֻשָּׁל שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁנָּגַע בּוֹ הָעַכּוּ"ם אֵינוֹ אָסוּר וּמֻתָּר לִשְׁתּוֹת עִם הָעַכּוּ"ם בְּכוֹס אֶחָד. אֲבָל יַיִן מָזוּג וְיַיִן שֶׁהִתְחִיל לְהַחֲמִיץ וְאֶפְשָׁר שֶׁיִּשְׁתֶּה אִם נָגַע בּוֹ נֶאֱסַר:

י הוֹרוּ גְּאוֹנֵי הַמַּעֲרָב שֶׁאִם נִתְעָרֵב בְּיֵין יִשְׂרָאֵל מְעַט דְּבַשׁ אוֹ מְעַט שְׁאוֹר הוֹאִיל וְאֵינוֹ רָאוּי לְמִזְבֵּחַ הֲרֵי הוּא כִּמְבֻשָּׁל אוֹ כְּשֶׁכָּר וְאֵינוֹ מִתְנַסֵּךְ וּמֻתָּר לִשְׁתּוֹתוֹ עִם הָעַכּוּ"ם:

יא מֵאֵימָתַי יֵאָסֵר יֵין הָעַכּוּ"ם מִשֶּׁיִּדְרֹךְ וְיִמָּשֵׁךְ הַיַּיִן אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא יָרַד לַבּוֹר אֶלָּא עֲדַיִן הוּא בַּגַּת הֲרֵי זֶה אָסוּר. לְפִיכָךְ אֵין דּוֹרְכִין עִם הָעַכּוּ"ם בַּגַּת שֶׁמָּא יִגַּע בְּיָדוֹ וְינַסֵּךְ. וַאֲפִלּוּ הָיָה כָּפוּת. וְאֵין לוֹקְחִין מִמֶּנּוּ גַּת דְּרוּכָה וְאַף עַל פִּי שֶׁעֲדַיִן הַיַּיִן מְעֹרָב עִם הַחַרְצַנִּים וְזַגִּין וְלֹא יָרַד לַבּוֹר:

יב עַכּוּ"ם שֶׁדָּרַךְ הַיַּיִן וְלֹא נָגַע בּוֹ וַהֲרֵי יִשְׂרָאֵל עוֹמֵד עַל גַּבָּיו וְיִשְׂרָאֵל הוּא שֶׁכְּנָסוֹ בֶּחָבִית הֲרֵי זֶה אָסוּר בִּשְׁתִיָּה:

יג הַחֹמֶץ שֶׁל עַכּוּ"ם אָסוּר בַּהֲנָיָה מִפְּנֵי שֶׁנַּעֲשָׂה יֵין נָסֶךְ קֹדֶם שֶׁיַּחְמִיץ. עַכּוּ"ם שֶׁהָיָה דּוֹרֵס עֲנָבִים בְּחָבִית אַף עַל פִּי שֶׁהַיַּיִן צָף עַל גַּבֵּי יָדָיו אֵין חוֹשְׁשִׁין מִשּׁוּם יֵין נָסֶךְ. הָיָה אוֹכֵל מִן הַסַּלִּים וְהוֹתִיר כִּסְאָה וּכְסָאתַיִם וְזָרְקָן בַּגַּת אַף עַל פִּי שֶׁהַיַּיִן מִגִּיחוֹ עַל הָעֲנָבִים אֵין עוֹשֶׂה יֵין נָסֶךְ:

יד הַחַרְצַנִּים וְהַזַּגִּין שֶׁל עַכּוּ"ם אֲסוּרִים כָּל י"ב חֹדֶשׁ. וּלְאַחַר י"ב חֹדֶשׁ כְּבָר יָבְשׁוּ וְלֹא נִשְׁאֲרָה בָּהֶן לַחְלוּחִית וּמֻתָּרִין בַּאֲכִילָה. וְכֵן שְׁמָרִים שֶׁל יַיִן שֶׁיִּבְּשׁוּ לְאַחַר שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ מֻתָּרִין שֶׁהֲרֵי לֹא נִשְׁאַר בָּהֶן רֵיחַ יַיִן וַהֲרֵי הֵן כֶּעָפָר וְכַאֲדָמָה:

טו נֹאדוֹת הָעַכּוּ"ם וְקַנְקַנֵּיהֶן שֶׁהִכְנִיסוּ בָּהֶן הָעַכּוּ"ם יֵינָם אָסוּר לִתֵּן לְתוֹכָן יַיִן עַד שֶׁיִּישָּׁנָן שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ אוֹ עַד שֶׁיַּחֲזִירֵן לְאוּר עַד שֶׁיִּתְרַפֶּה הַזֶּפֶת שֶׁעֲלֵיהֶן אוֹ שֶׁיְּחַמּוּ אוֹ עַד שֶׁיִּתֵּן לְתוֹכָן מַיִם שִׁלְשָׁה יָמִים מֵעֵת לְעֵת וּמְעָרָה הַמַּיִם וּמַחֲלִיף מַיִם אֲחֵרִים כָּל מֵעֵת לְעֵת שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בִּשְׁלשֶׁת הַיָּמִים. בֵּין שֶׁהָיוּ הַכֵּלִים שֶׁלָּהֶן בֵּין שֶׁהָיוּ שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְשָׁאֲלוּ אוֹתָן וְהִכְנִיסוּ בָּהֶן יֵינָם. וְאִם נָתַן לְתוֹכָם יַיִן קֹדֶם שֶׁיִּטַּהֵר אוֹתָן הֲרֵי זֶה אָסוּר בִּשְׁתִיָּה:

טז וּמֻתָּר לִתֵּן לְתוֹכָן שֵׁכָר אוֹ צִיר אוֹ מוּרְיָס מִיָּד וְאֵין צָרִיךְ לְכַלּוּם. וּמֻתָּר לִתֵּן הַיַּיִן לְתוֹכָן אַחַר שֶׁנּוֹתֵן הַצִּיר אוֹ הַמּוּרְיָס שֶׁהַמֶּלַח שׁוֹרְפָן:

יז הַלּוֹקֵחַ כֵּלִים חֲדָשִׁים שֶׁאֵינָם מְזֻפָּתִים מִן הָעַכּוּ"ם נוֹתֵן לְתוֹכָן יַיִן מִיָּד וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא נָתְנוּ בָּהֶן יַיִן נָסָךְ. וְאִם הָיוּ מְזֻפָּתִין מְדִיחָן וְאַף עַל פִּי שֶׁהֵן חֲדָשִׁים. וְכֵן כְּלֵי שָׁנָתְנוּ בּוֹ יַיִן נָסָךְ וְאֵין מַכְנִיסוֹ לְקִיּוּם כְּגוֹן כְּלִי שֶׁחוֹשֵׁף בּוֹ אוֹ הַמַּשְׁפֵּךְ וְכַיּוֹצֵא בָּהּ מְשַׁכְשְׁכוֹ בְּמַיִם וְדַיּוֹ:

יח וְכֵן כּוֹס שֶׁל חֶרֶס שֶׁשָּׁתָה בּוֹ הָעַכּוּ"ם אָסוּר לִשְׁתּוֹת בּוֹ. הֶדְיחוֹ פַּעַם רִאשׁוֹנָה וּשְׁנִיָּה וּשְׁלִישִׁית מַתִּר שֶׁכְּבָר הָלְכוּ צַחְצוּחֵי הַיַּיִן שֶׁבּוֹ. וְהוּא שֶׁהָיָה מְצֻפֶּה בַּאֲבָר כְּדֶרֶךְ שֶׁהַיּוֹצְרִין עוֹשִׂין אוֹ שֶׁהָיָה מְזֻפָּת. אֲבָל שֶׁל חֶרֶס צָרִיךְ הֲדָחָה:

יט כְּלֵי חֶרֶס הַשּׁוֹעִים בַּאֲבָר שֶׁנִּשְׁתַּמְּשׁוּ בָּהֶן בְּיֵין נָסָךְ אִם הָיוּ לְבָנִים אוֹ אֲדֻמִּים אוֹ שְׁחוֹרִים מֻתָּרִין. וְאִם הָיוּ יְרֻקִּין אֲסוּרִין מִפְּנֵי שֶׁהֵן בּוֹלְעִים. וְאִם יֵשׁ בָּהֶם מָקוֹם מְגֻלֶּה שֶׁל חֶרֶס בֵּין לְבָנִים בֵּין יְרֻקִּים אֲסוּרִים מִפְּנֵי שֶׁהֵם בּוֹלְעִין. וְיֵרָאֶה לִי שֶׁאֵין הַדָּבָר אֶלָּא בְּשֶׁכָּנְסוּ בָּהֶם לְקִיּוּם. אֲבָל לֹא כָּנְסוּ בָּהֶם לְקִיּוּם מְדִיחָן וּמֻתָּרִין וַאֲפִלּוּ הֵם שֶׁל חֶרֶס:

כ גַּת שֶׁל אֶבֶן וְשֶׁל עֵץ שֶׁדָּרַךְ בָּהֶן הָעַכּוּ"ם אוֹ גַּת שֶׁל אֶבֶן שֶׁזִּפְתָּהּ הָעַכּוּ"ם אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא דָּרַךְ בָּהּ מְדִיחָן בְּמַיִם וּבְאֶפֶר אַרְבַּע פְּעָמִים וְדוֹרֵךְ בָּהֶן. וְאִם הָיְתָה בָּהֶם לַחְלוּחִית מַקְדִּים הָאֵפֶר לַמַּיִם. וְאִם לָאו מַקְדִּים הַמַּיִם:

כא גַּת שֶׁל אֶבֶן מְזֻפֶּפֶת שֶׁדָּרַךְ בָּהּ הָעַכּוּ"ם. אוֹ גַּת שֶׁל עֵץ זְפוּתָה אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא דָּרַךְ בָּהּ צָרִיךְ לְקַלֵּף אֶת הַזֶּפֶת. וְאִם יִשְׁנָהּ שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ אוֹ נָתַן בָּהּ מַיִם שִׁלְשָׁה יָמִים מֵעֵת לְעֵת אֵינוֹ צָרִיךְ לְקַלֵּף. לֹא תִּהְיֶה הַגַּת חֲמוּרָה יֶתֶר מִן הַקַּנְקַנִּים. לֹא נֶאֱמַר יְקַלֵּף אֶלָּא לְהַתִּירָהּ מִיָּד:

כב גַּת שֶׁל חֶרֶס אַף עַל פִּי שֶׁקִּלְקֵל אֶת הַזֶּפֶת אָסוּר לְדָרֹךְ בָּהּ מִיָּד עַד שֶׁיְּחַם אוֹתָהּ בְּאֵשׁ עַד שֶׁיְּרַפֶּה הַזֶּפֶת. וְאִם יִשְׁנָהּ שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ אוֹ נָתַן בָּהּ מַיִם שִׁלְשָׁה יָמִים מֻתֶּרֶת כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

כג מְשַׁמֶּרֶת שֶׁל יַיִן שֶׁל עַכּוּ"ם אִם הָיְתָה שֶׁל שֵׂעָר מְדִיחָהּ וּמְשַׁמֵּר בָּהּ. וְאִם הָיְתָה שֶׁל צֶמֶר מְדִיחָהּ בְּמַיִם וּבְאֶפֶר אַרְבַּע פְּעָמִים וּמְדִיחָהּ עַד שֶׁתִּנָּגֵב וּמְשַׁמֵּר בָּהּ. וְאִם הָיְתָה שֶׁל שֵׁשׁ מְיַשְּׁנָהּ י"ב חֹדֶשׁ. וְאִם יֵשׁ בָּהֶן קְשָׁרִים מַתִּירָן. וְכֵן כְּלֵי חֶלֶף וְהוּצִים וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן מִכְּפִיפוֹת שֶׁדּוֹרְכִין בָּהֶן יַיִן אִם הָיוּ תְּפוּרִין בַּחֲבָלִים מְדִיחָן. וְאִם הָיוּ אֲחוּזוֹת זוֹ בְּסִבּוּךְ קְשֶׁה מְדִיחָן בְּאֵפֶר וּבְמַיִם אַרְבַּע פְּעָמִים וּמְנַגְּבָן וּמִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן. וְאִם הָיוּ תְּפוּרוֹת בְּפִשְׁתָּן מְיַשְּׁנָן שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ. וְאִם יֵשׁ בָּהֶן קְשָׁרִים מַתִּירָן:

כד כְּלֵי הַגַּת שֶׁדָּרַךְ בָּהֶן הָעַכּוּ"ם יֵין נָסָךְ כֵּיצַד מְטַהֲרִין אוֹתָן כְּדֵי שֶׁיִּדְרֹךְ בָּהֶן הַיִּשְׂרְאֵל. הַדַּפִּין וְהָעֲדָשִׁים וְהַלּוּלְבִין מְדִיחָן. הָעֲקָלִין. שֶׁל נְסָרִין וְשֶׁל בִּצְבּוּץ מְנַגְּבָן. שֶׁל שִׁיפָּה וְשֶׁל גֶּמִי מְיַשְּׁנָן שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ. וְאִם רָצָה לְטַהֲרָן מִיָּד מַגְעִילָן בְּרוֹתְחִין אוֹ חוֹלְטָן בְּמֵי זֵיתִים

אוֹ מַנִּיחָן תַּחַת צִנּוֹר שֶׁמֵּימָיו מְקֻלָּחִין אוֹ בְּמַעְיָן שֶׁמֵּימָיו רוֹדְפִין שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁעוֹת וְאַחַר כָּךְ יֵתְּרוּ׃

כה בְּזְמַן שֶׁהָיְתָה אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כֻּלָּהּ לְיִשְׂרָאֵל הָיוּ לוֹקְחִין הַיַּיִן מִכָּל אָדָם מִישְׂרָאֵל וְאֵין חוֹשְׁשִׁין לוֹ. וּבְחוּצָה לָאָרֶץ לֹא הָיוּ לוֹקְחִין אֶלָּא מֵאָדָם שֶׁהֶחְזַק בְּכַשְׁרוּת. וּבְזְמַן הַזֶּה אֵין לוֹקְחִין יַיִן בְּכָל מָקוֹם אֶלָּא מֵאָדָם שֶׁהֶחְזַק בְּכַשְׁרוּת. וְכֵן הַבָּשָׂר וְהַגְּבִינָה וַחֲתִיכַת דָּג שֶׁאֵין בָּהּ סִימָן כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ׃

כו הַמִּתְאָרֵחַ אֵצֶל בַּעַל הַבַּיִת בְּכָל מָקוֹם וּבְכָל זְמַן וְהֵבִיא לוֹ יַיִן אוֹ בָּשָׂר אוֹ גְּבִינָה וַחֲתִיכַת דָּג הֲרֵי זֶה מֻתָּר וְאֵינוֹ צָרִיךְ לִשְׁאל עָלָיו אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ מַכִּירוֹ אֶלָּא יוֹדֵעַ שֶׁהוּא יְהוּדִי בִּלְבַד. וְאִם הֶחְזִק שֶׁאֵינוֹ כָּשֵׁר וְלֹא מְדַקְדֵּק בְּדִבָּרִים אֲלוּ אָסוּר לְהִתְאָרֵחַ אֶצְלוֹ. וְאִם עָבַר וְנִתְאָרֵחַ אֶצְלוֹ אֵינוֹ אוֹכֵל בָּשָׂר וְלֹא שׁוֹתֶה יַיִן עַל פִּיו עַד שֶׁיְּעִיד לוֹ אָדָם כָּשֵׁר עֲלֵיהֶם׃

פרק יב

א כֵּיצַד הִיא הַנְּגִיעָה שֶׁאוֹסֶרֶת בְּהֵ הָעַכּוּ"ם הַיַּיִן. הוּא שֶׁיִּגַּע בַּיַּיִן עַצְמוֹ בֵּין בְּיָדוֹ בֵּין בִּשְׁאָר אֵיבָרָיו שֶׁדַּרְכָּן לְנַסֵּךְ בָּהֶן וְיִשְׁכְּשֵׁךְ. אֲבָל אִם פָּשַׁט יָדוֹ לְחָבִית וְתָפְסוּ אֶת יָדוֹ קֹדֶם שֶׁיּוֹצִיאָהּ וְלֹא יְנִידָהּ וּפָתְחוּ הֶחָבִית מִלְמַטָּה עַד שֶׁיָּצָא הַיַּיִן וְיָרַד לְמַטָּה מִיָּדוֹ לֹא נֶאֱסַר הַיַּיִן. וְכֵן אִם אָחַז כְּלִי פָּתוּחַ שֶׁל יַיִן וְשִׁכְשְׁכוֹ אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הִגְבִּיהַּ הַכְּלִי וְלֹא נָגַע בַּיַּיִן נֶאֱסַר הַיַּיִן׃

ב נָטַל כְּלִי שֶׁל יַיִן וְהִגְבִּיהוּ וְיָצַק הַיַּיִן אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא שִׁכְשֵׁךְ נֶאֱסַר שֶׁהֲרֵי בָּא הַיַּיִן מִכֹּחוֹ. הִגְבִּיהַּ וְלֹא שִׁכְשֵׁךְ וְלֹא נָגַע מֻתָּר׃

ג עַכּוּ"ם שֶׁהָיָה אוֹחֵז הַכְּלִי בַּקַּרְקַע וְיִשְׂרָאֵל יָצַק לְתוֹכוֹ יַיִן הַיַּיִן מֻתָּר. וְאִם נִדְנֵד הָעַכּוּ"ם הַכְּלִי נֶאֱסַר הַיַּיִן׃

ד כְּלִי סָתוּם מֻתָּר לְטַלְטְלוֹ הָעַכּוּ"ם מִמָּקוֹם לְמָקוֹם וְאַף עַל פִּי שֶׁהַיַּיִן מִתְנַדְנֵד שֶׁאֵין זֶה דֶּרֶךְ הַנִּסּוּךְ. הֶעֱבִיר נוֹד שֶׁל יַיִן מִמָּקוֹם לְמָקוֹם וְהוּא אוֹחֵז פִּי הַנּוֹד בְּיָדוֹ. בֵּין שֶׁהָיָה הַנּוֹד מָלֵא אוֹ חָסֵר מֻתָּר. וְאַף עַל פִּי שֶׁהַיַּיִן מִתְנַדְנֵד. הֶעֱבִיר כְּלִי חֶרֶס פָּתוּחַ מָלֵא יַיִן אָסוּר שֶׁמָּא נָגַע בּוֹ. וְאִם הָיָה חָסֵר מֻתָּר אֶלָּא אִם כֵּן שִׁכְשְׁכוֹ׃

ה עַכּוּ"ם שֶׁנָּגַע בְּיַיִן וְלֹא נִתְכַּוֵּן לְזֶה הֲרֵי הַיַּיִן מֻתָּר בַּהֲנָיָה בִּלְבַד. כֵּיצַד. כְּגוֹן שֶׁנָּפַל עַל נוֹד שֶׁל יַיִן אוֹ שֶׁהוֹשִׁיט יָדוֹ לְחָבִית עַל מְנָת שֶׁהִיא שָׁמֶן וְנִמְצֵאת יַיִן׃

ו בָּא הַיַּיִן מִכֹּחוֹ שֶׁל עַכּוּ"ם בְּלֹא כַּוָּנָה הוֹאִיל וְלֹא נָגַע בַּיַּיִן הֲרֵי זֶה מֻתָּר בִּשְׁתִיָּה. כֵּיצַד. כְּגוֹן שֶׁהִגְבִּיהַּ כְּלִי שֶׁל יַיִן וְיָצַק לִכְלִי אַחֵר וְהוּא מְדַמֶּה שֶׁהוּא שֵׁכָר אוֹ שֶׁמֶן הֲרֵי זֶה מֻתָּר׃

ז נִכְנַס הָעַכּוּ"ם לְבֵית אוֹ לַחֲנוּת לְבַקֵּשׁ יַיִן וּפָשַׁט יָדוֹ כְּשֶׁהוּא מְחַפֵּשׂ וְנָגַע בַּיַּיִן אָסוּר שֶׁהֲרֵי לְיַיִן נִתְכַּוֵּן וְאֵין זֶה נוֹגֵעַ בְּלֹא כַּוָּנָה׃

ח חָבִית שֶׁנִּסְדְּקָה לְאָרְכָּהּ וְקָדַם הָעַכּוּ"ם וְחִבְּקָה כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְפָּרְדוּ הַחֲרָסִים הֲרֵי זֶה מֻתָּר בַּהֲנָיָה. אֲבָל אִם נִסְדְּקָה לְרָחְבָּהּ וְתָפַס בַּסֶּדֶק הָעֶלְיוֹן כְּדֵי שֶׁלֹּא יִפֹּל הֲרֵי זֶה מֻתָּר בִּשְׁתִיָּה שֶׁהֲרֵי אֵין הַיַּיִן עַל כֹּחוֹ שֶׁל עַכּוּ"ם:

ט עַכּוּ"ם שֶׁנָּפַל לְבוֹר שֶׁל יַיִן וְהֶעֱלוּהוּ מִשָּׁם מֵת. אוֹ שֶׁמָּדַד הַבּוֹר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ הַיַּיִן בָּקְנֶה. אוֹ שֶׁהִתִּיז אֶת הַזְּבוּב וְהַצְּרָעָה מֵעָלָיו בָּקְנֶה. אוֹ שֶׁהָיָה מְטַפֵּחַ עַל פִּי הֶחָבִית הָרוֹתַחַת כְּדֵי שֶׁתְּנוּחַ הָרְתִיחָה. אוֹ שֶׁנָּטַל חָבִית וּזְרָקָהּ בַּחֲמָתוֹ לַבּוֹר. הֲרֵי זֶה מֻתָּר בַּהֲנָיָה בִּלְבַד. וְאִם עָלָה הָעַכּוּ"ם חַי הַיַּיִן אָסוּר בַּהֲנָיָה:

י חָבִית שֶׁהָיְתָה נָקֵב בְּצִדָּהּ וְנִשְׁמַט הַפְּקָק מִן הַנָּקֵב וְהִנִּיחַ הָעַכּוּ"ם אֶצְבָּעוֹ בְּמָקוֹם הַנָּקֵב כְּדֵי שֶׁלֹּא יֵצֵא הַיַּיִן שֶׁמִּרֹאשׁ הֶחָבִית עַד הַנָּקֵב אָסוּר. וְשֶׁתַּחַת הַנָּקֵב מֻתָּר בִּשְׁתִיָּה:

יא מֵינָקֵת כְּפוּפָה שֶׁעוֹשִׁין אוֹתָהּ מִמַּתֶּכֶת אוֹ מִזְּכוּכִית וְכַיּוֹצֵא בָּהֶם. שֶׁהִנִּיחַ רֹאשָׁהּ לְתוֹךְ הַיַּיִן שֶׁבֶּחָבִית וְהָרֹאשׁ הָאַחֵר חוּץ לֶחָבִית וּמָצַץ הַיַּיִן וְהִתְחִיל הַיַּיִן לֵירֵד כְּדֶרֶךְ שֶׁעוֹשִׁין תָּמִיד. וּבָא הָעַכּוּ"ם וְהִנִּיחַ אֶצְבָּעוֹ עַל פִּי הַמֵּינָקֶת וּמָנַע הַיַּיִן מִלֵּירֵד נֶאֱסַר כָּל הַיַּיִן שֶׁבֶּחָבִית. שֶׁהַכֹּל הָיָה יוֹצֵא וְנִגָּרַר לוּלֵי יָדוֹ וְנִמְצָא הַכֹּל כְּבָא מִכֹּחוֹ:

יב הַמְעָרֶה יַיִן לְתוֹךְ כְּלֵי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ יַיִן עַכּוּ"ם נֶאֱסַר כָּל הַיַּיִן שֶׁבַּכְּלֵי הָעֶלְיוֹן. שֶׁהֲרֵי הָעֲמוּד הַנִּצָּק מְחַבֵּר בֵּין הַיַּיִן שֶׁבַּכְּלֵי הָעֶלְיוֹן וּבֵין הַיַּיִן שֶׁבַּכְּלֵי הַתַּחְתּוֹן. לְפִיכָךְ הַמּוֹדֵד לְעַכּוּ"ם לְתוֹךְ כְּלֵי שֶׁבְּיָדוֹ יְנַפֵּץ נְפִיצָה אוֹ יִזְרֹק זְרִיקָה כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיֶה נִצָּק חִבּוּר וְיֵאָסֵר עָלָיו מַה שֶּׁיִּשְׁאַר בַּכְּלֵי הָעֶלְיוֹן:

יג מַשְׁפֵּךְ שֶׁמָּדַד בּוֹ לְעַכּוּ"ם אִם יֵשׁ בְּקִצָּה הַמַּשְׁפֵּךְ עֲכָבַת יַיִן לֹא יִמְדֹּד בּוֹ לְיִשְׂרָאֵל עַד שֶׁיְּדִיחֶנּוּ וְינַגֵּב. וְאִם לֹא הֵדִיחַ הֲרֵי זֶה אָסוּר:

יד כְּלֵי שֶׁיֵּשׁ לוֹ כְּמִין שְׁנֵי חֻטְמִין יוֹצְאִין מִמֶּנּוּ כְּמוֹ הַכֵּלִים שֶׁנּוֹטְלִין בָּהֶם לַיָּדִים שֶׁהָיָה מָלֵא יַיִן בְּיַד יִשְׂרָאֵל וְהָיָה יִשְׂרָאֵל מוֹצֵץ וְשׁוֹתֶה מֵחֹטֶם זֶה וְהָעַכּוּ"ם מוֹצֵץ וְשׁוֹתֶה מִן הַחֹטֶם הַשֵּׁנִי הֲרֵי זֶה מֻתָּר. וְהוּא שֶׁיַּקְדִּים הַיִּשְׂרְאֵלִי וְיִפְסֹק וַעֲדַיִן הָעַכּוּ"ם שׁוֹתֶה. שֶׁמִּשֶּׁיִּפְסֹק הָעַכּוּ"ם יַחֲזֹר הַיַּיִן שֶׁיִּשְׁאַר בַּחֹטֶם לַכְּלִי וְיֵאָסֵר כָּל מַה שֶּׁיִּשְׁאַר בּוֹ שֶׁהֲרֵי בָּא הַיַּיִן מִכֹּחוֹ:

טו עַכּוּ"ם שֶׁמָּצַץ הַיַּיִן מִן הֶחָבִית בְּמֵינָקֶת אָסַר כָּל הַיַּיִן שֶׁבָּהּ. שֶׁכְּשֶׁיִּפְסֹק יַחֲזֹר הַיַּיִן שֶׁעָלָה בַּמֵּינָקֶת בְּמִצִּיצָתוֹ וְיִפֹּל לֶחָבִית וְיֵאָסֵר הַכֹּל:

טז עַכּוּ"ם שֶׁהָיָה מַעֲבִיר עִם יִשְׂרָאֵל כַּדֵּי יַיִן מִמָּקוֹם לְמָקוֹם וְהוּא הוֹלֵךְ אַחֲרֵיהֶן לְשָׁמְרָן אֲפִלּוּ הִפְלִיגוּ מִמֶּנּוּ כְּדֵי מִיל הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרוֹת. שֶׁאֵימָתוֹ עֲלֵיהֶן וְאוֹמֵר עַתָּה יֵצֵא לְפָנֵינוּ וְיִרְאֶה אוֹתָנוּ. וְאִם אָמַר לָהֶם לְכוּ וַאֲנִי אָבוֹא אַחֲרֵיכֶם אִם נִתְעַלְּמוּ מֵעֵינָיו כְּדֵי שֶׁיִּפְתְּחוּ פִּי הַכַּד וְיַחְזְרוּ וְיָגִיפוּ אוֹתָהּ וְתִיגּוֹב הֲרֵי הַיַּיִן כֻּלּוֹ אָסוּר בִּשְׁתִיָּה. אִם פְּחוֹת מִכֵּן מֻתָּר:

יז וְכֵן הַמֵּנִיחַ עַכּוּ"ם בַּחֲנוּתוֹ אַף עַל פִּי שֶׁהוּא יוֹצֵא וְנִכְנָס כָּל הַיּוֹם כֻּלּוֹ הַיַּיִן מֻתָּר. וְאִם מוֹדִיעוֹ שֶׁהוּא מַפְלִיג וְשָׁהָה כְּדֵי שֶׁיִּפְתַּח וְיִגֹּף וְתִיגּוֹב הַיַּיִן אָסוּר בִּשְׁתִיָּה. וְכֵן הַמֵּנִיחַ יֵינוֹ בְּקָרוֹן אוֹ בִּסְפִינָה עִם הָעַכּוּ"ם וְנִכְנַס לָעִיר לַעֲשׂוֹת צָרְכָיו הַיַּיִן מֻתָּר. וְאִם הוֹדִיעָן שֶׁהוּא מַפְלִיג וְשָׁהָה כְּדֵי שֶׁיִּפְתַּח וְיִגֹּף וְתִיגּוֹב הַיַּיִן אָסוּר בִּשְׁתִיָּה. וְכָל הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ בְּחָבִיּוֹת סְתוּמוֹת. אֲבָל בִּפְתוּחוֹת אֲפִלּוּ לֹא שָׁהָה מֵאַחַר שֶׁהוֹדִיעָן שֶׁהוּא מַפְלִיג הַיַּיִן אָסוּר:

יח יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיָה אוֹכֵל עִם הָעַכּוּ"ם וְהִנִּיחַ יַיִן פָּתוּחַ עַל הַשֻּׁלְחָן וְיַיִן פָּתוּחַ עַל הַדַּלְפָּקִי וְיָצָא. שֶׁעַל הַשֻּׁלְחָן אָסוּר וְשֶׁעַל הַדַּלְפָּקִי מֻתָּר. וְאִם אָמַר לוֹ מְזֹג וּשְׁתֵה כָּל הַיַּיִן הַפָּתוּחַ שֶׁבַּבַּיִת אָסוּר:

יט הָיָה שׁוֹתֶה עִם הָעַכּוּ"ם וְשָׁמַע קוֹל תְּפִלָּה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת וְיָצָא אַף הַיַּיִן הַפָּתוּחַ מֻתָּר. שֶׁהַנָּכְרִי אוֹמֵר עַתָּה יִזְכֹּר הַיַּיִן וְיָבוֹא בְּמְהֵרָה וְיִמְצָא אוֹתִי נוֹגֵעַ בְּיֵינוֹ וּלְפִי זֶה אֵינוֹ זָז מִמְּקוֹמוֹ וְאֵין נֶאֱסָר אֶלָּא מַה שֶּׁלְּפָנָיו בִּלְבַד:

כ עַכּוּ"ם וְיִשְׂרָאֵל שֶׁהָיוּ דָּרִין בֶּחָצֵר אַחַת וְיָצְאוּ שְׁנֵיהֶם בְּבֶהָלָה לִרְאוֹת חָתָן אוֹ הֶסְפֵּד. וְחָזַר הָעַכּוּ"ם וְסָגַר הַפֶּתַח וְאַחַר כָּךְ יִשְׂרָאֵל הֲרֵי הַיַּיִן הַפָּתוּחַ שֶׁבְּבֵית יִשְׂרָאֵל בְּהֶתֵּרוֹ. שֶׁלֹּא סָגַר הָעַכּוּ"ם אֶלָּא עַל דַּעַת שֶׁכְּבָר נִכְנַס הַיִּשְׂרְאֵלִי לְבֵיתוֹ וְלֹא נִשְׁאַר אָדָם בַּחוּץ וְכִמְדֻמֶּה לוֹ שֶׁהוּא קְדָמוֹ:

כא יַיִן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְשֶׁל עַכּוּ"ם בְּבַיִת אֶחָד וְהָיוּ חָבִיּוֹת פְּתוּחוֹת וְנִכְנַס הָעַכּוּ"ם לַבַּיִת וְנָעַל הַדֶּלֶת בַּעֲדוֹ נֶאֱסַר כָּל הַיַּיִן. וְאִם יֵשׁ חַלּוֹן בַּדֶּלֶת שֶׁמִּסְתַּכֵּל מִמֶּנּוּ הָעוֹמֵד אֲחוֹרֵי הַפֶּתַח וְרוֹאֶה כְּנֶגְדּוֹ כָּל הֶחָבִיּוֹת שֶׁכְּנֶגֶד הַחַלּוֹן מֻתָּרוֹת. וְשֶׁמֵּן הַצְּדָדִין אֲסוּרוֹת שֶׁהֲרֵי מְפַחֵד מִן הָרוֹאֶה אוֹתוֹ:

כב וְכֵן אִם שָׁאַג אֲרִי וְכִיּוֹצֵא בּוֹ וּבָרַח הָעַכּוּ"ם וְנָחְבָּא בֵּין הֶחָבִיּוֹת הַפְּתוּחוֹת הַיַּיִן מֻתָּר שֶׁהוּא אוֹמֵר שָׁמָּא יִשְׂרָאֵל אַחֵר נָחְבָּא כָּאן וְהוּא רוֹאֶה אוֹתִי כְּשֶׁאֲנִי:

כג אוֹצָר שֶׁל יַיִן שֶׁהָיוּ חָבִיּוֹתָיו פְּתוּחוֹת וְיֵשׁ לְעַכּוּ"ם חָבִיּוֹת אֲחֵרוֹת בְּאוֹתוֹ הַפֶּנְדֵּק. וְנִמְצָא הָעַכּוּ"ם עוֹמֵד בֵּין חָבִיּוֹת יִשְׂרָאֵל הַפְּתוּחוֹת. אִם נִבְהַל כְּשֶׁנִּמְצָא וְנִתְפַּשׂ עָלָיו כְּגַנָּב הַיַּיִן מֻתָּר בִּשְׁתִיָּה שֶׁמִּפַּחְדּוֹ וְיִרְאָתוֹ אֵין לוֹ פָּנַאי לְנַסֵּךְ. וְאִם לֹא נִתְפַּשׂ כְּגַנָּב אֶלָּא הֲרֵי הוּא בּוֹטֵחַ שָׁם הַיַּיִן אָסוּר. וְתִינוֹק הַנִּמְצָא בֵּין הֶחָבִיּוֹת בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ כָּל הַיַּיִן מֻתָּר:

כד גְּדוּד שֶׁנִּכְנַס לַמְּדִינָה דֶּרֶךְ שָׁלוֹם כָּל הֶחָבִיּוֹת הַפְּתוּחוֹת שֶׁבַּחֲנוּיוֹת אֲסוּרוֹת וּסְתוּמוֹת מֻתָּרוֹת. וּבְשָׁעַת מִלְחָמָה אִם פָּשַׁט הַגְּדוּד בַּמְּדִינָה וְעָבַר אֵלּוּ וְאֵלּוּ מֻתָּרוֹת שֶׁאֵין פָּנַאי לְנַסֵּךְ:

כה עַכּוּ"ם שֶׁנִּמְצָא עוֹמֵד בְּצַד הַבּוֹר שֶׁל יַיִן אִם יֵשׁ לוֹ מִלְוֶה עַל אוֹתוֹ הַיַּיִן הֲרֵי זֶה אָסוּר מִפְּנֵי שֶׁלִּבּוֹ גַּס בּוֹ שׁוֹלֵחַ יָדוֹ וּמְנַסֵּךְ. וְאִם אֵין לוֹ עָלָיו מִלְוֶה הַיַּיִן מֻתָּר בִּשְׁתִיָּה:

כו זוֹנָה עַכּוּ"ם בְּמִסְבָּה שֶׁל יִשְׂרָאֵל הַיַּיִן מֻתָּר שֶׁאֵימָתָן עָלֶיהָ וְלֹא תִּגַּע. אֲבָל זוֹנָה יִשְׂרְאֵלִית בְּמִסְבַּת עַכּוּ"ם יֵינָהּ שֶׁלְּפָנֶיהָ בְּכֻלֶּיהָ אָסוּר מִפְּנֵי שֶׁהֵן נוֹגְעִין בּוֹ שֶׁלֹּא מִדַּעְתָּהּ:

כז עַכּוּ"ם הַנִּמְצָא בְּבֵית הַגַּת אִם יֵשׁ שָׁם לַחְלוּחִית יַיִן כְּדֵי לִבְלֹל הַכַּף עַד שֶׁתִּבָּלֵל הַכַּף לְכַף שְׁנִיָּה צָרִיךְ לְהָדִיחַ כָּל בֵּית הַגַּת וּינַגֵּב. וְאִם לָאו מֻדִּיחַ בִּלְבַד וְזוֹ הִרְחָקָה יְתֵרָה:

כח חָבִית שֶׁצָּפָה בַּנָּהָר אִם נִמְצֵאת כְּנֶגֶד עִיר שֶׁרֻבָּהּ יִשְׂרָאֵל מֻתֶּרֶת בַּהֲנָיָה. כְּנֶגֶד עִיר שֶׁרֻבָּהּ עַכּוּ"ם אֲסוּרָה:

כט מָקוֹם שֶׁהָיוּ רֹב מוֹכְרֵי הַיַּיִן בּוֹ יִשְׂרְאֵלִים וְנִמְצְאוּ בּוֹ כֵּלִים גְּדוֹלִים מְלֵאִים יַיִן וְהֵם כֵּלִים שֶׁדֶּרֶךְ הַמּוֹכְרִין לְבַדָּם לְכַנֵּס בָּהֶם הַיַּיִן הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִין בַּהֲנָיָה. חָבִית שֶׁפְּתָחוּהָ גַּנָּבִים אִם רֹב גַּנָּבֵי הָעִיר יִשְׂרָאֵל הַיַּיִן מֻתָּר בִּשְׁתִיָּה וְאִם לָאו אָסוּר:

פרק יג

א הַלּוֹקֵחַ בַּיִת אוֹ שֶׁשָּׂכַר בַּיִת בַּחֲצֵרוֹ שֶׁל עַכּוּ"ם וּמְלְאָהוּ יַיִן אִם הָיָה הַיִּשְׂרְאֵלִי דָּר בְּאוֹתָהּ חָצֵר אַף עַל פִּי שֶׁהַפֶּתַח פָּתוּחַ הַיַּיִן מֻתָּר. מִפְּנֵי שֶׁהָעַכּוּ"ם מִפַּחֵד תָּמִיד וְאוֹמֵר עַתָּה יְכַנֵּס לְבֵיתוֹ פִּתְאֹם וְיִמְצָא אוֹתִי בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ. וְאִם הָיָה דָּר בְּחָצֵר אַחֶרֶת לֹא יֵצֵא עַד שֶׁיִּסְגֹּר הַבַּיִת וְיִהְיֶה הַמַּפְתֵּחַ וְהַחוֹתָם בְּיָדוֹ. וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא יְזַיֵּף הָעַכּוּ"ם מַפְתֵּחַ הַבַּיִת:

ב יָצָא וְלֹא סָגַר הַפֶּתַח אוֹ שֶׁסָּגַר וְהִנִּיחַ הַמַּפְתֵּחַ בְּיַד עַכּוּ"ם הֲרֵי הַיַּיִן אָסוּר בִּשְׁתִיָּה. שֶׁמָּא נִכְנַס הָעַכּוּ"ם וְנִסַּךְ. שֶׁהֲרֵי אֵין הַיִּשְׂרְאֵלִי שָׁם. וְאִם אָמַר לוֹ אֶחֱזֹ לִי מַפְתֵּחַ זֶה עַד שֶׁאָבוֹא הַיַּיִן מֻתָּר שֶׁלֹּא מָסַר לוֹ שְׁמִירַת הַבַּיִת אֶלָּא שְׁמִירַת הַמַּפְתֵּחַ:

ג עַכּוּ"ם שֶׁשָּׂכַר יִשְׂרָאֵל לְדָרֹךְ לוֹ יֵינוֹ בְּטָהֳרָה כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה מֻתָּר לְיִשְׂרָאֵל וְיִקָּחוּהוּ מִמֶּנּוּ וְהָיָה הַיַּיִן בְּבֵיתוֹ שֶׁל עַכּוּ"ם. אִם הָיָה יִשְׂרָאֵל זֶה שֶׁשּׂוֹמֵר הַיַּיִן דָּר בְּאוֹתָהּ חָצֵר הַיַּיִן מֻתָּר. וְאַף עַל פִּי שֶׁהַפֶּתַח פָּתוּחַ וְהַשּׂוֹמֵר נִכְנָס וְיוֹצֵא. וְאִם הָיָה הַשּׂוֹמֵר דָּר בְּחָצֵר אַחֶרֶת הַיַּיִן אָסוּר. וְאַף עַל פִּי שֶׁהַמַּפְתֵּחַ וְהַחוֹתָם בְּיַד יִשְׂרָאֵל. שֶׁכֵּיוָן שֶׁהַיַּיִן שֶׁל עַכּוּ"ם וּבִרְשׁוּתוֹ אֵינוֹ מְפַחֵד לְזַיֵּף וּלְהַכְנֵס לַבַּיִת וְיֹאמַר וְיהִי מָה אִם יֵדְעוּ בּוֹ לֹא יִקָּחוּ מִמֶּנִּי:

ד אֲפִלּוּ כָּתַב הָעַכּוּ"ם לְיִשְׂרָאֵל שֶׁנִּתְקַבֵּל מִמֶּנּוּ הַמְּעוֹת לְמִכֹּר לוֹ בָּהֶן יַיִן הוֹאִיל וְאֵין הַיִּשְׂרְאֵלִי יָכוֹל לְהוֹצִיאוֹ מֵרְשׁוּת הָעַכּוּ"ם עַד שֶׁיִּתֵּן לוֹ הַמְּעוֹת הֲרֵי הוּא שֶׁל עַכּוּ"ם וְאָסוּר. אֶלָּא אִם הָיָה הַשּׂוֹמֵר דָּר שָׁם בֶּחָצֵר. וְאֵין הַשּׂוֹמֵר צָרִיךְ לִהְיוֹת יוֹשֵׁב וּמְשַׁמֵּר תָּמִיד אֶלָּא נִכְנָס וְיוֹצֵא כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. בֵּין בִּרְשׁוּת בַּעַל הַיַּיִן בֵּין בִּרְשׁוּת עַכּוּ"ם אֶחָד:

ה הָיָה יַיִן זֶה הַטָּהוֹר שֶׁל עַכּוּ"ם מֻנָּח בִּרְשׁוּת הָרַבִּים אוֹ בְּבֵית הַפְּתוּחַ לִרְשׁוּת הָרַבִּים וְיִשְׂרָאֵל הוֹלְכִים וְשָׁבִים מֻתָּר. שֶׁעֲדַיִן לֹא נִכְנַס בִּרְשׁוּת הָעַכּוּ"ם:

ו וְאַשְׁפָּה וְחַלּוֹן וְדֶקֶל אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בּוֹ פֵּרוֹת הֲרֵי אֵלּוּ כִּרְשׁוּת הָרַבִּים. וְחָבִית יַיִן שָׁם וְעַכּוּ"ם הַנִּמְצָא שָׁם אֵינוֹ אוֹסְרָהּ. וּבֵית הַפָּתוּחַ לְשָׁם הֲרֵי הוּא כְּפָתוּחַ לִרְשׁוּת הָרַבִּים:

ז חָצֵר הַחֲלוּקָה בְּמַסִּיפִים וְעַכּוּ"ם בְּצַד זֶה וְיִשְׂרָאֵל בְּצַד אַחֵר. וְכֵן שְׁנֵי גַּגִּין שֶׁהָיָה גַּג יִשְׂרָאֵל לְמַעְלָה וְגַג הָעַכּוּ"ם לְמַטָּה. אוֹ שֶׁהָיוּ זֶה בְּצַד זֶה וְיֵשׁ בֵּינֵיהֶן מְסִיפִים. אַף עַל פִּי שֶׁיַּד הָעַכּוּ"ם מַגַּעַת לְחֵלֶק יִשְׂרָאֵל אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ מִשּׁוּם יַיִן נֶסֶךְ וְלֹא מִשּׁוּם טָהֳרוֹת:

ח מֻתָּר לְיִשְׂרָאֵל לְהַפְקִיד יֵינוֹ בְּכְלֵי סָתוּם בְּיַד עַכּוּ"ם וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה לוֹ בּוֹ שְׁנֵי סִימָנִין. וְזֶה הוּא הַנִּקְרָא חוֹתָם בְּתוֹךְ חוֹתָם. כֵּיצַד. סָתַם הֶחָבִית בִּכְלֵי שֶׁאֵינוֹ מְהֻדָּק כְּדֶרֶךְ שֶׁסּוֹתְמִין כָּל אָדָם וְטָח בְּטִיט הֲרֵי זֶה חוֹתָם אֶחָד. הָיָה כְּלִי מְהֻדָּק וְטָח עָלָיו מִלְמַעְלָה הֲרֵי זֶה חוֹתָם בְּתוֹךְ חוֹתָם. וְכֵן אִם צָר פִּי הַנּוֹד הֲרֵי זֶה חוֹתָם אֶחָד. הָפַךְ פִּי הַנּוֹד לְתוֹכוֹ וְצָר עָלָיו הֲרֵי זֶה חוֹתָם בְּתוֹךְ חוֹתָם. וְכֵן כָּל שִׁנּוּי שֶׁמְּשַׁנֶּה מִדְּבָרִים שֶׁאֵין דֶּרֶךְ כָּל אָדָם הֲרֵי הֵן כְּחוֹתָם אֶחָד וְהַטִּיחָה אוֹ הַקְּשִׁירָה חוֹתָם שֵׁנִי:

ט וְאִם הִפְקִיד בְּיַד עַכּוּ"ם בְּחוֹתָם אֶחָד הֲרֵי זֶה אָסוּר בִּשְׁתִיָּה וּמֻתָּר בַּהֲנָיָה וְהוּא שֶׁיְּיַחֵד לוֹ קֶרֶן זָוִית:

י יַיִן מְבֻשָּׁל וְהַשִּׁכָּר אוֹ יַיִן שֶׁעֵרְבוּ עִם דְּבָרִים אֲחֵרִים כְּגוֹן דְּבַשׁ וְשֶׁמֶן וְכֵן הַחֹמֶץ וְהַגְּבִינָה וְהֶחָלָב וְכָל שֶׁאִסּוּרוֹ מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים שֶׁהִפְקִידוּ בְּיַד עַכּוּ"ם אֵינוֹ צָרִיךְ שְׁנֵי חוֹתָמוֹת אֶלָּא חוֹתָם אֶחָד בִּלְבַד דַּיּוֹ. אֲבָל הַיַּיִן וְהַבָּשָׂר וַחֲתִיכַת דָּג שֶׁאֵין בָּהּ סִימָן שֶׁהִפְקִידָן בְּיַד עַכּוּ"ם צְרִיכִין שְׁנֵי חוֹתָמוֹת:

יא יֵרָאֶה לִי שֶׁכָּל מָקוֹם שֶׁאָמַרְנוּ בְּעִנְיָן זֶה בְּיַיִן שֶׁלָּנוּ שֶׁהוּא אָסוּר בִּשְׁתִיָּה וּמֻתָּר בַּהֲנָיָה מִפְּנֵי צַד נְגִיעָה שֶׁנִּגַּע בּוֹ הָעַכּוּ"ם כְּשֶׁהָיָה הָעַכּוּ"ם עוֹבֵד עַכּוּ"ם. אֲבָל אִם הָיָה אִסּוּרוֹ בִּגְלַל עַכּוּ"ם שֶׁאֵינוֹ עוֹבֵד עַכּוּ"ם כְּגוֹן יִשְׁמְעֵאלִי שֶׁנִּגַּע בַּיַּיִן שֶׁלָּנוּ שֶׁלֹּא בְּכַוָּנָה אוֹ שֶׁטִּפַּח עַל פִּי הֶחָבִית הֲרֵי זֶה מֻתָּר בִּשְׁתִיָּה. וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה:

יב אֲבָל הַמַּפְקִיד יַיִן בְּיַד גֵּר תּוֹשָׁב אוֹ שֶׁשִּׁלְחוֹ עִמּוֹ וְהִפְלִיג אוֹ שֶׁהֲנִיחַ בֵּיתוֹ פָּתוּחַ בַּחֲצַר גֵּר תּוֹשָׁב הֲרֵי זֶה אָסוּר בִּשְׁתִיָּה. שֶׁכָּל חֲשָׁשׁ שֶׁל חִלּוּף וְזִיּוּף יֵרָאֶה לִי שֶׁכָּל הָעַכּוּ"ם שָׁוִים בּוֹ הוֹאִיל וְנַעֲשָׂה הַיַּיִן בִּרְשׁוּתָן נֶאֱסַר בִּשְׁתִיָּה עַל כָּל פָּנִים:

יג יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁאֵין בָּהֶם אִסּוּר נִסּוּךְ כְּלָל וְאָסְרוּ אוֹתָם חֲכָמִים כְּדֵי לְהַרְחִיק מִן הַנִּסּוּךְ. וְאֵלּוּ הֵן. לֹא יִמְזֹג הָעַכּוּ"ם הַמַּיִם לְתוֹךְ הַיַּיִן שֶׁבְּיַד יִשְׂרָאֵל שֶׁמָּא יָבוֹא לִצֹּק הַיַּיִן לְתוֹךְ הַמַּיִם. וְלֹא יוֹלִיךְ הָעַכּוּ"ם לַגַּת שֶׁמָּא יָבוֹא לִדְרֹךְ אוֹ לִגְּעַ. וְלֹא יְסַיֵּעַ לְיִשְׂרָאֵל בְּשָׁעָה שֶׁמַּרִיק מִכְּלֵי לִכְלֵי שֶׁמָּא יַנִּיחַ הַכְּלֵי בְּיַד הָעַכּוּ"ם וְנִמְצָא הַיַּיִן בָּא מִכֹּחוֹ. וְאִם סִיֵּעַ אוֹ מָזַג הַמַּיִם אוֹ הֵבִיא עֲנָבִים מֻתָּר:

יד וְכֵן מֻתָּר שֶׁיָּרִיחַ הָעַכּוּ"ם בְּחָבִית שֶׁל יַיִן שֶׁלָּנוּ. וּמֻתָּר לְיִשְׂרָאֵל לְהָרִיחַ בְּחָבִית שֶׁל יֵין נָסָךְ וְאֵין בָּזֶה שֵׁם אִסּוּר שֶׁאֵין הֲרֵיחַ כְּלוּם לְפִי שֶׁאֵין בּוֹ מַמָּשׁ:

טו כְּבָר בֵּאַרְנוּ שֶׁכָּל דָּבָר שֶׁהוּא אָסוּר בַּהֲנָיָה אִם עָבַר וּמְכָרוּ דָּמָיו מֻתָּרִין חוּץ מֵעַכּוּ"ם וּמִשַּׁמְשֶׁיהָ וְתִקְרֹבֶת שֶׁלָּהּ וְיַיִן שֶׁנִּתְנַסֵּךְ לָהּ. וְהֶחְמִירוּ חֲכָמִים בְּסָתָם יֵינָם לִהְיוֹת דָּמָיו אֲסוּרִין כִּדְמֵי יַיִן שֶׁנִּתְנַסֵּךְ לְעַכּוּ"ם. לְפִיכָךְ עַכּוּ"ם שֶׁשָּׁכַר אֶת יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ בְּיַיִן שְׂכָרוֹ אָסוּר:

טז וְכֵן הַשּׁוֹכֵר אֶת הַחֲמוֹר לְהָבִיא עָלָיו יַיִן אוֹ שֶׁשָּׂכַר סְפִינָה לְהָבִיא בָּהּ יַיִן שְׂכָרָן אָסוּר. אִם מָעוֹת נָתְנוּ לוֹ יוֹלִיכֵן לְיָם הַמֶּלַח. וְאִם נָתְנוּ לוֹ בִּשְׂכָרוֹ כְּסוּת אוֹ כֵּלִים אוֹ פֵּרוֹת הֲרֵי זֶה יִשְׂרֹף אוֹתָן וְיִקְבֹּר כְּדֵי שֶׁלֹּא לֵהָנוֹת בּוֹ:

יז שָׂכַר לְעַכּוּ"ם חֲמוֹר לִרְכֹּב עָלָיו וְהִנִּיחַ עָלָיו לוֹגִין שֶׁל יַיִן שְׂכָרוֹ מֻתָּר. שְׂכָרוֹ לְשַׁבֵּר כַּדֵּי יַיִן נָסָךְ שְׂכָרוֹ מֻתָּר וְתָבוֹא עָלָיו בְּרָכָה מִפְּנֵי שֶׁמְּמַעֵט בְּתִפְלָה:

יח הַשּׁוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֵל וְאָמַר לוֹ הַעֲבֵר לִי מֵאָה חָבִיּוֹת שֶׁל שֵׂכָר בְּמֵאָה פְּרוּטוֹת וְנִמְצָא אַחַת מֵהֶן יַיִן שְׂכָרוֹ כֻּלּוֹ אָסוּר:

יט אָמַר לוֹ הַעֲבֵר לִי חָבִית בְּפְרוּטָה חָבִית בְּפְרוּטָה וְהֶעֱבִיר וְנִמְצָא בֵּינֵיהֶן חָבִיּוֹת שֶׁל יַיִן. שְׂכַר חָבִיּוֹת שֶׁל יַיִן אָסוּר וּשְׂאָר שְׂכָרוֹ מֻתָּר:

כ אָמְנִי יִשְׂרָאֵל שֶׁשָּׁלַח לָהֶם עַכּוּ"ם חָבִית שֶׁל יַיִן בִּשְׂכָרָן מֻתָּר שֶׁיֹּאמְרוּ לוֹ תֵּן לָנוּ אֶת דָּמֶיהָ. וְאִם מִשֶּׁנִּכְנְסָה לִרְשׁוּתָן אָסוּר:

כא יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיָה נוֹשֶׂה בְּעַכּוּ"ם מָנֶה. הָלַךְ הָעַכּוּ"ם וּמָכַר עֲבוֹדָה זָרָה וְיֵין נָסָךְ וְהֵבִיא לוֹ דְּמֵיהֶן הֲרֵי זֶה מֻתָּר. וְאִם אָמַר לוֹ קֹדֶם שֶׁיִּמְכֹּר הַמְתֵּן לִי עַד שֶׁאֶמְכֹּר עֲבוֹדָה זָרָה אוֹ יֵין נָסָךְ שֶׁיֵּשׁ לִי וְאָבִיא לְךָ. אַף עַל פִּי שֶׁהוּא סְתָם יֵינוֹ. וּמָכַר וְהֵבִיא לוֹ הֲרֵי זֶה אָסוּר. מִפְּנֵי שֶׁהַיִּשְׂרְאֵלִי רוֹצֶה בְּקִיּוּמוֹ כְּדֵי שֶׁיִּפָּרַע מִמֶּנּוּ חוֹבוֹ:

כב וְכֵן גֵּר וְעַכּוּ"ם שֶׁהָיוּ שֻׁתָּפִין וּבָאוּ לַחֲלֹק. אֵין הַגֵּר יָכוֹל לוֹמַר לְעַכּוּ"ם טֹל אַתָּה עֲבוֹדָה זָרָה וַאֲנִי מָעוֹת. אַתָּה יַיִן וַאֲנִי פֵּרוֹת שֶׁהֲרֵי רוֹצֶה בְּקִיּוּמָן כְּדֵי שֶׁיִּטֹּל כְּנֶגְדָּן. אֲבָל גֵּר וְעַכּוּ"ם שֶׁיָּרְשׁוּ אֶת אֲבִיהֶן עַכּוּ"ם יָכוֹל לוֹמַר לוֹ טֹל אַתָּה עֲבוֹדָה זָרָה וַאֲנִי מָעוֹת. אַתָּה יַיִן וַאֲנִי שֵׂמָן. קַל הוּא שֶׁהֻקְלוּ בִּירֻשַּׁת הַגֵּר כְּדֵי שֶׁלֹּא יַחֲזֹר לְסוּרוֹ. וְאִם מִשֶּׁבָּאוּ לִרְשׁוּת הַגֵּר אָסוּר:

כג יִשְׂרָאֵל שֶׁמָּכַר יֵינוֹ לְעַכּוּ"ם פָּסַק עַד שֶׁלֹּא מָדַד לוֹ דָּמָיו מֻתָּרִין. שֶׁמִּמַּשְׁפַּסַּק סָמְכָה דַּעְתּוֹ וּמִשֶּׁמָּשַׁךְ קָנָה וְיֵין נָסָךְ אֵינוֹ נַעֲשֶׂה עַד שֶׁיָּגַע בּוֹ. נִמְצָא בִּשְׁעַת מְכִירָה הָיָה מֻתָּר. מָדַד לוֹ עַד שֶׁלֹּא פָּסַק הַדָּמִים דָּמָיו אֲסוּרִין. שֶׁהֲרֵי לֹא סָמְכָה דַּעְתּוֹ אַף עַל פִּי שֶׁמָּשַׁךְ וְנִמְצָא כְּשֶׁנָּגַע עֲדַיִן לֹא סָמְכָה דַּעְתּוֹ לִקַּח וְנֶאֱסַר הַיַּיִן בִּנְגִיעָתוֹ וַהֲרֵי זֶה כְּמוֹכֵר סְתָם יֵינָם:

כד בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּשֶׁמְּדַד הַיִּשְׂרְאֵלִי לְכֵלָיו. אֲבָל אִם מָדַד לִכְלִי הָעַכּוּ"ם אוֹ לִכְלִי יִשְׂרְאֵל שֶׁבְּיַד הָעַכּוּ"ם צָרִיךְ לִקַּח אֶת הַדָּמִים וְאַחַר כָּךְ יִמְדֹּד. וְאִם מָדַד וְלֹא לָקַח דָּמִים אַף עַל פִּי שֶׁפָּסַק דָּמָיו אֲסוּרִים שֶׁמִּשֶּׁגִּיעַ לַכְּלִי נֶאֱסַר כִּסְתָם יֵינָם:

כה הַנּוֹתֵן דִּינָר לְחֲנָוָנִי עַכּוּ"ם וְאָמַר לְפוֹעֲלוֹ הָעַכּוּ"ם לֵךְ וּשְׁתֵה וֶאֱכֹל מִן הַחֲנָוָנִי וַאֲנִי מְחַשֵּׁב לוֹ הֲרֵי זֶה חוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא יִשְׁתֶּה יַיִן. שֶׁזֶּה כְּמִי שֶׁקָּנָה לוֹ יֵין נָסֵךְ וְהִשְׁקָהוּ. וּכְנֶגֶד זֶה בִּשְׁבִיעִית אָסוּר כְּגוֹן שֶׁנָּתַן דִּינָר לְחֲנָוָנִי יִשְׂרְאֵל עִם הָאָרֶץ וְאָמַר לְפוֹעֲלוֹ הַיִּשְׂרְאֵלִי לֵךְ וֶאֱכֹל וַאֲנִי מְחַשֵּׁב לוֹ. וְאִם אָכַל הַפּוֹעֵל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מְעֻשָּׂר אָסוּר:

כו אֲבָל אִם אָמַר לָהֶם אִכְלוּ וּשְׁתוּ בְּדִינָר זֶה. אוֹ שֶׁאָמַר לָהֶם אִכְלוּ וּשְׁתוּ עָלַי מִן הַחֲנָוָנִי וַאֲנִי פּוֹרֵעַ אַף עַל פִּי שֶׁנִּשְׁתַּעְבֵּד הוֹאִיל וְלֹא נִתְיַחֵד שִׁעְבּוּדוֹ הֲרֵי זֶה מֻתָּר וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ לֹא מִשּׁוּם יַיִן נָסֵךְ וְלֹא מִשּׁוּם שְׁבִיעִית וְלֹא מִשּׁוּם מַעֲשֵׂר:

כז מֶלֶךְ שֶׁהָיָה מְחַלֵּק יֵינוֹ לָעָם וְלוֹקֵחַ מֵהֶן דְּמָיו כְּפִי מַה שֶּׁיִּרְצֶה. אַל יֹאמַר אָדָם לְעַכּוּ"ם הֵא לָךְ מָאתַיִם זוּז וְהַכְנֵס תַּחְתַּי בְּאוֹצַר הַמֶּלֶךְ כְּדֵי שֶׁיִּקַּח עַכּוּ"ם הַיַּיִן שֶׁכָּתְבוּ בְּשֵׁם יִשְׂרְאֵל וְיִתֵּן הָעַכּוּ"ם הַדָּמִים לַמֶּלֶךְ. אֲבָל אוֹמֵר לוֹ הֵא לָךְ מָאתַיִם זוּז וּמַלְטֵנִי מִן הָאוֹצָר:

כח עַכּוּ"ם שָׁנָגַע בְּיֵינוֹ שֶׁל יִשְׂרְאֵל לְאָנְסוֹ מֻתָּר לִמְכֹּר אוֹתוֹ יַיִן לְאוֹתוֹ הָעַכּוּ"ם שֶׁאָסְרוֹ לְבַדּוֹ. שֶׁכֵּיוָן שֶׁנִּתְכַּוֵּן זֶה הָעַכּוּ"ם לְהַזִּיקוֹ וְלֶאֱסֹר יֵינוֹ הֲרֵי זֶה כְּמוֹ שֶׁשְּׁבָרוֹ אוֹ שְׂרָפוֹ שֶׁחַיָּב לְשַׁלֵּם. וְנִמְצְאוּ הַדָּמִים שֶׁלּוֹקֵחַ מִמֶּנּוּ דְּמֵי הַהֶזֵּק וְלֹא דְּמֵי הַמְּכִירָה:

פרק יד

א כָּל אִסּוּרֵי מַאֲכָלוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה שֹׁעֶרֶן בִּכְזַיִת בֵּינוֹנִי בֵּין לְמַלְקוֹת בֵּין לְכָרֵת בֵּין לְמִיתָה בִּידֵי שָׁמַיִם. וּכְבָר בֵּאַרְנוּ שֶׁכָּל הַמְחֻיָּב כָּרֵת אוֹ מִיתָה בִּידֵי שָׁמַיִם עַל מַאֲכָל לוֹקֶה:

ב וְשִׁעוּר זֶה עִם כָּל הַשִּׁעוּרִין הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי הֵם. וְאִסּוּר מִן הַתּוֹרָה לֶאֱכֹל כָּל שֶׁהוּא מִדָּבָר הָאָסוּר. אֲבָל אֵינוֹ לוֹקֶה אֶלָּא עַל כְּזַיִת. וְאִם אָכַל כָּל שֶׁהוּא פָּחוֹת מִכַּשִּׁעוּר מַכִּין אוֹתוֹ מַכַּת מַרְדּוּת:

ג כְּזַיִת שֶׁאָמְרוּ חוּץ מִשֶּׁל בֵּין הַשִּׁנַּיִם. אֲבָל מַה שֶּׁל בֵּין הַחֲנִיכַיִם מִצְטָרֵף לְמַה שֶּׁבַּלַּע שֶׁהֲרֵי נֶהֱנָה גְּרוֹנוֹ מִכְּזַיִת. אֲפִלּוּ אָכַל כַּחֲצִי זַיִת וֶהֱקִיאוֹ וְחָזַר וְאָכַל אוֹתוֹ חֲצִי זַיִת עַצְמוֹ שֶׁהֲקִיא חַיָּב. שֶׁאֵין הַחִיּוּב אֶלָּא עַל הֲנָאַת הַגָּרוֹן בִּכְזַיִת מִדָּבָר הָאָסוּר:

ד כְּזַיִת חֵלֶב אוֹ נְבֵלָה אוֹ פִּגּוּל אוֹ נוֹתָר וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן שֶׁהִנִּיחוֹ בַּחַמָּה וְנִתְמַעֵט. הָאוֹכְלוֹ פָּטוּר. חָזַר וְהִנִּיחוֹ בַּגְּשָׁמִים וְנִתְפַּח חַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת אוֹ מַלְקוּת. הָיָה פָּחוֹת מִכְּזַיִת מִבַּתְּחִלָּה וְנִתְפַּח וְעָמַד עַל כְּזַיִת אָסוּר וְאֵין לוֹקִין עָלָיו:

ה כְּבָר בֵּאַרְנוּ שֶׁכָּל אִסּוּרִין שֶׁבַּתּוֹרָה אֵין מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לִכְזַיִת. חוּץ מִבְּשַׂר נְבֵלָה עִם בְּשַׂר טְרֵפָה וְאִסּוּרֵי נָזִיר שֶׁיִּתְבָּאֲרוּ בִּמְקוֹמָן. וַחֲמִשָּׁה מִינֵי תְּבוּאָה וּקְמָחִין שֶׁלָּהֶן וְהַבְּצֵקוֹת שֶׁלָּהֶן הַכֹּל מִצְטָרְפִים לִכְזַיִת בֵּין לְאִסּוּר חָמֵץ בְּפֶסַח. בֵּין לְאִסּוּר חָדָשׁ מִלִּפְנֵי הָעֹמֶר. בֵּין לְאִסּוּרֵי מַעֲשֵׂר שֵׁנִי וּתְרוּמוֹת:

ו יֵרָאֶה לִי שֶׁכָּל הַחַיָּב בִּתְרוּמָה וּמַעֲשְׂרוֹת מִצְטָרֵף לִכְזַיִת בְּטֶבֶל מִפְּנֵי שֶׁהוּא שֵׁם אֶחָד. הָא לְמָה זֶּה דּוֹמֶה לְנִבְלַת הַשּׁוֹר וְנִבְלַת הַשֶּׂה וְנִבְלַת הַצְּבִי שֶׁהֵן מִצְטָרְפִין לִכְזַיִת כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

ז הָאוֹכֵל אֲכִילָה גְּדוֹלָה מִדָּבָר אָסוּר אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ מַלְקוֹת אוֹ כָּרֵת עַל כָּל כְּזַיִת וּכְזַיִת אֶלָּא חִיּוּב אֶחָד לְכָל הָאֲכִילָה. וְאִם הָיוּ הָעֵדִים מַתְרִים בּוֹ בְּשָׁעַת אֲכִילָה עַל כָּל כְּזַיִת וּכְזַיִת חַיָּב עַל כָּל הַתְרָאָה וְהַתְרָאָה וְאַף עַל פִּי שֶׁהִיא אֲכִילָה אַחַת וְלֹא הִפְסִיק:

ח הָאוֹכֵל כִּשְׁעוֹרָה אוֹ כְּחַרְדָּל מֵאֶחָד מִכָּל מַאֲכָלוֹת הָאֲסוּרִים וְשָׁהָה מְעַט וְחָזַר וְאָכַל כְּחַרְדָּל. וְכֵן עַד שֶׁהִשְׁלִים כְּזַיִת. בֵּין בְּשׁוֹגֵג בֵּין בְּמֵזִיד. אִם שָׁהָה מִתְּחִלָּה וְעַד סוֹף כְּדֵי אֲכִילַת שָׁלֹשׁ בֵּיצִים יִצְטָרֵף הַכֹּל וַהֲרֵי הוּא חַיָּב כָּרֵת אוֹ מַלְקוֹת אוֹ קָרְבָּן כְּמוֹ שֶׁאָכַל כְּזַיִת בְּבַת אַחַת. וְאִם שָׁהָה יֶתֶר מִזֶּה מִתְּחִלָּה וְעַד סוֹף אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא שָׁהָה בֵּינֵיהֶן אֶלָּא אָכַל כְּחַרְדָּל אַחַר כְּחַרְדָּל הוֹאִיל וְלֹא הִשְׁלִים כְּזַיִת אֶלָּא בְּיֶתֶר מִכְּדֵי אֲכִילַת פְּרָס אֵינָן מִצְטָרְפִין וּפָטוּר:

ט וְכֵן הַשּׁוֹתֶה רְבִיעִית שֶׁל סְתָם יֵינָם מְעַט מְעַט. אוֹ שֶׁהִמְחָה אֶת הֶחָמֵץ בְּפֶסַח אוֹ אֶת הַחֵלֶב וּגְמָעוֹ מְעַט מְעַט. אוֹ שֶׁשָּׁתָה מִן הַדָּם מְעַט מְעַט. אִם שָׁהָה מִתְּחִלָּה וְעַד סוֹף כְּדֵי שְׁתִּית רְבִיעִית מִצְטָרְפִין. וְאִם לָאו אֵין מִצְטָרְפִין:

י כָּל הָאֲכָלִין הָאֲסוּרִין אֵינוֹ חַיָּב עֲלֵיהֶם עַד שֶׁיֹּאכַל אוֹתָן דֶּרֶךְ הֲנָאָה חוּץ מִבָּשָׂר בְּחָלָב וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם לְפִי שֶׁלֹּא נֶאֱמַר בָּהֶן אֲכִילָה אֶלָּא הוֹצִיא אִסּוּר אֲכִילָתָן בְּלִשּׁוֹן אַחֶרֶת בִּלְשׁוֹן בְּשׁוּל וּבִלְשׁוֹן הֶקְדֵּשׁ לֶאֱסוֹר אוֹתָן וַאֲפִלּוּ שֶׁלֹּא כְּדֶרֶךְ הֲנָיָה:

יא כֵּיצַד. הֲרֵי שֶׁהִמְחָה אֶת הַחֵלֶב וּגְמָעוֹ כְּשֶׁהוּא חַם עַד שֶׁנִּכְוָה גְּרוֹנוֹ מִמֶּנּוּ אוֹ שֶׁאָכַל חֵלֶב חַי. אוֹ שֶׁעֵרֵב דְּבָרִים מָרִים כְּגוֹן רֹאשׁ וְלַעֲנָה לְתוֹךְ יַיִן נָסָךְ אוֹ לְתוֹךְ קְדֵרָה שֶׁל נְבֵלָה וַאֲכָלָן כְּשֶׁהֵן מָרִין. אוֹ שֶׁאָכַל אֹכֶל הָאָסוּר אַחַר שֶׁהִסְרִיחַ וְהִבְאִישׁ וּבָטַל מֵאֹכֶל אָדָם הֲרֵי זֶה פָּטוּר. וְאִם עֵרֵב דָּבָר מַר בְּתוֹךְ קְדֵרָה שֶׁל בָּשָׂר בְּחָלָב אוֹ בְּיֵין כִּלְאֵי הַכֶּרֶם וַאֲכָלוֹ חַיָּב:

יב הָאוֹכֵל מַאֲכָל מִמַּאֲכָלוֹת הָאֲסוּרוֹת דֶּרֶךְ שְׁחוֹק אוֹ כְּמִתְעַסֵּק. אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן לְגוּף הָאֲכִילָה. הוֹאִיל וְנֶהֱנָה חַיָּב כְּמִי שֶׁמִּתְכַּוֵּן לְעַצְמָהּ שֶׁל אֲכִילָה. וַהֲנָיָה הַבָּאָה לוֹ לְאָדָם בְּעַל כָּרְחוֹ בְּאִסּוּר מִכָּל הָאִסּוּרִין אִם נִתְכַּוֵּן אָסוּר וְאִם לֹא נִתְכַּוֵּן מֻתָּר:

יג הָאוֹכֵל מַאֲכָל אָסוּר לְתֵאָבוֹן אוֹ מִפְּנֵי הָרָעָב חַיָּב. וְאִם הָיָה תּוֹעֶה בַּמִּדְבָּר וְאֵין לוֹ מַה יֹּאכַל אֶלָּא דְּבַר אִסּוּר הֲרֵי זֶה מֻתָּר מִפְּנֵי סַכָּנַת נְפָשׁוֹת:

יד עֲבָרָה שֶׁהֵרִיחָה מַאֲכָל אָסוּר כְּגוֹן בְּשַׂר קֹדֶשׁ אוֹ בְּשַׂר חֲזִיר. מַאֲכִילִין אוֹתָהּ מִן הַמָּרָק. אִם נִתְיַשְּׁבָה דַּעְתָּהּ מוּטָב. וְאִם לָאו מַאֲכִילִין אוֹתָהּ פָּחוֹת מִכַּשִּׁעוּר. וְאִם לֹא נִתְיַשְּׁבָה דַּעְתָּהּ מַאֲכִילִין אוֹתָהּ עַד שֶׁתִּתְיַשֵּׁב דַּעְתָּהּ׃

טו וְכֵן הַחוֹלֶה שֶׁהֵרִיחַ דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ חֹמֶץ וְכֵיוֹצֵא בּוֹ מִדְּבָרִים שֶׁמְּעַרְעֲרִין אֶת הַנֶּפֶשׁ דֵּינוֹ כְּעֲבָרָה׃

טז מִי שֶׁאָחֲזוֹ בֶּלְמוֹס מַאֲכִילִין אוֹתוֹ דְּבָרִים הָאֲסוּרִים מִיָּד עַד שֶׁיֵּאוֹרוּ עֵינָיו. וְאֵין מְחַזְּרִין עַל דָּבָר הַמָּתֹק אֶלָּא מְמַהֲרִין בַּנִּמְצָא. וּמַאֲכִילִין אוֹתוֹ הַקַּל הַקַּל תְּחִלָּה. אִם הֵאִירוּ עֵינָיו דַּיּוֹ. וְאִם לָאו מַאֲכִילִין אוֹתוֹ הֶחָמוּר׃

יז כֵּיצַד. הָיוּ לְפָנָיו טֶבֶל וּנְבֵלָה מַאֲכִילִין אוֹתוֹ נְבֵלָה תְּחִלָּה שֶׁהַטֶּבֶל בְּמִיתָה. נְבֵלָה וּסְפֵיחֵי שְׁבִיעִית מַאֲכִילִין אוֹתוֹ סְפֵיחֵי שְׁבִיעִית שֶׁאָסוּרִין מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר בְּהִלְכוֹת שְׁמִטָּה. טֶבֶל וּשְׁבִיעִית מַאֲכִילִין אוֹתוֹ שְׁבִיעִית. טֶבֶל וּתְרוּמָה אִם אֵי אֶפְשָׁר לְתַקֵּן הַטֶּבֶל מַאֲכִילִין אוֹתוֹ טֶבֶל שֶׁאֵינוֹ קָדוֹשׁ כִּתְרוּמָה. וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה׃

יח כְּבָר בֵּאַרְנוּ שֶׁאֵין אִסּוּר חָל עַל אִסּוּר אֶלָּא אִם הָיוּ שְׁנֵי הָאִסּוּרִין בָּאִין כְּאַחַת אוֹ שֶׁהָיָה אִסּוּר מוֹסִיף אוֹ אִסּוּר כּוֹלֵל. לְפִיכָךְ יֵשׁ אוֹכֵל כְּזַיִת אֶחָד וְלוֹקֶה עָלָיו חָמֵשׁ מַלְקִיּוֹת. וְהוּא שֶׁהִתְרוּ בּוֹ בַּחֲמִשָּׁה אִסּוּרִין שֶׁנִּתְקַבְּצוּ בּוֹ. כֵּיצַד. כְּגוֹן טָמֵא שֶׁאָכַל כְּזַיִת חֵלֶב שֶׁנּוֹתַר מִן הַמֻּקְדָּשִׁים בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים לוֹקֶה מִשּׁוּם אוֹכֵל חֵלֶב. וּמִשּׁוּם אוֹכֵל נוֹתָר. וּמִשּׁוּם אוֹכֵל בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים. וּמִשּׁוּם טָמֵא שֶׁאָכַל קֹדֶשׁ. וּמִשּׁוּם שֶׁנֶּהֱנָה מִן הַקֹּדֶשׁ וּמָעַל׃

יט וְלָמָּה חָל כָּאן אִסּוּר עַל אִסּוּר. שֶׁבְּהֵמָה זוֹ הָיְתָה חֶלְבָּהּ אָסוּר בַּאֲכִילָה וּמֻתָּר בַּהֲנָיָה. הִקְדִּישָׁהּ נָאֶסַר חֶלְבָּהּ בַּהֲנָיָה וּמִתּוֹךְ שֶׁנּוֹסַף בּוֹ אִסּוּר הֲנָיָה נוֹסַף עָלָיו אִסּוּר קָדָשִׁים. וַעֲדַיִן הָיָה חֵלֶב זֶה מֻתָּר לְגָבוֹהַּ וְאִסּוּר לְהֶדְיוֹט. נַעֲשָׂה נוֹתָר מִתּוֹךְ שֶׁנּוֹסַף בּוֹ אִסּוּר לְגָבוֹהַּ נֶאֱסַר לְהֶדְיוֹט. וְהָאוֹכֵל הַזֶּה הָיָה מֻתָּר בִּבְשַׂר הַבְּהֵמָה וְאִסּוּר בְּחֶלְבָּהּ. נִטְמָא נֶאֱסַר אַף בִּבְשָׂרָהּ נוֹסַף לוֹ אִסּוּר עַל הַחֵלֶב. בָּא יוֹם הַכִּפּוּרִים כָּלַל כָּל הָאֻכָלִין. וּמִתּוֹךְ שֶׁנֶּאֱסַר אַף בְּחֶלְבִין נוֹסַף אִסּוּרוֹ בְּחֵלֶב זֶה. וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה׃

פרק טו

א דָּבָר אָסוּר שֶׁנִּתְעָרֵב בְּדָבָר מֻתָּר מִין בְּשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם. וּמִין בְּמִינוֹ שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְעָמֹד עַל טַעֲמוֹ יִבָּטֵל בְּרֹב׃

ב כֵּיצַד. חֵלֶב הַכְּלָיוֹת שֶׁנָּפַל לְתוֹךְ הַגְּרִיסִין וְנִמּוֹחַ הַכֹּל. טוֹעֲמִין אֶת הַגְּרִיסִין. אִם לֹא נִמְצָא בָּהֶן טַעַם חֵלֶב הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִין. וְאִם נִמְצָא בָּהֶם טַעַם חֵלֶב וְהָיָה בָּהֶן מַמָּשׁוֹ הֲרֵי אֵלּוּ אֲסוּרִין מִן הַתּוֹרָה. נִמְצָא בָּהֶן טַעֲמוֹ וְלֹא הָיָה בָּהֶן מַמָּשׁוֹ הֲרֵי אֵלּוּ אֲסוּרִין מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים׃

ג כֵּיצַד הוּא מַמְשׁוֹ. כְּגוֹן שֶׁהָיָה מִן הַחֵלֶב כְּזַיִת בְּכָל שָׁלֹשׁ בֵּיצִים מִן הַתַּעֲרֹבֶת. אִם אָכַל מִן הַגְּרִיסִין הָאֵלּוּ כְּשֶׁלֹּשׁ בֵּיצִים הוֹאִיל וְיֵשׁ בָּהֶן כְּזַיִת מִן הַחֵלֶב לוֹקֶה שֶׁהֲרֵי טַעַם הָאִסּוּר וּמַמְשׁוֹ קַיָּם. אֲבָל פָּחוֹת מִשָּׁלֹשׁ בֵּיצִים מַכִּין אוֹתוֹ מַכַּת מַרְדּוּת מִדִּבְרֵיהֶם. וְכֵן אִם לֹא הָיָה בַּתַּעֲרֹבֶת כְּזַיִת בְּכָל שָׁלֹשׁ בֵּיצִים אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן טַעַם חֵלֶב וְאָכַל כָּל הַקְּדָרָה אֵינוֹ לוֹקֶה אֶלָּא מַכַּת מַרְדּוּת׃

ד נָפַל חֵלֶב כְּלָיוֹת לְחֵלֶב הָאַלְיָה וְנִמּוֹחַ הַכֹּל. אִם הָיָה חֵלֶב הָאַלְיָה כְּשִׁנַּיִם בְּחֵלֶב הַכְּלָיוֹת הֲרֵי הַכֹּל מֻתָּר מִן הַתּוֹרָה. אֲפִלּוּ חֲתִיכַת נְבֵלָה שֶׁנִּתְעָרְבָה בִּשְׁתֵּי חֲתִיכוֹת שֶׁל שְׁחוּטָה הַכֹּל מֻתָּר מִן הַתּוֹרָה. אֲבָל מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים הַכֹּל אָסוּר עַד שֶׁיֹּאבַד דָּבָר הָאָסוּר מֵעִצָּם מְעוּטוֹ וְלֹא יִהְיֶה דָּבָר חָשׁוּב שֶׁעֵינוֹ עוֹמֶדֶת כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר׃

ה וּבְכַמָּה יִתְעָרֵב דָּבָר הָאָסוּר וְיֹאבַד בְּעִצָּם מְעוּטוֹ. כַּשִּׁעוּר שֶׁנָּתְנוּ בּוֹ חֲכָמִים. יֵשׁ דָּבָר שֶׁשִּׁעוּרוֹ בְּשִׁשִּׁים. וְיֵשׁ שֶׁשִּׁעוּרוֹ בְּמֵאָה. וְיֵשׁ שֶׁשִּׁעוּרוֹ בְּמָאתַיִם׃

ו נִמְצֵאתָ לָמֵד שֶׁכָּל אִסּוּרִין שֶׁבַּתּוֹרָה. בֵּין אִסּוּרֵי מַלְקוֹת. בֵּין אִסּוּרֵי כָּרֵת. בֵּין אִסּוּרֵי הֲנָיָה. שֶׁנִּתְעָרְבוּ בַּמַּאֲכָל הַמֻּתָּר מִן בְּשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם. מִן בְּמִינוֹ שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְעָמֹד עַל הַטַּעַם שִׁעוּרוֹ בְּשִׁשִּׁים אוֹ בְּמֵאָה אוֹ בְּמָאתַיִם. חוּץ מִיֵּין נֶסֶךְ מִפְּנֵי חֲמָרַת עַבּוֹדָה זָרָה. וְחוּץ מִטֶּבֶל שֶׁהֲרֵי אֶפְשָׁר לְתַקְּנוֹ. וּמִפְּנֵי זֶה אוֹסְרִין בְּמִינָן בְּכָל שֶׁהֵן. וְשֶׁלֹּא בְּמִינָן בְּנוֹתֵן טַעַם כִּשְׁאָר כָּל הָאִסּוּרִין׃

ז כֵּיצַד. טִפַּת יֵין נֶסֶךְ שֶׁנָּפְלוּ עָלֶיהָ כַּמָּה חֲבִיּוֹת שֶׁל יַיִן הַכֹּל אָסוּר כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר. וְכֵן כּוֹס שֶׁל יֵין טֶבֶל שֶׁנִּתְעָרֵב בְּחָבִית הַכֹּל טֶבֶל עַד שֶׁיִּפָּרִישׁ תְּרוּמוֹת וּמַעַשְׂרוֹת הָרְאוּיִין לְתַעֲרֹבֶת כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר בִּמְקוֹמוֹ׃

ח פֵּרוֹת שְׁבִיעִית אַף עַל פִּי שֶׁאִם נִתְעָרְבוּ בְּמִינָן בְּכָל שֶׁהוּא וְשֶׁלֹּא בְּמִינָן בְּנוֹתֵן טַעַם אֵינָן בְּכְלָל אִסּוּרֵי תּוֹרָה שֶׁאֵין אוֹתָהּ הַתַּעֲרֹבֶת אֲסוּרָה. אֶלָּא חַיָּב לֶאֱכֹל כָּל הַתַּעֲרֹבֶת בִּקְדֻשַּׁת שְׁבִיעִית כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר בִּמְקוֹמוֹ׃

ט חָמֵץ בְּפֶסַח אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מֵאִסּוּרֵי תּוֹרָה אֵינוֹ בִּכְלָלוֹת אֵלּוּ. לְפִי שֶׁאֵין הַתַּעֲרֹבֶת אֲסוּרָה לְעוֹלָם שֶׁהֲרֵי לְאַחַר הַפֶּסַח תִּהְיֶה כָּל הַתַּעֲרֹבֶת מֻתֶּרֶת כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. לְפִיכָךְ אוֹסֵר בְּכָל שֶׁהוּא בֵּין בְּמִינוֹ בֵּין שֶׁלֹּא בְּמִינוֹ׃

י וְהוּא הַדִּין לִתְבוּאָה חֲדָשָׁה שֶׁנִּתְעָרְבָה בִּישָׁנָה מִלִּפְנֵי הָעֹמֶר אוֹסֶרֶת בְּכָל שֶׁהוּא. שֶׁהֲרֵי יֵשׁ לָהּ מַתִּירִין שֶׁלְּאַחַר הָעֹמֶר יַתֵּר הַכֹּל. וְכֵן כָּל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין וַאֲפִלּוּ הָיָה אִסּוּרוֹ מִדִּבְרֵיהֶם כְּגוֹן אִסּוּר מֻקְצֶה וְנוֹלָד בְּיוֹם טוֹב לֹא נָתְנוּ בּוֹ חֲכָמִים שִׁעוּר אֶלָּא אֶפְלּוּ אֶחָד בְּכַמָּה אֲלָפִים אֵינוֹ בָּטֵל. שֶׁהֲרֵי יֵשׁ דֶּרֶךְ שֶׁיַּתֵּר בָּהּ כְּגוֹן הֶקְדֵּשׁ וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְכֵיוֹצֵא בָּהֶן׃

יא אֲבָל הָעָרְלָה וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם וְחֵלֶב וְדָם וְכֵיוֹצֵא בָּהֶן וְכֵן תְּרוּמוֹת נִתְּנוּ חֲכָמִים בָּהֶן שִׁעוּר שֶׁאֵין בָּהֶן דֶּרֶךְ הֶתֵּר לְכָל אָדָם:

יב יֵרָאֶה לִי שֶׁאֲפִלּוּ דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין אִם נִתְעָרֵב בְּשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ וְלֹא נָתַן טַעַם מֻתָּר. לֹא יִהְיֶה זֶה שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין חָמוּר מִטֶּבֶל שֶׁהֲרֵי אֶפְשָׁר לְתַקְּנוֹ וְאַף עַל פִּי כֵּן שֶׁלֹּא בְּמִינוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. וְאַל תִּתְמַהּ עַל חָמֵץ בְּפֶסַח שֶׁהַתּוֹרָה אָמְרָה (שמות יב כ) "כָּל מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכֵלוּ" לְפִיכָךְ הֶחְמִירוּ בּוֹ כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

יג וְאֵלּוּ הֵן הַשְּׁעוּרִין שֶׁנָּתְנוּ חֲכָמִים. הַתְּרוּמָה וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר וְהַחַלָּה וְהַבִּכּוּרִים עוֹלִין בְּאֶחָד וּמֵאָה וְצָרִיךְ לְהָרִים וּמְצָטָרְפִין זֶה עִם זֶה. וְכֵן פְּרוּסָה שֶׁל לֶחֶם הַפָּנִים לְתוֹךְ פְּרוּסוֹת שֶׁל חֲלִין עוֹלִין בְּאֶחָד וּמֵאָה. כֵּיצַד. סְאָה קֶמַח מֵאֶחָד מֵאֵלּוּ. אוֹ סְאָה מִכֻּלָּם שֶׁנִּפְלָה לְמֵאָה סְאָה קֶמַח שֶׁל חֲלִין וְנִתְעָרֵב הַכֹּל. מֵרִים מִן הַכֹּל סְאָה אַחַת כְּנֶגֶד סְאָה שֶׁנִּפְלָה וְהַשְּׁאָר מֻתָּר לְכָל אָדָם. נִפְלָה לְפָחוֹת מִמֵּאָה נַעֲשֶׂה הַכֹּל מְדֻמָּע:

יד הָעָרְלָה וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם עוֹלִין בְּאֶחָד וּמְאתַיִם וּמִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְהָרִים. כֵּיצַד. רְבִיעִית שֶׁל יֵין עָרְלָה אוֹ כִלְאֵי הַכֶּרֶם אוֹ שֶׁהָיְתָה הָרְבִיעִית מִצְטָרֶפֶת מִשְּׁנֵיהֶם שֶׁנִּפְלָה לְתוֹךְ מָאתַיִם רְבִיעִיּוֹת שֶׁל יַיִן הַכֹּל מֻתָּר וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְהָרִים כְּלוּם. נִפְלָה לְפָחוֹת מִמָּאתַיִם הַכֹּל אָסוּר בַּהֲנָיָה:

טו וְלָמָּה צָרִיךְ לְהָרִים הַתְּרוּמָה וְלֹא יָרִים עָרְלָה וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם. שֶׁהַתְּרוּמָה מָמוֹן כֹּהֲנִים. לְפִיכָךְ כָּל תְּרוּמָה שֶׁאֵין הַכֹּהֲנִים מַקְפִּידִין עָלֶיהָ כְּגוֹן תְּרוּמַת הַכְּלִיסִין וְהַחֲרוּבִין וּשְׁעוֹרִין שֶׁבֶּאֱדוֹם אֵינוֹ צָרִיךְ לְהָרִים:

טז וְלָמָּה כָּפְלוּ שִׁעוּר עָרְלָה וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם מִפְּנֵי שֶׁהֵן אֲסוּרִין בַּהֲנָיָה. וְלָמָּה סָמְכוּ עַל שִׁעוּר מֵאָה בִּתְרוּמוֹת שֶׁהֲרֵי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר אֶחָד מִמֵּאָה וּמְקֻדָּשׁ הַכֹּל שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר יח כט) "אֶת מִקְדְּשׁוֹ מִמֶּנּוּ" אָמְרוּ חֲכָמִים דָּבָר שֶׁאַתָּה מֵרִים מִמֶּנּוּ אִם חָזַר לְתוֹכוֹ מְקֻדָּשׁוֹ:

יז שְׁאָר אִסּוּרִין שֶׁבַּתּוֹרָה כֶּלֶךְ כְּגוֹן בְּשַׂר שְׁקָצִים וּרְמָשִׂים וְחֵלֶב וְדָם וְכֵיוֹצֵא בָּהֶן שִׁעוּרָן בְּשִׁשִּׁים. כֵּיצַד. כְּזַיִת חֵלֶב כְּלָיוֹת שֶׁנָּפַל לְתוֹךְ שִׁשִּׁים כְּזַיִת מֵחֵלֶב הָאַלְיָה הַכֹּל מֻתָּר. נָפַל לְפָחוֹת מִשִּׁשִּׁים הַכֹּל אָסוּר. וְכֵן אִם נָפַל כִּשְׁעוֹרָה חֵלֶב צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה שָׁם כְּמוֹ שִׁשִּׁים שְׁעוֹרָה. וְכֵן בְּשָׂאר אִסּוּרִין. וְכֵן שֶׁמָּן שֶׁל גִּיד הַנָּשֶׁה שֶׁנָּפַל לִקְדֵרָה שֶׁל בָּשָׂר מְשַׁעֲרִין אוֹתוֹ בְּשִׁשִּׁים. וְאֵין שֶׁמַּן הַגִּיד מִן הַמְּנָיָן. וְאַף עַל פִּי שֶׁשֶּׁמַּן גִּיד הַנָּשֶׁה מִדִּבְרֵיהֶם כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. הוֹאִיל וְגִיד הַנָּשֶׁה בְּרִיָּה בְּפָנֵי עַצְמָהּ הֶחְמִירוּ בּוֹ כְּאִסּוּרֵי תוֹרָה. וְהַגִּיד עַצְמוֹ אֵין מְשַׁעֲרִין בּוֹ וְאֵינוֹ אוֹסֵר שֶׁאֵין בַּגִּידִים בְּנוֹתֵן טַעַם:

יח אֲבָל כָּחַל שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל עִם הַבָּשָׂר בְּשִׁשִּׁים וּכְחַל מִן הַמְּנָיָן. הוֹאִיל וְהַכָּחַל מִדִּבְרֵיהֶם כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ הֵקֵלּוּ בְּשִׁעוּרוֹ:

יט בֵּיצָה שֶׁנִּמְצָא בָּהּ אֶפְרוֹחַ שֶׁנִּשְׁלְקָה עִם בֵּיצִים הַמֻּתָּרוֹת אִם הָיְתָה עִם שִׁשִּׁים וְאַחַת וְהִיא הֲרֵי הֵן מֻתָּרוֹת. הָיְתָה עִם שִׁשִּׁים בִּלְבַד נֶאֱסְרוּ הַכֹּל מִפְּנֵי שֶׁהִיא בְּרִיָּה בִּפְנֵי עַצְמָהּ עָשׂוּ הֶכֵר בָּהּ וְהוֹסִיפוּ בְּשִׁעוּרָהּ:

כ אֲבָל בֵּיצַת עוֹף טָמֵא שֶׁנִּשְׁלְקָה עִם בֵּיצֵי עוֹף טָהוֹר לֹא אָסְרָה אוֹתָם. וְאִם טָרַף אֵלּוּ עִם אֵלּוּ. אוֹ שֶׁנִּתְעָרְבָה בֵּיצַת עוֹף טָמֵא אוֹ בֵּיצַת טְרֵפָה עִם בֵּיצִים אֲחֵרוֹת שִׁעוּרָן בְּשִׁשִּׁים:

כא וּמִנַּיִן סָמְכוּ חֲכָמִים עַל שִׁעוּר שִׁשִּׁים. שֶׁהֲרֵי הַמּוּרָם מֵאֵיל נָזִיר וְהִיא הַזְּרוֹעַ אֶחָד מִשִּׁשִּׁים מִשְׁאָר הָאַיִל וְהִיא מִתְבַּשֶּׁלֶת עִמּוֹ וְאֵינָהּ אוֹסֶרֶת אוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר ו יט) "וְלָקַח הַכֹּהֵן אֶת הַזְּרֹעַ בְּשֵׁלָה מִן הָאַיִל":

כב מִין בְּמִינוֹ וְדָבָר אַחֵר שֶׁנִּתְעָרְבוּ כְּגוֹן קְדֵרָה שֶׁהָיָה בָּהּ חֵלֶב אַלְיָה וּגְרִיסִין וְנָפַל לְתוֹכָהּ חֵלֶב הַכְּלָיוֹת וְנִמְחָה הַכֹּל וְנַעֲשָׂה גּוּף אֶחָד. רוֹאִין אֶת חֵלֶב הָאַלְיָה וְאֶת הַגְּרִיסִין כְּאִלּוּ הֵן גּוּף אֶחָד וּמְשַׁעֲרִין חֵלֶב הַכְּלָיוֹת בִּגְרִיסִין וּבְאַלְיָה. אִם הָיָה אֶחָד מִשִּׁשִּׁים מֻתָּר. שֶׁהֲרֵי אִי אֶפְשָׁר כָּאן לַעֲמֹד עַל הַטַּעַם:

כג וְהוּא הַדִּין לַתְּרוּמוֹת שֶׁנִּתְעָרְבוּ לְשַׁעֲרָן בְּמֵאָה. וְכֹלְאֵי הַכֶּרֶם אוֹ עָרְלָה לְשַׁעֵר אוֹתָן בְּמָאתַיִם:

כד כְּשֶׁמְּשַׁעֲרִין בְּכָל הָאִסּוּרִין בֵּין בְּשִׁשִּׁים בֵּין בְּמֵאָה בֵּין בְּמָאתַיִם. מְשַׁעֲרִין בַּמָּרָק וּבַתַּבְלִין וּבְכָל שֶׁיֵּשׁ בַּקְּדֵרָה וּבְמַה שֶּׁבָּלְעָה קְדֵרָה מֵאַחַר שֶׁנָּפַל הָאִסּוּר לְפִי אֹמֶד הַדַּעַת. שֶׁהֲרֵי אִי אֶפְשָׁר לַעֲמֹד עַל מַה שֶּׁבָּלְעָה בְּצִמְצוּם:

כה אָסוּר לְבַטֵּל אִסּוּרִין שֶׁל תּוֹרָה לְכַתְּחִלָּה. וְאִם בִּטֵּל הֲרֵי זֶה מֻתָּר. וְאַף עַל פִּי כֵן קָנְסוּ אוֹתוֹ חֲכָמִים וְאָסְרוּ הַכֹּל. וְיֵרָאֶה לִי שֶׁכֵּיוָן שֶׁהוּא קְנָס אֵין אוֹסְרִין תַּעֲרֹבֶת זוֹ אֶלָּא עַל זֶה הָעוֹבֵר שֶׁבִּטֵּל הָאִסּוּר. אֲבָל לַאֲחֵרִים הַכֹּל מֻתָּר:

כו כֵּיצַד. הֲרֵי שֶׁנָּפְלָה סְאָה שֶׁל עָרְלָה לְתוֹךְ מֵאָה סְאָה שֶׁהֲרֵי נֶאֱסַר הַכֹּל. לֹא יָבִיא מֵאָה סְאָה אֲחֵרוֹת וְיִצְרֹף כְּדֵי שֶׁתַּעֲלֶה בְּאֶחָד וּמָאתַיִם. וְאִם עָבַר וְעָשָׂה כֵּן הַכֹּל מֻתָּר. אֲבָל בְּאִסּוּר שֶׁל דִּבְרֵיהֶם מְבַטְּלִין הָאִסּוּר לְכַתְּחִלָּה:

כז כֵּיצַד. חֵלֶב שֶׁנָּפַל לִקְדֵרָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ בְּשַׂר עוֹף וְנָתַן טַעַם בַּקְּדֵרָה מַרְבֶּה עָלָיו בְּשַׂר עוֹף אַחֵר עַד שֶׁיְּבַטֵּל הַטַּעַם. וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה:

כח כְּבָר בֵּאַרְנוּ שֶׁאִם נָתַן דָּבָר הָאָסוּר טַעֲמוֹ בְּדָבָר הַמֻּתָּר נֶאֱסַר הַכֹּל. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּשֶׁהִשְׁבִּיחוֹ. אֲבָל אִם פָּגַם זֶה הָאָסוּר לַמֻּתָּר וְהִפְסִיד טַעֲמוֹ הֲרֵי זֶה מֻתָּר. וְהוּא שֶׁיְּהֶיֶה פּוֹגֵם מִתְּחִלָּה וְעַד סוֹף. אֲבָל אִם פָּגַם בַּתְּחִלָּה וְסוֹפוֹ לְהַשְׁבִּיחַ. אוֹ הִשְׁבִּיחַ בַּתְּחִלָּה אַף עַל פִּי שֶׁסּוֹפוֹ לִפְגֹּם הֲרֵי זֶה אָסוּר:

כט וּמִי יִטְעַם אֶת הַתַּעֲרֹבֶת. אִם הָיָה הַמְעֹרָב תְּרוּמוֹת עִם הַחֻלִּין טוֹעֵם אוֹתָן הַכֹּהֵן. אִם הָיָה טַעַם הַתְּרוּמָה נִכָּר הַכֹּל מְדֻמָּע. וּבְהִלְכוֹת תְּרוּמוֹת יִתְבָּאֵר דִּין הַמְדֻמָּע:

ל וְאִם הָיָה בָּשָׂר בְּחָלָב אוֹ יַיִן נֶסֶךְ וְיַיִן עֲרֵלָה וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם שֶׁנָּפְלוּ לְדָבָשׁ. אוֹ בְּשַׂר שְׁקָצִים וּרְמָשִׂים שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל עִם הַיָּרָק וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן. טוֹעֵם אוֹתָן הָעַכּו"ם וְסוֹמְכִין עַל פִּיו. אִם אָמַר אֵין בּוֹ טַעַם אוֹ שֶׁאָמַר יֵשׁ בּוֹ טַעַם וּמִטַּעַם רַע הוּא וַהֲרֵי פָּגַמוֹ הַכֹּל מֻתָּר. וְהוּא שֶׁלֹּא יִהְיֶה סוֹפוֹ לְהַשְׁבִּיחַ כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. וְאִם אֵין שָׁם עַכּו"ם לִטְעֹם מְשַׁעֲרִין אוֹתוֹ בְּשִׁעוּרוֹ בְּשִׁשִּׁים אוֹ בְּמֵאָה אוֹ בְּמָאתַיִם:

לא עַכְבָּר שֶׁנָּפַל לְשֵׂכָר אוֹ לְחֹמֶץ מְשַׁעֲרִין אוֹתוֹ בְּשִׁשִּׁים. שֶׁאָנוּ חוֹשְׁשִׁין שֶׁמָּא טַעֲמוֹ בַּשֵּׂכָר וּבַחֹמֶץ מַשְׁבִּיחַ. אֲבָל אִם נָפַל לְיַיִן אוֹ לְשֶׁמֶן אוֹ לִדְבַשׁ מֻתָּר וַאֲפִלּוּ נָתַן טַעַם מִפְּנֵי שֶׁטַּעֲמוֹ פּוֹגֵם. שֶׁכָּל אֵלּוּ צְרִיכִין לִהְיוֹתָן מְבֻשָּׁמִים וְזֶה מַסְרִיחָן וּמַפְסִיד טַעֲמָן:

לב גְּדִי שֶׁצָּלָאוֹ בְּחֶלְבּוֹ אָסוּר לֶאֱכֹל אֲפִלּוּ מִקְצָה אָזְנוֹ. שֶׁהַחֵלֶב נִבְלָע בְּאֵיבָרָיו וְהוּא מַשְׁבִּיחוֹ וְנוֹתֵן בּוֹ טַעַם. לְפִיכָךְ אִם הָיָה כָּחוּשׁ וְלֹא הָיָה בּוֹ חֵלֶב כְּלָיוֹת וְלֹא חֵלֶב קֶרֶב אֶלָּא מְעַט כְּאֶחָד מִשִּׁשִּׁים קוֹלֵף וְאוֹכֵל עַד שֶׁמַּגִּיעַ לַחֵלֶב. וְכֵן יָרֵךְ שֶׁצָּלָאהּ בְּגִיד הַנָּשֶׁה שֶׁבָּהּ קוֹלֵף וְאוֹכֵל עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לַגִּיד וּמַשְׁלִיכוֹ. וְכֵן בְּהֵמָה שֶׁצָּלָאהּ שְׁלֵמָה וְלֹא הֵסִיר לֹא חוּטִין וְלֹא קְרוּמוֹת הָאֲסוּרוֹת קוֹלֵף וְאוֹכֵל. וְכֵיוָן שֶׁיַּגִּיעַ לְדָבָר אָסוּר חוֹתְכוֹ וּמַשְׁלִיכוֹ שֶׁאֵין בַּגִּידִים בְּנוֹתֵן טַעַם כְּדֵי לְשַׁעֵר בָּהֶן:

לג אֵין צוֹלִין בְּשַׂר שְׁחוּטָה עִם בְּשַׂר נְבֵלָה אוֹ בְּהֵמָה טְמֵאָה בְּתַנּוּר אֶחָד. וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵין נוֹגְעִין זֶה בָּזֶה. וְאִם צָלָאן הֲרֵי זֶה מֻתָּר. וַאֲפִלּוּ הָיְתָה הָאֲסוּרָה שְׁמֹנָה הַרְבֵּה וְהַמֻּתֶּרֶת רָזָה שֶׁהֲרֵיחַ אֵינוֹ אוֹסֵר. וְאֵינוֹ אוֹסֵר אֶלָּא טַעֲמוֹ שֶׁל אִסּוּר:

לד בְּשַׂר נְבֵלָה מָלִיחַ שֶׁנִּבְלַל עִמּוֹ בְּשַׂר שְׁחוּטָה הֲרֵי זֶה נֶאֱסָר. מִפְּנֵי שֶׁתַּמְצִית הַנְּבֵלָה נִבְלַעַת בְּגוּף בְּשַׂר הַשְּׁחוּטָה וְאִי אֶפְשָׁר לַעֲמֹד כָּאן לֹא עַל הַטַּעַם וְלֹא עַל הַשִּׁעוּר. וְכֵן בְּשַׂר דָּג טָמֵא מָלִיחַ שֶׁנִּבְלַל עִמּוֹ דָּג תָּפֵל טָהוֹר נֶאֱסָר מִפְּנֵי צִירוֹ. אֲבָל אִם הָיָה הַמָּלִיחַ טָהוֹר וְהַתָּפֵל דָּג טָמֵא לֹא נֶאֱסַר הַמָּלִיחַ [אַף עַל פִּי] שֶׁהַתָּפֵל בּוֹלֵעַ מִן הַמָּלִיחַ [אֵינוֹ בּוֹלֵעַ כָּל כָּךְ שֶׁיַּחְזֹר וְיִפָּלֵט]. דָּג טָמֵא שֶׁכִּבְשׁוֹ עִם דָּג טָהוֹר הַכֹּל אָסוּר אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה הַטָּמֵא אֶחָד מִמָּאתַיִם מִן הַטָּהוֹר:

פרק טז

א כָּל הַשִּׁעוּרִים הָאֵלּוּ שְׁנָּתְנוּ חֲכָמִים לְדָבָר הָאָסוּר שֶׁנִּתְעָרֵב בְּמִינוֹ הַמֻּתָּר בְּשֶׁלֹּא הָיָה הַדָּבָר הָאָסוּר מְחַמֵּץ אוֹ מְתַבֵּל. אוֹ דָּבָר חָשׁוּב שֶׁהוּא עוֹמֵד כְּמוֹת שֶׁהוּא וְלֹא נִתְעָרֵב וְנִדְמָע בְּדָבָר הַמֻּתָּר. אֲבָל אִם הָיָה מְחַמֵּץ אוֹ מְתַבֵּל אוֹ דָּבָר חָשׁוּב אוֹסֵר בְּכָל שֶׁהוּא:

ב כֵּיצַד. שְׁאוֹר שֶׁל חִטִּין שֶׁל תְּרוּמָה שֶׁנָּפַל לְתוֹךְ עִסַּת חִטִּין שֶׁל חֻלִּין וְיֵשׁ בּוֹ כְּדֵי לְחַמֵּץ הֲרֵי הָעִסָּה כֻּלָּהּ מְדֻמָּע. וְכֵן תַּבְלִין שֶׁל תְּרוּמָה שֶׁנָּפְלוּ לִקְדֵרַת חֻלִּין וְיֵשׁ בָּהֶן כְּדֵי לְתַבֵּל וְהֵן מִמִּין הַחֻלִּין הַכֹּל מְדֻמָּע. וְאַף עַל פִּי שֶׁהַשְׁאוֹר אוֹ הַתַּבְלִין אֶחָד מֵאֶלֶף. וְכֵן שְׁאוֹר שֶׁל כִּלְאֵי הַכֶּרֶם לְתוֹךְ הָעִסָּה אוֹ תַּבְלִין שֶׁל עָרְלָה לְתוֹךְ הַקְּדֵרָה הַכֹּל אָסוּר בַּהֲנָיָה:

ג דָּבָר חָשׁוּב שֶׁהוּא אוֹסֵר בְּמִינוֹ בְּכָל שֶׁהוּא שִׁבְעָה דְּבָרִים וְאֵלּוּ הֵן. אֱגוֹזֵי פֶּרֶךְ. וְרִמּוֹנֵי בְּדַן. וְחָבִיּוֹת סְתוּמוֹת. וַחֲלַפּוֹת תְּרֵדִין. וְקִלְחֵי כְּרוּב. וּדְלַעַת יְוָנִית. וְכִכָּרוֹת שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת:

ד כֵּיצַד. רִמּוֹן אֶחָד מֵרִמּוֹנֵי בְּדַן שֶׁהָיָה עָרְלָה וְנִתְעָרֵב בְּכַמָּה אֲלָפִים רִמּוֹנִים הַכֹּל אָסוּר בַּהֲנָיָה. וְכֵן חָבִית סְתוּמָה שֶׁל יֵין עָרְלָה אוֹ שֶׁל כִּלְאֵי הַכֶּרֶם שֶׁנִּתְעָרְבָה בְּכַמָּה אֲלָפִים חָבִיּוֹת סְתוּמוֹת הַכֹּל אָסוּרִים בַּהֲנָיָה. וְכֵן שְׁאָר הַשִּׁבְעָה דְּבָרִים:

ה וְכֵן חֲתִיכָה שֶׁל נְבֵלָה אוֹ שֶׁל בְּשַׂר בְּהֵמָה אוֹ חַיָּה אוֹ עוֹף אוֹ דָּג הַטְּמֵאִין שֶׁנִּתְעָרְבָה בְּכַמָּה אֲלָפִים חֲתִיכוֹת הַכֹּל אָסוּר עַד שֶׁיַּגְבִּיהַּ אוֹתָהּ חֲתִיכָה. וְאַחַר כָּךְ יִשְׁעֵר הַשְּׁאָר בְּשִׁשִּׁים. שֶׁאִם לֹא הִגְבִּיהַּ הֲרֵי הַדָּבָר הָאָסוּר עוֹמֵד וְלֹא נִשְׁתַּנָּה וְהַחֲתִיכָה חֲשׁוּבָה אֲצִלּוֹ שֶׁהֲרֵי מִתְכַּבֵּד בָּהּ לִפְנֵי הָאוֹרְחִין:

ו וְהוּא הַדִּין בַּחֲתִיכָה שֶׁל בָּשָׂר בְּחָלָב אוֹ שֶׁל חֻלִּין שֶׁנִּשְׁחֲטוּ בָּעֲזָרָה שֶׁהֲרֵי הֵן אֲסוּרִים מִדִּבְרֵיהֶן בַּהֲנָיָה כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר בְּהִלְכוֹת שְׁחִיטָה אוֹסְרִין בְּכָל שֶׁהֵן עַד שֶׁיַּגְבִּיהַּ אוֹתָן. וְכֵן גִּיד הַנָּשֶׁה שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל עִם הַגִּידִין אוֹ עִם הַבָּשָׂר בִּזְמַן שֶׁמַּכִּירוֹ מַגְבִּיהוֹ וְהַשְּׁאָר מֻתָּר שֶׁאֵין בַּגִּידִים בְּנוֹתֵן טַעַם. וְאִם אֵינוֹ מַכִּירוֹ הַכֹּל אָסוּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא בְּרִיָּה בִּפְנֵי עַצְמוֹ הֲרֵי הוּא חָשׁוּב וְאוֹסֵר בְּכָל שֶׁהוּא:

ז וְכֵן כָּל בַּעֲלֵי חַיִּים חֲשׁוּבִין הֵן וְאֵינָם בְּטֵלִין. לְפִיכָךְ שׁוֹר הַנִּסְקָל שֶׁנִּתְעָרֵב בְּאֶלֶף שְׁוָרִים וְעֶגְלָה עֲרוּפָה בְּאֶלֶף עֶגְלוֹת. אוֹ צִפּוֹר מִצֹּרַע הַשְּׁחוּטָה בְּאֶלֶף צִפֳּרִים אוֹ פֶּטֶר חֲמוֹר בְּאֶלֶף חֲמוֹרִים כֻּלָּן אֲסוּרִין בַּהֲנָיָה. אֲבָל שְׁאָר הַדְּבָרִים אַף עַל פִּי שֶׁדַּרְכָּן לִמָּנוֹת הֲרֵי אֵלּוּ עוֹלִין בְּשִׁעוּרָן:

ח כֵּיצַד. אֲגֻדָּה שֶׁל יָרָק מִכִּלְאֵי הַכֶּרֶם שֶׁנִּתְעָרְבָה בְּמָאתַיִם אֲגֻדּוֹת. אוֹ אֶתְרוֹג שֶׁל עָרְלָה שֶׁנִּתְעָרֵב בְּמָאתַיִם אֶתְרוֹגִים. הַכֹּל מֻתָּר. וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה:

ט יֵרָאֶה לִי שֶׁכָּל דָּבָר שֶׁהוּא חָשׁוּב אֵצֶל בְּנֵי מָקוֹם מִן הַמְּקוֹמוֹת. כְּגוֹן אֱגוֹזֵי פֶּרֶךְ וְרִמּוֹנֵי בְּדַן בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּאוֹתָן הַזְּמַנִּים. שֶׁהוּא אוֹסֵר בְּכָל שֶׁהוּא לְפִי חֲשִׁיבוּתוֹ בְּאוֹתוֹ מָקוֹם וּבְאוֹתוֹ זְמַן. וְלֹא הֻזְכְּרוּ אֵלּוּ אֶלָּא לְפִי שֶׁהֵן אוֹסְרִין כָּל שֶׁהֵן בְּכָל מָקוֹם. וְהוּא הַדִּין לְכָל כַּיּוֹצֵא בָּהֶן בִּשְׁאָר מְקוֹמוֹת. וְדָבָר בָּרוּר הוּא שֶׁכָּל אִסּוּרִין הָאֵלּוּ מִדִּבְרֵיהֶם:

י נָפַל רִמּוֹן אֶחָד מִן הַתַּעֲרֹבֶת הַזֹּאת לִשְׁנֵי רִמּוֹנִים אֲחֵרִים מֵרִמּוֹנֵי בְּדַן. וְנָפַל מִן הַשְּׁלִשָּׁה רִמּוֹן אֶחָד לְרִמּוֹנִים אֲחֵרִים. הֲרֵי אֵלּוּ הָאֲחֵרִים מֻתָּרִין שֶׁהֲרֵי הָרִמּוֹן שֶׁל תַּעֲרֹבֶת הָרִאשׁוֹנָה

בָּטֵל בְּרֹב. וְאִם נָפַל מִן הַתַּעֲרֹבֶת הָרִאשׁוֹנָה רִמּוֹן לְאֶלֶף כֵּלִים אֲסוּרִין. לֹא נֶאֱמַר בָּטֵל בְּרֹב אֶלָּא לְהַתִּיר סְפֵק סְפֵקָן שֶׁאִם יִפֹּל מִן הַתַּעֲרֹבֶת הַשְּׁנִיָּה לְמָקוֹם אַחֵר אֵינוֹ אוֹסֵר. וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה:

יא נִתְפַּצְּעוּ אֲגוֹזִים אֵלּוּ שֶׁנֶּאֶסְרוּ כֵּלִים מִפְּנֵי אֱגוֹז עֶרְלָה שֶׁבֵּינֵיהֶן אוֹ נִתְפָּרְרוּ הָרִמּוֹנִים וְנִתְפַּתְּחוּ הֶחָבִיּוֹת וְנִתְחַתְּכוּ הַדְּלוּעִין וְנִתְפָּרְסוּ הַכְּרוֹת אַחַר שֶׁנֶּאֶסְרוּ הֲרֵי אֵלּוּ יַעֲלוּ בְּאֶחָד וּמֵאתַיִם. וְהוּא הַדִּין לַחֲתִיכַת נְבֵלָה שֶׁנִּדּוֹכָה בְּכָל הַחֲתִיכוֹת וְנַעֲשָׂה הַכֹּל כְּמוֹת שֶׁהִיא עוֹלֶה בְּשִׁשִּׁים:

יב וְאִסּוּר לִפְצֹעַ הָאֱגוֹזִים וּלְפָרֵר הָרִמּוֹנִים וְלִפְתֹּחַ הֶחָבִיּוֹת אַחַר שֶׁנֶּאֶסְרוּ כְּדֵי שֶׁיַּעֲלוּ בְּאֶחָד וּמֵאתַיִם שֶׁאֵין מְבַטְּלִין אִסּוּר לְכַתְּחִלָּה. וְאִם עָשָׂה כֵּן קוֹנְסִין אוֹתוֹ וְאוֹסְרִין עָלָיו כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

יג שְׁאוֹר שֶׁל כֵּלְאֵי הַכֶּרֶם וְשֶׁל תְּרוּמָה שֶׁנָּפְלוּ לְתוֹךְ הָעִסָּה לֹא בָּזֶה כְּדֵי לְחַמֵּץ וְלֹא בָּזֶה כְּדֵי לְחַמֵּץ וּבִשְׁנֵיהֶם כְּשֶׁיִּצְטָרְפוּ יֵשׁ בָּהֶם כְּדֵי לְחַמֵּץ. אוֹתָהּ עִסָּה אֲסוּרָה לְיִשְׂרָאֵל וּמֻתֶּרֶת לַכֹּהֲנִים. וְכֵן תַּבְלִין שֶׁל תְּרוּמָה וְשֶׁל כִּלְאֵי הַכֶּרֶם שֶׁנָּפְלוּ לְתוֹךְ הַקְּדֵרָה. וְלֹא בְּאֶחָד מֵהֶן כְּדֵי לְתַבֵּל וּבִשְׁנֵיהֶם כְּדֵי לְתַבֵּל. אוֹתָהּ קְדֵרָה אֲסוּרָה לְיִשְׂרָאֵל שֶׁהֲרֵי דָּבָר הָאָסוּר לָהֶם תִּבְּלָה. וּמֻתֶּרֶת לַכֹּהֲנִים:

יד תַּבְלִין שֶׁהֵם שְׁנַיִם אוֹ שְׁלֹשָׁה שֵׁמוֹת מִמִּין אֶחָד אוֹ שְׁלֹשָׁה מִינִין מִשֵּׁם אֶחָד מִצְטָרְפִין לְתַבֵּל וְלֶאֱסֹר וְכֵן לְחַמֵּץ. כֵּיצַד. שְׁאוֹר שֶׁל חִטִּין וּשְׁאוֹר שֶׁל שְׂעוֹרִים הוֹאִיל וְשֵׁם שְׁאוֹר אֶחָד הוּא אֵינָן כְּמִין וְשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ. אֶלָּא הֲרֵי הֵן כְּמִין אֶחָד וּמִצְטָרֵף לְשַׁעֵר בָּהֶן כְּדֵי לְחַמֵּץ בְּעִסָּה שֶׁל חִטִּין אִם הָיָה טַעַם שְׁנֵיהֶם טַעַם חִטִּין. אוֹ כְּדֵי לְחַמֵּץ בְּעִסָּה שֶׁל שְׂעוֹרִין אִם הָיָה טַעַם שְׁנֵיהֶם טַעַם שְׂעוֹרִים:

טו שְׁלֹשָׁה שֵׁמוֹת מִמִּין אֶחָד כֵּיצַד. כְּגוֹן כַּרְפַּס שֶׁל נְהָרוֹת וְכַרְפַּס שֶׁל אֲפָר וְכַרְפַּס שֶׁל גִּנָּה אַף עַל פִּי שֶׁכָּל אֶחָד מֵהֶן שֵׁם בִּפְנֵי עַצְמוֹ הוֹאִיל וְהֵם מִין אֶחָד מִצְטָרְפִין לְתַבֵּל:

טז עִסָּה מְחֻמֶּצֶת שֶׁנָּפַל לְתוֹכָהּ שְׁאוֹר שֶׁל תְּרוּמָה אוֹ שְׁאוֹר שֶׁל כִּלְאֵי הַכֶּרֶם. וְכֵן קְדֵרָה מְתֻבֶּלֶת שֶׁנָּפְלוּ לְתוֹכָהּ תַּבְלִין שֶׁל תְּרוּמָה אוֹ שֶׁל עָרְלָה וְשֶׁל כִּלְאֵי הַכֶּרֶם. אִם יֵשׁ בַּשְּׁאוֹר כְּדֵי לְחַמֵּץ אִלּוּ הָיְתָה הָעִסָּה מַצָּה. וּבַתַּבְלִין כְּדֵי לְתַבֵּל הַקְּדֵרָה אִלּוּ הָיְתָה תְּבֵלָה הֲרֵי הַכֹּל אָסוּר. וְאִם אֵין בָּהֶם כְּדֵי לְתַבֵּל וּלְחַמֵּץ יַעֲלוּ בְּשִׁעוּרָן. תְּרוּמָה בְּאֶחָד וּמֵאָה וְעָרְלָה וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם בְּאֶחָד וּמָאתַיִם:

יז הַתְּרוּמָה מַעֲלָה אֶת הָעָרְלָה וְאֶת כִּלְאֵי הַכֶּרֶם. כֵּיצַד. סְאָה תְּרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְתִשְׁעָה וְתִשְׁעִים חֻלִּין וְאַחַר כָּךְ נָפַל לַכֹּל חֲצִי סְאָה שֶׁל עָרְלָה אוֹ שֶׁל כִּלְאֵי הַכֶּרֶם אֵין כָּאן אִסּוּר

עֶרְלָה וְלֹא אִסּוּר כִּלְאֵי הַכֶּרֶם. שֶׁהֲרֵי עֶלָה בְּאֶחָד וּמֵאתַיִם. וְאַף עַל פִּי שֶׁמִּקְצָת הַמָּאתַיִם תְּרוּמָה:

יח וְכֵן הָעֶרְלָה וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם מַעֲלִין אֶת הַתְּרוּמָה. כֵּיצַד. מֵאָה סְאָה שֶׁל עֶרְלָה אוֹ שֶׁל כִּלְאֵי הַכֶּרֶם שֶׁנָּפְלוּ לְתוֹךְ עֶשְׂרִים אֶלֶף שֶׁל חֻלִּין נַעֲשֵׂית כָּל הַתַּעֲרֹבֶת עֶשְׂרִים אֶלֶף וּמֵאָה. וְאַחַר כָּךְ נָפַל לְכָל מֵאָה סְאָה סְאָה שֶׁל תְּרוּמָה הֲרֵי הַכֹּל מַתִּר וְתַעֲלֶה הַתְּרוּמָה בְּאֶחָד וּמֵאָה. וְאַף עַל פִּי שֶׁמִּקְצָת הַמֵּאָה הַמַּעֲלִין אוֹתָהּ עֶרְלָה אוֹ כִּלְאֵי הַכֶּרֶם:

יט וְכֵן הָעֶרְלָה מַעֲלָה אֶת כִּלְאֵי הַכֶּרֶם. וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם אֶת הָעֶרְלָה. וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם אֶת כִּלְאֵי הַכֶּרֶם. וְהָעֶרְלָה אֶת הָעֶרְלָה. כֵּיצַד. מָאתַיִם סְאָה שֶׁל עֶרְלָה אוֹ שֶׁל כִּלְאֵי הַכֶּרֶם שֶׁנָּפְלוּ לְאַרְבָּעִים אֶלֶף חֻלִּין. וְאַחַר כָּךְ נָפַל לְכָל מָאתַיִם סְאָה סְאָה שֶׁל עֶרְלָה אוֹ שֶׁל כִּלְאֵי הַכֶּרֶם הַכֹּל מֻתָּר. שֶׁכֵּיוָן שֶׁבָּטֵל הָאִסּוּר שֶׁנָּפַל תְּחִלָּה נַעֲשָׂה הַכֹּל כְּחֻלִּין הַמֻּתָּרִין:

כ בֶּגֶד שֶׁצִּבְעוֹ בְּקִלְפֵּי עֶרְלָה יִשָּׂרֵף. נִתְעָרֵב בַּאֲחֵרִים יַעֲלֶה בְּאֶחָד וּמֵאתַיִם. וְכֵן תַּבְשִׁיל שֶׁבִּשְּׁלוֹ בְּקִלְפֵּי עֶרְלָה וּפַת שֶׁאָפָהּ בְּקִלְפֵּי עֶרְלָה אוֹ בְּכִלְאֵי הַכֶּרֶם יִשָּׂרֵף הַתַּבְשִׁיל וְהַפַּת. שֶׁהֲרֵי הֲנָיָתוֹ נִכֶּרֶת בָּהֶן. נִתְעָרְבוּ בַּאֲחֵרִים יַעֲלוּ בְּאֶחָד וּמֵאתַיִם:

כא וְכֵן בֶּגֶד שֶׁאָרַג בּוֹ מְלֹא הַסִּיט שֶׁצִּבְעוֹ בָּעֶרְלָה וְאֵין יָדוּעַ אֵי זֶה הוּא יַעֲלֶה בְּאֶחָד וּמֵאתַיִם. נִתְעָרְבוּ סַמָּנֵי עֶרְלָה בְּסַמָּנֵי הֶתֵּר יַעֲלוּ בְּאֶחָד וּמֵאתַיִם. מֵי צֶבַע בְּמֵי צֶבַע יִבָּטֵל בְּרֹב:

כב תַּנּוּר שֶׁהִסִּיקוֹ בְּקִלְפֵּי עֶרְלָה וּבְכִלְאֵי הַכֶּרֶם בֵּין חָדָשׁ בֵּין יָשָׁן יוּצַן. וְאַחַר כָּךְ יָחֻם אוֹתוֹ בַּעֲצֵי הֶתֵּר. וְאִם בִּשֵּׁל בּוֹ קֹדֶם שֶׁיּוּצַן בֵּין פַּת בֵּין תַּבְשִׁיל הֲרֵי זֶה אָסוּר בַּהֲנָיָה. יֵשׁ שֶׁבַח עֲצֵי אִסּוּר בְּפַת אוֹ בְּתַבְשִׁיל. גָּרַף אֶת כָּל הָאֵשׁ וְאַחַר כָּךְ בִּשֵּׁל אוֹ אָפָה בְּחֻמּוֹ שֶׁל תַּנּוּר הֲרֵי זֶה מֻתָּר שֶׁהֲרֵי עֲצֵי אִסּוּר הִלְכוּ לָהֶן:

כג קְעָרוֹת וְכוֹסוֹת וּקְדֵרוֹת וּצְלָחִיּוֹת שֶׁבִּשְּׁלָן הַיּוֹצֵר בְּקִלְפֵּי עֶרְלָה הֲרֵי אֵלּוּ אֲסוּרִין בַּהֲנָאָה. שֶׁהֲרֵי דָּבָר הָאָסוּר בַּהֲנָאָה עָשָׂה אוֹתָן חָדָשׁ:

כד פַּת שֶׁבִּשְּׁלָהּ עַל גַּבֵּי גֶּחָלִים שֶׁל עֲצֵי עֶרְלָה מֻתֶּרֶת. כֵּיוָן שֶׁנַּעֲשׂוּ גֶּחָלִים הִלַּךְ אִסּוּרָן אַף עַל פִּי שֶׁהֵן בּוֹעֲרוֹת. קְדֵרָה שֶׁבִּשֵּׁל אוֹתָהּ בְּקִלְפֵּי עֶרְלָה אוֹ בְּכִלְאֵי הַכֶּרֶם וּבַעֲצֵי הֶתֵּר הֲרֵי הַתַּבְשִׁיל אָסוּר. וְאַף עַל פִּי שֶׁזֶּה וְזֶה גּוֹרֵם. שֶׁבְּשָׁעָה שֶׁנִּתְבַּשְּׁלָה מֻחֲמֶת עֲצֵי אִסּוּר עֲדַיִן לֹא בָּאוּ עֲצֵי הַהֶתֵּר וְנִמְצָא מִקְצָת הַבִּשּׁוּל בַּעֲצֵי הֶתֵּר וּמִקְצָתוֹ בְּאִסּוּר:

כה נְטִיעָה שֶׁל עֶרְלָה שֶׁנִּתְעָרְבָה בִּנְטִיעוֹת. וְכֵן עֲרוּגָה שֶׁל כִּלְאֵי הַכֶּרֶם בַּעֲרוּגוֹת. הֲרֵי זֶה לוֹקֵט לְכַתְּחִלָּה מִן הַכֹּל. וְאִם הָיְתָה נְטִיעָה בְּמָאתַיִם נְטִיעוֹת וַעֲרוּגָה בְּמָאתַיִם עֲרוּגוֹת הֲרֵי כָּל הַנִּלְקָט מֻתָּר. וְאִם הָיוּ בְּפָחוֹת מִזֶּה כָּל הַנִּלְקָט אָסוּר. וְלָמָּה הִתִּירוּ לוֹ לְלַקֵּט לְכַתְּחִלָּה וְהָיָה מִן הַדִּין שֶׁאוֹסְרִין לוֹ הַכֹּל עַד שֶׁיִּטְרַח וְיוֹצִיא הַנְּטִיעָה וְהָעֲרוּגָה הָאֲסוּרָה. שֶׁהַדָּבָר חָזָקָה שֶׁאֵין אָדָם אוֹסֵר כַּרְמוֹ בִּנְטִיעָה אַחַת וְאִלּוּ הָיָה יוֹדֵעַ הָיָה מוֹצִיאָהּ:

כו הַמַּעֲמִיד גְּבִינָה בִּשְׁרַף פַּגֵי עָרְלָה. אוֹ בְּקִיבַת תִּקְרֹבֶת עַכּוּ"ם. אוֹ בְּחֹמֶץ יַיִן שֶׁל עַכּוּ"ם. הֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה בַּהֲנָיָה אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מִין בְּשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ וְאַף עַל פִּי שֶׁהוּא כָּל שֶׁהוּא. שֶׁהֲרֵי הַדָּבָר הָאָסוּר הוּא הַנִּכָּר וְהוּא שֶׁעָשָׂה אוֹתָהּ גְּבִינָה:

כז הָעָרְלָה וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם דִּין הַפֵּרוֹת שֶׁלָּהֶן שֶׁיִּשָּׂרְפוּ. וְהַמַּשְׁקִין שֶׁלָּהֶן יִקָּבְרוּ מִפְּנֵי שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לִשְׂרֹף הַמַּשְׁקִין:

כח יַיִן שֶׁנִּתְנַסֵּךְ לְעַכּוּ"ם שֶׁנִּתְעָרֵב עִם הַיַּיִן הַכֹּל אָסוּר בַּהֲנָיָה בְּכָל שֶׁהוּא כְּמוֹ שֶׁאָמַרְנוּ. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּשֶׁהוּרַק הַיַּיִן הַמֻּתָּר עַל טִפָּה שֶׁל יַיִן נָסֵךְ. אֲבָל אִם עֵרָה יַיִן נָסֵךְ מִצִּלְצוּל קָטָן לְתוֹךְ הַבּוֹר שֶׁל יַיִן. אֲפִלּוּ עֵרָה כָּל הַיּוֹם כֻּלּוֹ רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן בָּטֵל. עֵרָה מִן הֶחָבִית בֵּין שֶׁעֵרָה מִן הַמֻּתָּר לָאָסוּר אוֹ מִן הָאָסוּר לַמֻּתָּר הַכֹּל אָסוּר מִפְּנֵי שֶׁהַעֲמוּד הַיּוֹרֵד מִפִּי הֶחָבִית גָּדוֹל:

כט נִתְעָרֵב סְתָם יֵינָם בְּיֵין הֲרֵי זֶה אָסוּר בְּכָל שֶׁהוּא בְּשִׁתִּיָּה וְיִמָּכֵר כֻּלּוֹ לְעַכּוּ"ם. וְלוֹקֵחַ דְּמֵי הַיַּיִן הָאָסוּר שָׁבוּ וּמַשְׁלִיכוֹ לְיָם הַמָּלַח וְיֵהָנֶה בְּשִׁאָר הַמָּעוֹת. וְכֵן אִם נִתְעָרְבָה חָבִית שֶׁל יֵין נָסֵךְ בֵּין הֶחָבִיּוֹת הַכֹּל אֲסוּרִין בְּשִׁתִּיָּה וּמֻתָּרִין בַּהֲנָיָה. וְיוֹלִיךְ דְּמֵי אוֹתָהּ חָבִית לְיָם הַמָּלַח כְּשֶׁיִּמְכֹּר הַכֹּל לְעַכּוּ"ם. וְכֵן בְּחָבִית שֶׁל סְתָם יֵינָם:

ל מַיִם שֶׁנִּתְעָרְבוּ בְּיַיִן אוֹ יַיִן בְּמַיִם בְּנוֹתֵן טַעַם מִפְּנֵי שֶׁהֵן מִין בְּשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּשֶׁנָּפַל הַמַּשְׁקֶה הַמֻּתָּר לְתוֹךְ הַמַּשְׁקֶה הָאָסוּר. אֲבָל אִם נָפַל הַמַּשְׁקֶה הָאָסוּר לְתוֹךְ הַמַּשְׁקֶה הַמֻּתָּר רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן בָּטֵל. וְהוּא שֶׁיּוּרַק מִצִּלְצוּל קָטָן שֶׁהָיָה מֵרִיק וְיוֹרֵד מְעַט מְעַט. וְהֵיאַךְ יְהֵא הַמַּיִם אֲסוּרִים כְּגוֹן שֶׁהָיוּ נֶעֱבָדִין אוֹ תִּקְרֹבֶת עַכּוּ"ם:

לא בּוֹר שֶׁל יַיִן שֶׁנָּפַל לְתוֹכוֹ קִיתוֹן שֶׁל מַיִם תְּחִלָּה וְאַחַר כָּךְ נָפַל לְתוֹכוֹ יֵין נָסֵךְ. רוֹאִים אֶת יֵין הַהֶתֵּר כְּאִלּוּ אֵינוֹ וְהַמַּיִם שֶׁנָּפְלוּ מְשַׁעֲרִין בָּהֶן עִם יֵין נָסֵךְ. אִם רְאוּיִין לְבַטֵּל טַעַם אוֹתוֹ יֵין נָסֵךְ הֲרֵי הַמַּיִם רַבִּין עָלָיו וּמְבַטְּלִין אוֹתוֹ וְיִהְיֶה הַכֹּל מֻתָּר:

לב יֵין נָסֵךְ שֶׁנָּפַל עַל הָעֲנָבִים יְדִיחֵם וְהֵן מֻתָּרוֹת בַּאֲכִילָה. וְאִם הָיוּ מְבֻקָּעוֹת בֵּין שֶׁהָיָה הַיַּיִן יָשָׁן בֵּין שֶׁהָיָה חָדָשׁ אִם נוֹתֵן טַעַם בָּעֲנָבִים הֲרֵי אֵלּוּ אֲסוּרוֹת בַּהֲנָיָה. וְאִם לָאו הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרוֹת בַּאֲכִילָה:

לג נָפַל עַל גַּבֵּי תְּאֵנִים הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרוֹת מִפְּנֵי שֶׁהַיַּיִן פּוֹגֵם בְּטַעַם הַתְּאֵנִים:

לד יֵין נָסֵךְ שֶׁנָּפַל עַל הַחִטִּים הֲרֵי אֵלּוּ אֲסוּרוֹת בַּאֲכִילָה וּמֻתָּרוֹת בַּהֲנָיָה. וְלֹא יִמְכְּרֵם לְעַכּוּ"ם שֶׁמָּא יַחֲזֹר וְיִמְכְּרֵם לְיִשְׂרָאֵל. אֶלָּא כְּיוֹצֵא עוֹשֶׂה. טוֹחֵן אוֹתָן וְעוֹשֶׂה מֵהֶן פַּת וּמוֹכְרָהּ לְעַכּוּ"ם שֶׁלֹּא בִּפְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּדֵי שֶׁלֹּא יִקְחוּ אוֹתָהּ יִשְׂרָאֵל מִן הָעַכּוּ"ם שֶׁהֲרֵי פַּת עַכּוּ"ם אֲסוּרָה כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר. וְלָמָּה אֵין בּוֹדְקִין אֶת הַחִטִּים בְּנוֹתֵן טַעַם מִפְּנֵי שֶׁהֵן שׁוֹאֲבוֹת וְהַיַּיִן נִבְלָע בָּהֶן:

לה יֵין נֶסֶךְ שֶׁהֶחֱמִיץ וְנָפַל לְתוֹךְ חֹמֶץ שֵׁכָר אוֹסֵר בְּכָל שֶׁהוּא מִפְּנֵי שֶׁהוּא בְּמִינוֹ שֶׁשְּׁנֵיהֶן חֹמֶץ הֵן. וְיַיִן שֶׁנִּתְעָרֵב עִם הַחֹמֶץ בֵּין שֶׁנָּפַל חֹמֶץ לַיַּיִן בֵּין שֶׁנָּפַל יַיִן לַחֹמֶץ מְשַׁעֲרִין אוֹתוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם:

פרק יז

א קְדֵרָה שֶׁל חֶרֶס שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל בָּהּ בְּשַׂר נְבֵלָה אוֹ בְּשַׂר שְׁקָצִים וּרְמָשִׂים לֹא יְבַשֵּׁל בָּהּ בְּשַׂר שְׁחוּטָה בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם. וְאִם בִּשֵּׁל בָּהּ מִין בָּשָׂר הַתָּבְשִׁיל אָסוּר. בִּשֵּׁל בָּהּ מִין אַחֵר בְּנוֹתֵן טַעַם:

ב וְלֹא אָסְרָה תּוֹרָה אֶלָּא קְדֵרָה בַּת יוֹמָהּ בְּלִבַּד הוֹאִיל וַעֲדַיִן לֹא נִפְגַּם הַשֹּׁמֶן שֶׁנִּבְלָע בַּקְּדֵרָה. וּמִדִּבְרֵי סוֹפְרִים לֹא יְבַשֵּׁל בָּהּ לְעוֹלָם. לְפִיכָךְ אֵין לוֹקְחִין כְּלֵי חֶרֶס יְשָׁנִים מִן הָעַכּוּ"ם שֶׁנִּשְׁתַּמְּשׁוּ בָּהֶן בְּחַמִּין כְּגוֹן קְדֵרוֹת וּקְעָרוֹת לְעוֹלָם. וַאֲפִלּוּ הָיוּ שׁוֹעִין בַּאֲבָר. וְאִם לָקַח וּבִשֵּׁל בָּהֶן מִיּוֹם שֵׁנִי וָהָלְאָה הַתָּבְשִׁיל מֻתָּר:

ג הַלּוֹקֵחַ כְּלֵי תַּשְׁמִישׁ סְעֻדָּה מִן הָעַכּוּ"ם מִכְּלֵי מַתָּכוֹת וּכְלֵי זְכוּכִית. דְּבָרִים שֶׁלֹּא נִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן כָּל עִקַּר מַטְבִּילָן בְּמֵי מִקְוֶה וְאַחַר כָּךְ יִהְיוּ מֻתָּרִין לֶאֱכֹל בָּהֶן וְלִשְׁתּוֹת. וּדְבָרִים שֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן עַל יְדֵי צוֹנֶן כְּגוֹן כּוֹסוֹת וּצְלוֹחִיּוֹת וְקִיתוֹנִיּוֹת מְדִינָן וּמַטְבִּילָן וְהֵן מֻתָּרוֹת. וּדְבָרִים שֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן עַל יְדֵי חַמִּין כְּגוֹן יוֹרוֹת וְקֻמְקְמוֹסִין וּמְחַמְּמֵי חַמִּין מַגְעִילָן וּמַטְבִּילָן וְהֵן מֻתָּרִין. וּדְבָרִים שֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן עַל יְדֵי הָאוּר כְּגוֹן שִׁפּוּדִין וְאַסְכְּלָאוֹת מְלַבְּנָן בָּאוּר עַד שֶׁתִּנָּשֵׁר קְלִפָּתָן וּמַטְבִּילָן וְהֵן מֻתָּרִין:

ד כֵּיצַד מַגְעִילָן. נוֹתֵן יוֹרָה קְטַנָּה לְתוֹךְ יוֹרָה גְּדוֹלָה וּמְמַלֵּא עָלֶיהָ מַיִם עַד שֶׁיָּצוּפוּ עַל הַקְּטַנָּה וּמַרְתִּיחָהּ יָפֶה יָפֶה. וְאִם הָיְתָה יוֹרָה גְּדוֹלָה מַקִּיף עַל שְׂפָתָהּ בָּצֵק אוֹ טִיט וּמְמַלֵּא מַיִם עַד שֶׁיָּצוּפוּ הַמַּיִם עַל שְׂפָתָהּ וּמַרְתִּיחַ. וְכֵלָן שֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן עַד שֶׁלֹּא הִרְתִּיחַ אוֹ עַד שֶׁלֹּא הֵדִיחַ וְעַד שֶׁלֹּא הִלְבִּין וְעַד שֶׁלֹּא הִטְבִּיל מֻתָּר. שֶׁכָּל הַשֹּׁמֶן שֶׁבָּהֶן נוֹתֵן טַעַם לִפְגָם הוּא כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

ה טְבִילָה זוֹ שֶׁמַּטְבִּילִין כְּלֵי הַסְּעֻדָּה הַנִּלְקָחִים מִן הָעַכּוּ"ם וְאַחַר כָּךְ יִתְּרוּ לַאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה אֵינָן לְעִנְיַן טֻמְאָה וְטָהֳרָה אֶלָּא מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים. וְרֶמֶז לָהּ (במדבר לא כג) "כָּל דָּבָר אֲשֶׁר יָבֹא בָאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בָאֵשׁ וְטָהֵר" וּמִפִּי הַשְּׁמוּעָה לָמְדוּ שֶׁאֵינוֹ מְדַבֵּר אֶלָּא בְּטָהֳרָתָן מִידֵי גִּעוּלֵי עַכּוּ"ם לֹא מִידֵי טֻמְאָה. שֶׁאֵין לְךָ טֻמְאָה עוֹלָה עַל יְדֵי הָאֵשׁ וְכָל הַטְּמֵאִים בְּטְבִילָה עוֹלִין מִטֻּמְאָתָן. וְטֻמְאַת מֵת בְּהַזָּאָה וּטְבִילָה וְאֵין שָׁם אֵשׁ כְּלָל. אֶלָּא לְעִנְיַן גִּעוּלֵי עַכּוּ"ם. וְכֵיוָן שֶׁכָּתוּב וְטָהֵר אָמְרוּ חֲכָמִים הוֹסִיף לוֹ טָהֳרָה אַחַר עֲבִירָתוֹ בָּאֵשׁ לְהַתִּירוֹ מִגִּעוּלֵי עַכּוּ"ם:

ו לֹא חִיְּבוּ בְּטְבִילָה זוֹ אֶלָּא כְּלֵי מַתָּכוֹת שֶׁל סְעָדָה הַנִּלְקָחִין מִן הָעַכּוּ"ם. אֲבָל הַשּׁוֹאֵל מִן הָעַכּוּ"ם. אוֹ שֶׁמִּשְׁכֵּן הָעַכּוּ"ם אֶצְלוֹ כְּלֵי מַתָּכוֹת. מֵדִיחַ אוֹ מַרְתִּיחַ אוֹ מְלַבֵּן וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְהַטְבִּיל. וְכֵן אִם לָקַח כְּלֵי עֵץ אוֹ כְּלֵי אֲבָנִים מֵדִיחַ אוֹ מַרְתִּיחַ וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְהַטְבִּיל. וְכֵן כְּלֵי חָרְשִׂים אֵינוֹ צָרִיךְ לְהַטְבִּיל. אֲבָל הַשּׁוֹעִין בַּאֲבָר הֲרֵי הֵן כִּכְלֵי מַתָּכוֹת וּצְרִיכִין טְבִילָה:

ז הַלּוֹקֵחַ מִן הָעַכּוּ"ם מְלַבְּנָהּ בָּאֵשׁ אוֹ מַשְׁחִיזָהּ בָּרֵחַיִם שֶׁלָּהּ. וְאִם הָיְתָה סַכִּין יָפָה שֶׁאֵין בָּהּ פְּגִימוֹת דַּי לוֹ אִם נָעֲצָהּ בְּקַרְקַע קָשֶׁה עֶשֶׂר פְּעָמִים וְאוֹכֵל בָּהּ צוֹנֵן. וְאִם הָיוּ בָהּ פְּגִימוֹת אוֹ שֶׁהָיְתָה יָפָה וְרָצָה לֶאֱכֹל בָּהּ חַמִּין אוֹ לִשְׁחֹט בָּהּ מְלַבְּנָהּ אוֹ מַשְׁחִיזָהּ כֻּלָּהּ. שְׁחַט בָּהּ קֹדֶם שֶׁיְּטַהֲרֶנָּה מֵדִיחַ מְקוֹם הַשְׁחִיטָה. וְאִם קִלְּף הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח:

ח סַכִּין שֶׁשָּׁחַט בָּהּ טְרֵפָה לֹא יִשְׁחֹט בָּהּ עַד שֶׁיְּדִיחָהּ אֲפִלּוּ בְּצוֹנֵן אוֹ מְקַנְּחָהּ בִּבְלָיוֹת שֶׁל בְּגָדִים:

ט וְיֵשׁ שָׁם דְּבָרִים אֲחֵרִים אָסְרוּ אוֹתָן חֲכָמִים וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵין לְאִסּוּרָן עִקָּר מִן הַתּוֹרָה גָּזְרוּ עֲלֵיהֶן כְּדֵי לְהִתְרַחֵק מִן הָעַכּוּ"ם עַד שֶׁלֹּא יִתְעָרְבוּ בָּהֶן יִשְׂרָאֵל וְיָבוֹאוּ לִידֵי חֲתָנוּת. וְאֵלּוּ הֵן. אָסְרוּ לִשְׁתּוֹת עִמָּהֶן וַאֲפִלּוּ בְּמָקוֹם שֶׁאֵין לָחוּשׁ לְיֵין נֶסֶךְ. וְאָסְרוּ לֶאֱכֹל פִּתָּן אוֹ בִּשּׁוּלֵיהֶן וַאֲפִלּוּ בְּמָקוֹם שֶׁאֵין לָחוּשׁ לְגִעוּלֵיהֶן:

י כֵּיצַד. לֹא יִשְׁתֶּה אָדָם בִּמְסִבָּה שֶׁל עַכּוּ"ם. וַאֲפִלּוּ עַל פִּי שֶׁהוּא יַיִן מְבֻשָּׁל שֶׁאֵינוֹ נֶאֱסָר. אוֹ שֶׁהָיָה שׁוֹתֶה מִכֵּלָיו לְבַדּוֹ. וְאִם הָיָה רֹב הַמְּסִבָּה יִשְׂרָאֵל מֻתָּר. וְאֵין שׁוֹתִין שֵׂכָר שֶׁלָּהֶן שֶׁעוֹשִׂין מִן הַתְּמָרִים וְהַתְּאֵנִים וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן. וְאֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא בִּמְקוֹם מְכִירָתוֹ. אֲבָל אִם הֵבִיא הַשֵּׂכָר לְבֵיתוֹ וְשָׁתָהוּ שָׁם מֻתָּר שֶׁעִקַּר הַגְּזֵרָה שָׁמָּא יִסְעֹד אֶצְלוֹ:

יא יֵין תַּפּוּחִים וְיֵין רִמּוֹנִים וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן מֻתָּר לִשְׁתּוֹתָן בְּכָל מָקוֹם. דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מָצוּי לֹא גָּזְרוּ עָלָיו. יֵין צְמוּקִים הֲרֵי הוּא כְּיַיִן וּמִתְנַסֵּךְ:

יב אַף עַל פִּי שֶׁאָסְרוּ פַּת עַכּוּ"ם. יֵשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁמְּקִלִּין בְּדָבָר וְלוֹקְחִין פַּת הַנַּחְתּוֹם הָעַכּוּ"ם בְּמָקוֹם שֶׁאֵין שָׁם נַחְתּוֹם יִשְׂרָאֵל וּבַשָּׁדֶה מִפְּנֵי שֶׁהוּא שְׁעַת הַדְּחָק. אֲבָל פַּת בַּעֲלֵי בָּתִּים אֵין שָׁם מִי שֶׁמּוֹרֶה בָּהּ לְהָקֵל שֶׁעִקַּר הַגְּזֵרָה מִשּׁוּם חֲתָנוּת וְאִם יֹאכַל פַּת בַּעֲלֵי בָּתִּים יָבוֹא לִסְעֹד אֶצְלָן:

יג הִדְלִיק הָעַכּוּ"ם אֶת הַתַּנּוּר וְאָפָה בּוֹ יִשְׂרָאֵל. אוֹ שֶׁהִדְלִיק יִשְׂרָאֵל וְאָפָה עַכּוּ"ם. אוֹ שֶׁהִדְלִיק הָעַכּוּ"ם וְאָפָה הָעַכּוּ"ם וּבָא יִשְׂרָאֵל וְנֶעֱרָה הָאֵשׁ מְעַט אוֹ כְּבָשׁוֹ לֶאֱשׁ הוֹאִיל וְנִשְׁתַּתֵּף בְּמֶלֶאכֶת הַפַּת הֲרֵי זוֹ מֻתֶּרֶת. וַאֲפִלּוּ לֹא זָרַק אֶלָּא עֵץ לְתוֹךְ הַתַּנּוּר הִתִּיר כָּל הַפַּת שֶׁבּוֹ. שֶׁאֵין הַדָּבָר אֶלָּא לְהָיוֹת הֶכֵר שֶׁהַפַּת שֶׁלָּהֶן אֲסוּרָה:

יד עַכּוּ"ם שֶׁבִּשֵּׁל לָנוּ יַיִן אוֹ חָלָב אוֹ דְּבַשׁ אוֹ פֵּרִישִׁין וְכַיּוֹצֵא בְּאֵלּוּ (מִכָּל) דָּבָר הַנֶּאֱכָל כְּמוֹת שֶׁהוּא חַי הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִין. וְלֹא גָּזְרוּ אֶלָּא עַל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ נֶאֱכָל כְּמוֹת שֶׁהוּא חַי. כְּגוֹן

בָּשָׂר וְדָג תֵּפֶל וּבֵיצָה וִירָקוֹת. אִם בִּשְּׁלָן הָעַכּוּ"ם מִתְּחִלָּה וְעַד סוֹף וְלֹא נִשְׁתַּתֵּף יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ בְּבִשּׁוּלָן הֲרֵי אֵלּוּ אֲסוּרִין מִשּׁוּם בִּשּׁוּלֵי עַכּוּ"ם:

טו בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּדָבָר שֶׁהוּא עוֹלֶה עַל שֻׁלְחַן מְלָכִים לֶאֱכֹל בּוֹ אֶת הַפַּת. כְּגוֹן בָּשָׂר וּבֵיצִים וְדָגִים וְכַיּוֹצֵא בָּהֶם. אֲבָל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ עוֹלֶה עַל שֻׁלְחַן מְלָכִים לֶאֱכֹל בּוֹ אֶת הַפַּת כְּגוֹן תֶּרְמוֹסִין שֶׁשָּׁלְקוּ אוֹתָן עַכּוּ"ם אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָן נֶאֱכָלִין חַיִּין הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִין. וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּהֶן. שֶׁעִקַּר הַגְּזֵרָה מִשּׁוּם חַתְנוּת שֶׁלֹּא יְזַמְּנוּ הָעַכּוּ"ם אֶצְלוֹ בַּסְּעֻדָּה. וְדָבָר שֶׁאֵינוֹ עוֹלֶה עַל שֻׁלְחַן מְלָכִים לֶאֱכֹל בּוֹ אֶת הַפַּת אֵין אָדָם מְזַמֵּן אֶת חֲבֵרוֹ עָלָיו:

טז וְדָגִים קְטַנִּים שֶׁמְּלָחָן יִשְׂרָאֵל אוֹ עַכּוּ"ם הֲרֵי הֵן כְּמוֹ שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ מִקְצָת בִּשּׁוּל. וְאִם צָלָאן עַכּוּ"ם אַחַר כֵּן מֻתָּרִין. וְכָל שֶׁבִּשְּׁלוֹ יִשְׂרָאֵל מְעַט בִּשּׁוּלוֹ בֵּין בַּתְּחִלָּה בֵּין בַּסּוֹף מֻתָּר. לְפִיכָךְ אִם הִנִּיחַ הָעַכּוּ"ם בָּשָׂר אוֹ קְדֵרָה עַל גַּבֵּי הָאֵשׁ וְהָפַךְ יִשְׂרָאֵל בַּבָּשָׂר וְהֵגִיס בַּקְּדֵרָה אוֹ שֶׁהִנִּיחַ יִשְׂרָאֵל וְגָמַר הָעַכּוּ"ם הֲרֵי זֶה מֻתָּר:

יז דָּג שֶׁמְּלָחוֹ עַכּוּ"ם וּפֵרוֹת שֶׁעִשְּׁנָן עַד שֶׁהִכְשִׁירָן לַאֲכִילָה הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִין. מָלִיחַ אֵינוֹ כְּרוֹתֵחַ בְּגִזְרָה זוֹ וְהַמְעֻשָּׁן אֵינוֹ כִּמְבֻשָּׁל. וְכֵן קְלָיוֹת שֶׁל עַכּוּ"ם מֻתָּרִין וְלֹא גָּזְרוּ עֲלֵיהֶם שֶׁאֵין אָדָם מְזַמֵּן חֲבֵרוֹ עַל הַקְּלָיוֹת:

יח פּוֹלִין וַאֲפוּנִין וַעֲדָשִׁים וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן שֶׁשּׁוֹלְקִין אוֹתָן הָעַכּוּ"ם וּמוֹכְרִין אוֹתָן אֲסוּרִין מִשּׁוּם בִּשּׁוּלֵי עַכּוּ"ם בְּמָקוֹם שֶׁעוֹלִין עַל שֻׁלְחַן מְלָכִים מִשּׁוּם פְּרִפֶּרֶת. וּמִשּׁוּם גִּעוּלֵי עַכּוּ"ם בְּכָל מָקוֹם שֶׁמָּא יְבַשְּׁלוּ אוֹתָן עִם הַבָּשָׂר אוֹ בִּקְדֵרָה שֶׁבִּשְּׁלוּ בָּהּ בָּשָׂר. וְכֵן הַסַּפְּנָנִין שֶׁקּוֹלִין אוֹתָן הָעַכּוּ"ם בְּשֶׁמֶן אֲסוּרִין אַף מִשּׁוּם גִּעוּלֵי עַכּוּ"ם:

יט עַכּוּ"ם שֶׁבִּשֵּׁל וְלֹא נִתְכַּוֵּן לְבִשּׁוּל הֲרֵי זֶה מֻתָּר. כֵּיצַד. עַכּוּ"ם שֶׁהִצִּית אוּר בַּאֲגַם כְּדֵי לְהַעֲבִיר הֶחָצִיר וְנִתְבַּשְּׁלוּ בָּהּ חֲגָבִים הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִין. וַאֲפִלּוּ בְּמָקוֹם שֶׁהֵן עוֹלִין עַל שֻׁלְחַן מְלָכִים מִשּׁוּם פְּרִפֶּרֶת. וְכֵן אִם חָרַךְ הִרְאשׁ לְהַעֲבִיר הַשַּׂעָר מֻתָּר לֶאֱכֹל מִן הַדִּלְדּוּלִין וּמִן רֹאשׁ אָזְנַיִם שֶׁנִּצְלוּ בִּשְׁעַת חֲרִיכָה:

כ תְּמָרִים שֶׁשָּׁלְקוּ אוֹתָן עַכּוּ"ם אִם הָיוּ מְתוּקִין מִתְּחִלָּתָן הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִין. וְאִם הָיוּ מָרִין וּמְתֻקָּנִין הַבְּשׁוּל הֲרֵי אֵלּוּ אֲסוּרִין. הָיוּ בֵּינוֹנִיִּים הֲרֵי אֵלּוּ אֲסוּרִין:

כא קְלִי שֶׁל עֲדָשִׁים שֶׁלָּשׁוֹ בֵּין בְּמַיִם בֵּין בְּחֹמֶץ הֲרֵי זֶה אָסוּר. אֲבָל קָלִי שֶׁל חִטִּים וּשְׂעוֹרִים שֶׁלָּשִׁין אוֹתָן בְּמַיִם הֲרֵי זֶה מֻתָּר:

כב שֶׁמֶן שֶׁל עַכּוּ"ם מֻתָּר. וּמִי שֶׁאוֹסְרוֹ הֲרֵי זֶה עוֹמֵד בְּחֵטְא גָּדוֹל. מִפְּנֵי שֶׁמַּמְרֶה עַל פִּי בֵּית דִּין שֶׁהוֹרוּהוּ. וַאֲפִלּוּ נִתְבַּשֵּׁל הַשֶּׁמֶן הֲרֵי זֶה מֻתָּר. וְאֵינוֹ נֶאֱסָר לֹא מִפְּנֵי בִּשּׁוּלֵי עַכּוּ"ם מִפְּנֵי שֶׁנֶּאֱכָל כְּמוֹת שֶׁהוּא חַי. וְלֹא מִפְּנֵי גִּעוּלֵי עַכּוּ"ם מִפְּנֵי שֶׁהַבָּשָׂר פּוֹגֵם אֶת הַשֶּׁמֶן וּמַסְרִיחוֹ:

כג וְכֵן דָּבָשׁ שֶׁל עַכּוּ"ם שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל וְעָשׂוּ מִמֶּנּוּ מִינֵי מְתִיקָה מֻתָּר מִטַּעַם זֶה:

כד כּוֹסְפָּן שֶׁל עַכּוּ"ם שֶׁהוּחַמּוּ חַמִּין בֵּין בְּיוֹרָה גְּדוֹלָה בֵּין בְּיוֹרָה קְטַנָּה מֻתָּר מִפְּנֵי שֶׁנּוֹתֵן טַעַם לְפָגָם הוּא. וְכֵן כְּבָשִׁין שֶׁאֵין דַּרְכָּן לָתֵת לְתוֹכָן חֹמֶץ אוֹ יַיִן אוֹ זֵיתִים הַכְּבוּשִׁין וַחֲגָבִים הַכְּבוּשִׁין שֶׁבָּאִין מִן הָאוֹצָר מֻתָּרִין. אֲבָל חֲגָבִים וּכְבָשִׁים שֶׁמְּזַלְּפִין עֲלֵיהֶן יַיִן אֲסוּרִין. וְכֵן אִם הָיוּ מְזַלְּפִין עֲלֵיהֶן חֹמֶץ וַאֲפִלּוּ חֹמֶץ שֵׁכָר אֲסוּרִין:

כה וּמִפְּנֵי מָה אָסְרוּ חֹמֶץ שֵׁכָר שֶׁל עַכּוּ"ם מִפְּנֵי שֶׁמַּשְׁלִיכִין לְתוֹכוֹ שִׁמְרֵי יַיִן. לְפִיכָךְ הַנִּלְקָח מִן הָאוֹצָר מֻתָּר:

כו הַמּוּרְיָס בְּמָקוֹם שֶׁדַּרְכָּן לָתֵת לְתוֹכוֹ יַיִן אָסוּר. וְאִם הָיָה הַיַּיִן יָקָר מִן הַמּוּרְיָס מֻתָּר. וְכֵן מוֹרִין בְּכָל דָּבָר שֶׁחוֹשְׁשִׁין לוֹ שֶׁמָּא עֵרְבוּ בּוֹ הָעַכּוּ"ם דָּבָר אָסוּר. שֶׁאֵין אָדָם מְעָרֵב דָּבָר הַיָּקָר בְּזוֹל שֶׁהֲרֵי מַפְסִיד. אֲבָל מְעָרֵב הַזּוֹל בְּיָקָר כְּדֵי לְהִשְׁתַּכֵּר:

כז קְטָן שֶׁאָכַל אֶחָד מִמַּאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת. אוֹ שֶׁעָשָׂה מְלָאכָה בְּשַׁבָּת. אֵין בֵּית דִּין מְצַוִּין עָלָיו לְהַפְרִישׁוֹ לְפִי שֶׁאֵינוֹ בֶּן דַּעַת. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּשֶׁעָשָׂה מֵעַצְמוֹ. אֲבָל לְהַאֲכִילוֹ בְּיָדַיִם אָסוּר וַאֲפִלּוּ דְּבָרִים שֶׁאִסּוּרָן מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים. וְכֵן אָסוּר לְהַרְגִּילוֹ בְּחִלּוּל שַׁבָּת וּמוֹעֵד וַאֲפִלּוּ בִּדְבָרִים שֶׁהֵן מִשּׁוּם שְׁבוּת:

כח אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בֵּית דִּין מְצַוִּין לְהַפְרִישׁ אֶת הַקָּטָן. מִצְוָה עַל אָבִיו לְגָעֵר בּוֹ וּלְהַפְרִישׁוֹ כְּדֵי לְחַנְּכוֹ בְּקִדֻּשָּׁה. שֶׁנֶּאֱמַר (משלי כב ו) "חֲנֹךְ לַנַּעַר עַל פִּי דַרְכּוֹ" וְגוֹ':

כט אָסְרוּ חֲכָמִים מַאֲכָלוֹת וּמַשְׁקִין שֶׁנָּפַשׁ רֹב בְּנֵי אָדָם קְהֵה מֵהֶן כְּגוֹן מַאֲכָלוֹת וּמַשְׁקִין שֶׁנִּתְעָרֵב בָּהֶן קִיא אוֹ צוֹאָה וְלֵחָה סְרוּחָה וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן. וְכֵן אָסְרוּ חֲכָמִים לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת בְּכֵלִים הַצּוֹאִים שֶׁנַּפְשׁוֹ שֶׁל אָדָם מִתְאוֹנֶנֶת מֵהֶם. כְּגוֹן כְּלֵי בֵּית הַכִּסֵּא וּכְלֵי זְכוּכִית שֶׁל סַפְּרִין שֶׁגּוֹרְעִין בָּהֶם אֶת הַדָּם וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן:

ל וְכֵן אָסְרוּ לֶאֱכֹל בְּיָדַיִם מְסֹאָבוֹת מְזֹהָמוֹת. וְעַל גַּבֵּי כֵּלִים מְלֻכְלָכִים. שֶׁכָּל דְּבָרִים אֵלּוּ בִּכְלַל (ויקרא יא מג) "אַל תְּשַׁקְּצוּ אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם". וְהָאוֹכֵל מַאֲכָלוֹת אֵלּוּ מַכִּין אוֹתוֹ מַכַּת מַרְדּוּת:

לא וְכֵן אָסוּר לְאָדָם שֶׁיְּשַׁהֶּה אֶת נְקֵבָיו כְּלַל בֵּין גְּדוֹלִים בֵּין קְטַנִּים. וְכָל הַמְּשַׁהֶּה נְקֵבָיו הֲרֵי זֶה בִּכְלַל מְשַׁקֵּץ נַפְשׁוֹ. יֶתֶר עַל חֲלָאִים רָעִים שֶׁיְּבִיא עַל עַצְמוֹ וְיִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ. אֶלָּא רָאוּי לוֹ לְהַרְגִּיל עַצְמוֹ בְּעִתִּים מְזֻמָּנִים כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְרַחֵק בִּפְנֵי בְּנֵי אָדָם וְלֹא יְשַׁקֵּץ נַפְשׁוֹ:

לב וְכָל הַנִּזְהָר בִּדְבָרִים אֵלּוּ מֵבִיא קְדֻשָּׁה וְטָהֳרָה לְנַפְשׁוֹ. וּמְמָרֵק נַפְשׁוֹ לְשֵׁם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יא מד) "וְהִתְקַדִּשְׁתֶּם וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים כִּי קָדוֹשׁ אָנִי":